

SAMMONTALON YLEINEN KAKSIVAIHEINEN ARKKITEHTUURIKILPAILU, LAPPEENRANTA

Ensimmäinen vaihe 31.8. – 30.11.2018

Toinen vaihe 6.2. – 4.4. 2019

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

Sisällysluettelo

1	Kilpailun lähtötiedot	2
2	Kilpailutehtävä	3
2.1	<i>Kilpailualue</i>	3
2.2	<i>Tavoitteet</i>	4
2.3	<i>Tilaohjelma</i>	4
3	Ehdotusten arvosteluperusteet	5
4	Yleisarvostelu	5
5	Luokkajako ja ehdotuskohtaiset arvostelut	8
5.1	<i>Yläluokka</i>	8
	<i>2. vaiheeseen valitut ehdotukset</i>	8
	<i>Muu yläluokka (11 kpl)</i>	16
5.2	<i>Keskiluokka (17 kpl)</i>	21
5.3	<i>Alaluokka (25 kpl)</i>	26
6	Kilpailun tulos	32
6.1	<i>Palkinnot ja lunastukset</i>	32
6.2	<i>Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet</i>	32
6.3	<i>Arvostelupöytäkirjan varmennus</i>	33
	<i>Ehdotusten juokseva numerointi</i>	37
	<i>Ehdotusten 2. vaiheen tunnusluvut</i>	38
	<i>Palkitut ehdotukset</i>	38

1 Kilpailun lähtötiedot

Lappeenrannan kaupunki järjesti yleisen kaksivaiheisen suunnittelukilpailun ns. Sammotalosta, joka palvelee Lappeenrannan kaupungin läntisen alueen varhaiskasvatusta, perusopetuksen yhtenäiskoulua, kirjastoa, nuorisotoimea, neuvolaa ja liikuntapalveluja. Hanke korvaa kilpailualueella olevan päiväkodin, liikuntahallin ja koulurakennuksen. Sammotalo palvelee kokonaisuuden rakennuttua yli tuhatta lasta ja nuorta. Sammotalon rakennuttajana toimii Lappeenrannan kaupunki.

Toiseen vaiheeseen valittaville ehdotuksille annettiin ensimmäisen vaiheen arvioinnin perusteella jatkokehittelyohjeet.

Kilpailu oli avoin kaikille Euroopan Unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti. Kilpailijoiden toivottiin muodostavan monialaisia asiantuntijaryhmiä uudenlaisten toiminnallisten ja kustannustehokkaiden kokonaisratkaisujen aikaansaamiseksi. Osallistujalta tai osallistujaryhmän joltain jäseneltä edellytettiin oikeutta harjoittaa arkkitehdin ammattia omassa maassaan. Kilpailun järjestäjä suositteli, että kilpailijaryhmällä on käytettävissään opetusalan asiantuntemusta ehdotuksensa tilaohjelman laadinnassa.

Palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeämänä:

Pasi Leimi, toimialajohtaja, diplomi-insinööri, palkintolautakunnan puheenjohtaja
Larisa Arminen, Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n hallitusjäsen, kauppatieteiden maisteri
Kimmo Hautamaa, kaavoitusarkkitehti, arkkitehti
Virpi Juntila, kaupunkikehityslautakunnan jäsen, tekniikan tohtori
Heini Löytty, hankekehitysarkkitehti, rakennusarkkitehti
Pekka Oksman, suunnittelupäällikkö, rakennusarkkitehti
Maarit Pimiä, kaupunginarkkitehti, arkkitehti
Vesa Raasumaa, rehtori, kasvatustieteiden tohtori
Katri Tolvanen, toimitilajohtaja, diplomi-insinööri
Matti Veijovuori, asemakaava-arkkitehti, arkkitehti

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Erkko Aarti, arkkitehti SAFA
Johanna Ojanlatva, arkkitehti SAFA

Kilpailun sihteerinä toimi Antti Pirhonen, arkkitehti SAFA, Planest Oy

Palkintolautakunta kuuli seuraavia asiantuntijoita:

Olli Hirvonen, kaupungininsinööri
Tanja Kaarna, projektipäällikkö
Timo Kalevirta, suunnittelupäällikkö
Jani Kanerva, riskienhallintapäällikkö
Anu Koponen, palveluesimies
Seppo Kylliäinen, talotekniikka-asiantuntija (LVI)
Kirsi Leinonen, palvelupäällikkö
Jukka Mielikäinen, projektijohtaja, rehtori
Ilkka Oksman, liikuntapaikkarakentamisen asiantuntija
Antti Pokkinen, talotekniikka-asiantuntija (sähkö)
Heli Puhakainen, päiväkodin johtaja
Päivi-Linnea Pötry, kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Ville Reinikainen, projektipäällikkö
Sirpa Räikkönen, nuorisotoimen johtaja
Mirja Sokura, suunnittelija
Elina Särmälä, ruokapalvelujohtaja
Hannu Tolonen, kaupunginpuutarhuri
Heikki Tommola, rakennuttajainsinööri
Anu Liljeström, opetustoimen johtaja
Päivi Virkki, varhaiskasvatusjohtaja

Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistuneet päätöksentekoon eikä heillä ollut oikeutta osallistua kilpailuun. Kilpailussa noudatettiin SAFA:n kilpailusääntöjä.

Kilpailun ensimmäinen vaihe oli 31.8. – 30.11.2018 ja toinen vaihe 6.2. – 4.4.2019.

Kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen jätettiin yhteensä 57 ehdotusta, jotka kaikki hyväksyttiin arvioitaviksi. Liitteenä kilpailuehdotukset aakkosjärjestyksessä.

Hankkeen jatkosuunnittelu sekä asemakaavan muutoksen laatiminen pyritään käynnistämään välittömästi kilpailun päätyttyä. Kilpailun järjestäjä neuvottelee kilpailun voittajan kanssa voittajaehdotuksen suunnittelutoimeksiannosta. Jos voittajia on useita, kaikki voittajat kutsutaan neuvotteluihin. Suunnittelutoimeksiannon hinnoittelun tulee olla linjassa alalla yleisesti noudatettavan hinnoittelun kanssa. Hankkeen odotetaan olevan valmis huhtikuussa 2023.

2 Kilpailutehtävä

2.1 Kilpailualue

Sammonlahden keskusta toimii Lappeenrannan läntisten alueiden aluekeskuksena. Keskeiset rakennukset ovat valmistuneet suhteellisen lyhyen ajan sisällä ja alue on arkkitehtuuriltaan yhtenäinen. Rakennukset edustavat 1980-luvun postmodernismista vaikutteita saanutta tyyliä, johon kuului punatiilen käyttö ja viittaukset historiallisiin aiheisiin. Pyöreä liikekeskus erottuu selvästi muista rakennuksista ja muodostaa alueen kaupunkikuvallisen keskipisteen. Nykyään keskusta, Sammontori, on hiljentynyt ja suurempi kauppakeskittymä on rakentunut noin 0,5 km päähän pohjoiseen. Alueen yleisilmettä tulee kohentaa ja rakennuskantaa sekä liikenneverkkoa uudistaa. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavalla suojeltuja kohteita.

Tarkastelualue rajautui Skinnarilankadun, Sammonlahdenkadun, Merenlahdentien ja puiston väliselle alueelle. Varsinaisena kilpailualueena on nykyisen Sammonlahden koulun, päiväkodin, liikuntahallin ja urheilukentän muodostama alue.

2.2 Tavoitteet

Hankkeen asemakaavallisena tavoitteena on muodostaa Sammontalosta Sammonlahden keskustan kehittämistä tukeva kokonaisuus. Hanke muodostaa yhdessä Sammonlahden kirkon ja seurakuntakeskuksen sekä Sammontorin kanssa aluekeskuksen toiminnallisen ja kaupunkikuvallisen ydinalueen. Sammontalo liittyy turvallisten ja sujuvien yhteyksien kautta ympäröivään liikenne- ja viheralueverkostoon. Tavoitteena on kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen aluekeskus, jossa rakennusten massoittelu sekä niiden yhteyteen muodostuvat aukiot ja katutilat ja aukiot muodostavat mielenkiintoista ja viimeisteltyä kaupunkitilaa.

Sammonlahden koulu ja päiväkotia hyödynnetään hankkeen toteutuksen ajan mahdollisuuksien mukaan väistötilakustannuksien minimoimiseksi. Mikäli uudisrakentamista sijoitetaan Sammonlahden koulun paikalle, tullaan uudisrakentaminen vaiheistamaan tai koulun toiminta siirtämään väistötiloihin. Nykyisten rakennuksien mahdollinen lyhyt- tai pitkäaikainen hyödyntäminen ei saa kuitenkaan vaikuttaa heikentävästi hankkeen lopulliseen laatuun.

Sammontalon ratkaisun tuli olla toiminnallisesti muuntojoustava ja palvella eri toimijoiden tarpeita monipuolisesti. Rakennuksen monikäyttöisyyden haluttiin olevan totuttua laajempaa sekä toimialarajat ylittävää. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia tilojen sekä eri toimintojen välisille yhteyksille. Myös tavoite viitetilaojelmasta tehokkaammasta tilaojelmasta edellytti huolellista pohdintaa tilojen vuorottais- ja yhteiskäytöstä sekä tilojen käytön ajoituksesta.

Sammontalon keskeisimpiä toimijoita ovat:

- oppilas- ja kouluterveydenhuolto
- neuvola, jonka tulee olla toteutettavissa erillisenä rakennusvaiheena myöhemmin
- liikunta
- kirjastotoimi
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- nuorisotoimi sekä muu kerho- ja harrastustoiminta
- ruoka- ja puhtauspalvelut
- kiinteistöpalvelut

Sammontalon tilat palvelevat vuorottaisesti lisäksi myös kansalaistoimintaa, kerhoja ja harrastamista.

Rakennukseen toteutettava väestönsuoja hyödynnetään normaaliaikana pääkäyttötarkoituksen mukaisina tiloina mahdollisimman tehokkaasti.

2.3 Tilaohjelma

Sammontalon viitetilaojelmalla on laajuudeltaan noin 14 800 m² ja sen mukainen bruttoala-arvio on noin 16 400 m². Viitetilaojelman hyötyala on noin 13 020 m², laajuudeltaan ehdoton maksimi ja vain yksi esimerkki tilaojelmasta. Kilpailijoiden ehdotuksissaan esittämien tilaojelmien odotetaan alittavan em. laajuudet esittämällä innovatiivisia tilankäyttöratkaisuja.

Arkkitehtikilpailulle asetetaan seuraavat tehokkuustavoitteet:

perusopetus: tavoite päästä alle 8 m²/oppilas

päiväkoti: n. 7 m²/lapsi

muiden toimijoiden tilat enintään tilaojelman kokoisina, mutta lasketaan eduksi, jos toiminnot saadaan mm. yhteiskäyttömahdollisuudella pienemmiksi

Hankesuunnitteluvaiheen tilaojelmalla:

Päiväkoti	1 700 m ²
Perusopetuksen koulu	10 300 m ² (sisältää oppilashuollon ja esiopetuksen tilat)
Kirjasto	370 m ²
Nuorisotoimi	190 m ²
Neuvolapalvelut	270 m ²
Kiinteistötoiminta	190 m ²
Yhteensä	13 020 m²
Talotekniikka	1 180 m ²
Osastoiva liikenne	600 m ²
Yhteensä	1 780 m²

3 Ehdotusten arvosteluperusteet

Palkintolautakunta painotti arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- arkkitehtonista omaleimaisuutta ja kokonaisuutta
- kykyä kasvattaa Sammonlahden keskusta-alueen vetovoimaisuutta ja kiinnostavuutta
- rakennuksen kykyä joustaa ja muuntua toimintojen muuttuessa
- sisätilojen toimivuutta, viihtyisyyttä ja kauneutta
- oppimisympäristöjen innovatiivisuutta, turvallisuutta ja monipuolisuutta erilaiset oppijat huomioon ottaen
- kykyä palvella eri käyttäjäryhmiä yhdessä ja erikseen eri ajankohtina
- käyttöturvallisuutta ja luonnonmukaisuutta kokonaisuudessaan
- ulkotilojen houkuttelevuutta oppimiseen, liikkumiseen ja omaehtoiseen toimintaan
- kytkeytymistä muuhun Sammonlahden keskustan alueeseen
- tavoitteiden mukaista mitoitusta ja kokonaistaloudellisuutta, niin toteutuksen kuin elinkaarikustannustenkin osalta
- rakennusratkaisujen, käytön ja ylläpidon kestävän kehityksen mukaisuutta ja energiataloudellisuuteen tähtääviä ratkaisuja
- rakenteiden ja teknisten järjestelmien helppoa huollettavuutta ja korjattavuutta
- turvallisia liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä sekä hyviä yhteyksiä tontille eri liikkumismuodoilla

Kokonaisratkaisun ansioita pidettiin tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

4 Yleisarvostelu

Kilpailuun saapui yhteensä 57 ehdotusta, jotka kaikki hyväksyttiin arvosteltaviksi. Ehdotusten taso osoittautui vaihtelevaksi.

Kilpailun palkintolautakunta kokoontui ensimmäisessä vaiheessa kerran hyväksymään kilpailuohjelman ja kolme kertaa arvioimaan ehdotuksia. Toisessa vaiheessa palkintolautakunta kokoontui kolme kertaa. Palkintolautakunnan työryhmä kokoontui lisäksi yhteensä kahdeksan kertaa.

Kilpailun toiseen vaiheeseen valittiin ehdotukset kaupunkikuvallisten, arkkitehtonisten tai toiminnallisten ansioiden perusteella. Tuomaristo keskittyi ensimmäisessä vaiheessa kaupunkikuvalliseen kokonaisratkaisuun. Kokonaisratkaisun kehityskelpoisuutta pidettiin tärkeämpänä kuin osaratkaisuiden tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

Jatkoon valituista ehdotuksista osa oli parantunut toisessa vaiheessa paljon, mutta harmillisesti osassa ehdotuksista oli tyydytty ensimmäisen vaiheen tilanteeseen tai hukattu suunnitelman vahvuuksia jatkotyöstössä. Kaikki toisen vaiheen ehdotukset oli esitetty kattavalla ja havainnollistavalla piirustusaineistolla, mutta osassa ehdotuksia jatkokehitys oli jäänyt kesken, mikä näkyi etenkin pohjapiirrosten jäsentymättömyydessä. Missään ehdotuksessa kaikkia kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia vaatimuksia ei onnistuttu täysin ratkaisemaan. Parhaimmissa ehdotuksissa oli onnistuttu joko toiminnallisissa tai kaupunkikuvallisissa vaatimuksissa, mutta yhdessäkään ehdotuksessa ei onnistuttu ratkaisemaan kokonaisuutta.

Palkintolautakunta sai lausunnot yhdeltätoista eri taholta. Lisäksi toisen vaiheen ehdotuksista tehtiin rakennustekninen vertailu. Linkki näihin arvostelupöytäkirjan liitedokumentteihin on osoitteessa www.lappeenranta.fi/sammontalo.

Tuomaristo arvioi parhaimpien ehdotusten jatkokehitysmahdollisuuksia tilaryhmien uudelleensijoituksen ja toisaalta kaupunkikuvallisten vaatimusten suhteen. Tämä hankkeen jatkosuunnittelussa vaadittujen muutosten vaikutusten arviointi ehdotusten arkkitehtuuriin muodostui 2. vaiheessa ratkaisevaksi kriteeriksi jatkoon valittujen ehdotusten paremmuuden suhteen.

Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

Kilpailun asemakaavallisena tavoitteena oli muodostaa Sammontalosta Sammonahden keskustan kehittämistä tukeva kokonaisuus. Onnistuneimpana ratkaisumallina kaupunkirakenteen kannalta pidettiin ehdotuksia, joissa uusi Sammontalo on sijoitettu kilpailualueen pohjoisreunaan. Tällöin uudisrakennus jatkaa alueen julkisten rakennusten sarjaa ja lisää keskustatoimintojen vetovoimaisuutta. Ratkaisumallissa jää myös eniten yhtenäistä piha-aluetta edullisiin ilmansuuntiin. Kaupunkikuvallisesti parhaissa ehdotuksissa uudisrakennus muodostaa uuden aukiokorttelin Sammontorin ja kirkon kanssa. Kaikki 2. vaiheeseen valitut työt edustivat tätä kaupunkikuvallista mallia.

Uudisrakennuksella tulee olla selkeä identiteetti ja tunnistettava luonne, jolla on vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Samanaikaisesti rakennuksen tulee sopeutua tasapainoisesti ympäristöönsä ja tukea Sammonlahden harvinaisenkin yhtenäisen postmodernistisen alueen luonnetta. Punatiili on Sammonlahden alueen vallitseva julkisivumateriaali, jolla on tärkeä merkitys yhtenäisen alueen muodostumisessa. Punatiiltä on siten pidetty onnistuneena ja luontevana julkisivumateriaalina myös Sammontalon uudisrakennukselle, joka suuren kokonsa vuoksi erottuu joka tapauksessa ympäristöstään. Punatiilisyyden on ollut myös toivottavaa yleisöpalautteen perusteella. Monet muut julkisivumateriaalivalinnat ovat osoittautuneet vertailussa vieraiksi ympäristöönsä nähden. Puun käyttö on kuitenkin toivottavaa esimerkiksi sisätilojen rakenteissa ja pintamateriaaleissa.

Ehdotuksissa oli paljon erilaisia massoitteluratkaisuja. Onnistuneimpina pidettiin ratkaisuja, joissa suuri rakennus oli jaettu mittakaavaltaan pienempiin osiin, jolloin rakennus sopeutuu paremmin ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja on helpommin lähestyttävissä. Massaa oli pilkottu mm. noppamaisiin sommitelmiin (esim. 15 Naapurit, 24 Louhi, 18 Astragalus, 43 Three Amigos), jaettu harjakattoisiin kylämäisiin sommitelmiin (mm. 55 Village ja 35 Katras), tai perinteisiin sakara-/kukkamalleihin (esim. 46 Kromosomi). Oman kategoriansa muodostivat veistokselliset massat, joista 44 Blockhain oli paras esimerkki. Myös yhden suurmassan ratkaisuja nähtiin jonkin verran, mm. pitkämalliset 19 SAMMONKANNEL ja 50 sine fine ja ympyränmalliset 47 Lentävä lautanen ja 52 VAKKA, mutta yhden suurmuodon ratkaisut osoittautuivat kaikki vertailussa liian massiivisiksi suhteessa ympäristöön ja olemassa olevaan rakennuskantaan.

Piha-alueet ja liikenne

Suuri tontti sallii hyvin erilaisia sijoitusvaihtoehtoja uudisrakennukselle, ja siten kilpailuehdotuksissa nähtiin myös hyvin kattavasti erilaisia piha-alueita. Joissain ehdotuksissa piha-alueet olivat supistuneet liian pieniksi, kun tontille oli ehdotettu täydennysrakentamista, tai vanha koulurakennus oli jätetty paikoilleen. Luontevimmat ja laajimmat piha-alueet olivat ehdotuksissa, joissa rakennus sijaitsi tontin pohjoisreunassa.

Osassa ehdotuksista pihat on esitetty hyvin yksityiskohtaisesti, ja eri toimintoihin eläytyen, kun taas osassa ne on esitetty varsin viitteellisesti. Etenkin tontin vaihtelevat maastonmuodot on harmillisesti jäänyt useissa töissä vaille huomiota. 2. vaiheen ehdotuksissa pihatoiminnot ja maaston topografia on esitetty tarkasti, tosin monissa niistäkin on vielä jatkokehittävää, eikä pysäköintiä voida toteuttaa esitetyllä tavalla kaltevaan maastonkohtaan. Hulevesien hallinta on monessa työssä jäänyt kokonaan huomioimatta, 2. vaiheen töissä se on esitetty.

Alueellinen kevyenliikenteen yhteys koillisesta Sammonlahden rannasta koulutontin ohi lounaaseen viheralueille on tärkeä. Joissain ehdotuksissa rakennuksen leveä massa muodosti muurin yhteyden väliin ja kyseisen yhteyden

tilavaraus jää osassa töitä alimittaiseksi. Huoltopihan toimivimpana sijaintina on pidetty tontin länsireunustaa, jossa risteäminen kevyenliikenteen kanssa on vähäisempää.

Osassa töistä liikennejärjestelyt on huomioitu kohtuullisen hyvin. Suurimmat puutteet olivat saattopysäköinti- paikkojen ja varsinaisten pysäköintipaikkojen määrässä ja sijoituksessa. Kilpailutöissä oli osin tunnistettu mahdollisuudet muodostaa kaksi suunnittelualueita sivuvaava liikennereittiä (Peltomaankatu – Pirkonlähteenkatu ja Saunakivenkatu – Suurlähteenraitti - Ruskolahdenkatu) sekä koulun/ päiväkodin saattoliikenteen eriyttämisen mahdollisuudet.

Sisätilojen arkkitehtuuri ja toiminnallisuus

Sammontalo on mittakaavaltaan iso rakennus, jossa sisätilojen looginen hahmottuminen ja toimintojen jäsenöityminen selkeästi kokoavan aulavyöhykkeen ympärille helpottaa orientoitumista ja luo edellytykset yhteisöllisyydelle ja eri käyttäjien väliselle vuorovaikutukselle. Sisätilojen toivottiin mahdollistavan kohtaamisia ja tukevan monipuolista yhteistoimintaa. Rajattuja luokkatiloja ja monikäyttöistä avointa oppimistilaa tulisi olla sopivassa suhteessa. Ehdotuksissa oli erilaisia tulkintoja uudesta opetusympäristöstä, joista osa oli hyvin avoimia ja osa hyvin perinteisiä. Valtaosa ehdotuksista oli ratkaistu perinteisen sakaramallin mukaan suhteellisen käytävämäisiin soluihin. Kokoava keskeisaula toistui ehdotusten sisätilojen ratkaisutyypinä. Osassa ehdotuksista keskeistilan ympärille muodostui vain käytävämäiset liikennevyöhykkeet, mutta parhaimmillaan kokoavan aulatilaa yhteyteen oli sijoitettu sopivasti monikäyttöistä opetustilaa. Parhaimmissa ehdotuksissa kerrosten ja tilojen välille muodostui tilallisesti rikas ja polveileva aulatala, jonka kautta avautui monipuolisesti näkymiä ja yhteyksiä eri opiaineiden välille. Tilojen muuntojoustavuus oli myös tärkeä arvostelun kriteeri.

Rakennuksen pohjoispuolelle toivottiin muodostuvan aukiotilaa yhdessä Sammontorin ja kirkon kanssa. Muodostuvan aukion yhteyteen oli parhaimmissa ehdotuksissa sijoitettu kaupunkitilaa aktivoivaa toimintaa, kuten kirjaston, nuorisotoimen ja tata-aineiden tiloja, jotka olisivat käytössä myös ilta-aikaan, jolla on vaikutusta lähialueen turvallisuudentunteeseen. Muutamissa ehdotuksissa aukiotilan kautta oli järjestetty myös rakennuksen huoltoyhteys, mitä pidettiin suurena virheenä. Eri tilaryhmien toivottiin muodostavan selkeitä kokonaisuuksia ja "maailmoja". Usean tilaryhmän toivottiin sijoittuvat maantasoon, mikä oli osittain ristiriitainen vaatimus kaupunkikuvalisten ominaisuuksien kanssa. Huoltoa vaativien tilojen, päiväkodin, neuvolan, tata-aineiden muodostaman laajan toiminnallisen kokonaisuuden, kirjaston, nuorisotoimen ja ruokasalin sijoittaminen onnistuneesti sisätilojen ja muodostuvien ulkotilojen suhteen osoittautui hyvin haastavaksi tehtäväksi.

Aulatilojen ja sisäisten liikennevyöhykkeiden laadukkuudella ja toimivuudella on ratkaiseva vaikutus koulun ilma- piiriin ja oppilaiden ja henkilökunnan viihtyvyyteen. Sisätiloissa tuli kiinnittää huomiota luonnonvalon saantiin ja pintamateriaaleihin, joissa tuli huomioida äänimaailman hallinta. Erityisesti ruokalan akustiikka tulisi olla hallittu. Valtaosassa ehdotuksista rakennukselle muodostui syvä runko, joka tuotti pimeää tilaa rakennuksen keskivyöhykkeelle, johon oli sijoitettu myös paljon luokkatiloja. Useassa ehdotuksessa oli suurena haasteena näkymien avaaminen ruokasalista ja rakennuksen keskusvyöhykkeeltä ulos piholle. Syvärunkoisissa ratkaisuisissa muodostui myös paljon sisäistä käytävätalaa. Parhaimmissa ehdotuksissa nämä vaatimukset ja ongelmat oli onnistuttu ratkaistaan tai ainakin minimoimaan haitat.

Koulun sisäisten liikenneyhteyksien tulisi olla toimivat ja risteävää liikennettä tulisi välttää. Vain harvassa ehdotuksessa eri käyttäjäryhmien liikkuminen oli onnistuttu ratkaisemaan ja huomioimaan myös vaatesäilyskalusteiden toimivuus. Ongelmia oli myös ruokailun sujuvuudessa, jossa jakelulinjastojen ja astianpalautuksen liikenne ei saa ristettyä. Kirjaston ja nuorisotilan tulee voida laajentua luontevasti koulun muihin yhteistiloihin, kuten aula- ja ruokailutiloihin. Tilat tulee kuitenkin olla suljettavissa muusta toiminnasta ilta- ja loma-aikoina. Kirjaston ja nuorisotoimen tilojen tulisi sijaita lähekkäin.

Rakennustekniset näkökohdat ja energiatehokkuus

Kilpailuehdotuksissa kiinnitettiin huomiota rakenteiden tekniseen toimivuuteen, energiatehokkuuteen sekä ekologisuuteen. 2. vaiheen ehdotuksissa tuli esittää vesikatteen ja julkisivujen periaateratkaisut julkisivuotteessa ja -leikkauksessa, sekä kiinnittää tarkempaa huomiota palotekniseen toimivuuteen.

Kilpailussa haettuun kestävän kehityksen mukaisiin ratkaisuihin vastattiin muun muassa runsaalla puun ja tiilen käytöllä käytöllä kuten myös tilan käytön tehokkuudella ja huomioimalla paikalliset energiantuotantomahdollisuudet kuten maalämpö ja aurinkovoima.

Energiatehokkuusvaatimukseen kilpailutoissa on vastattu muun muassa auringonsäteilyä rajoittavilla ikkunoilla, tarpeenmukaisella ilmanvaihdolla, matalalämpötilälämmityksellä, lämmöntalteenotolla maalämmön hyödyntämisellä jäähdytyksessä.

Kilpailuehdotuksissa esitettiin käytettävänä kattoikkunoita luonnon valon tuomiseksi syvärunkoisiin rakennuksen osiin. Kattoikkunoihin katsottiin kuitenkin liittyvän riskejä monessa kohtaa. Kattojen osalta myös sisäpuoliseen vedenpoistoon, laajoihin tasakattoihin ja myös erikorkuisiin rakennusosiin nähtiin liittyvän riskiä.

Rakennuksen laajuudella ja tilavuudella on olennainen vaikutus energiakustannuksiin ja rakentamisen kustannuksiin. Ehdotusten tehokkuutta tarkasteltiin ensisijaisesti tunnusluvulla hyötystä, bruttoala, bruttoalan suhde hyötystä ja bruttoalan suhde julkisivupiiriin (kompakti ulkovaippa). Ehdotuksien tilatehokkuudessa oli suuri hajonta; etenkin perinteiseen käytäväkoulumalliin perustuvat ratkaisut erottuivat huonolla tilatehokkuudellaan. Osassa ehdotuksissa on ylimääräistä tilaa, kun taas osassa tilatehokkuus on viety liiallisuuksiin. 2. vaiheen ehdotuksissa hajonta oli hyvin pientä. Muutamissa töissä oli keskitytty rakennusteknisiin tai ekologisiin innovaatioihin (esim. 47 Lentävä lautanen).

5 Luokkajako ja ehdotuskohtaiset arvostelut

5.1 Yläluokka

2. vaiheeseen valitut ehdotukset

17. Sammontalot

1. VAIHEEN ARVOSTELU JA JATKOKEHITYSOHJEET:

Ehdotuksessa useat erilliset rakennusmassat liittyvät toisiinsa ja rajaavat väliinsä mielenkiintoisen kattoikkunoiden rytmittämän välitilan. Erillisiä kappaleita on jopa liikaa ja jotkut niiden liittymät toisiinsa ja harjakattoiseen välitilaan ovat vielä epävarmat. Ehdotuksessa on erittäin suuri määrä erilaisia julkisivumateriaaleja; tiiltä, puuta, teräslevyä ja jopa rappausta. Sen lisäksi julkisivun aukotusperiaatteet vaihtelevat paljon. Vaihtelua on jopa liikaa, eivätkä

kaikki julkisivuaiheet -tai materiaalit luo juuri tähän paikkaan sopivaa eheää kokonaisuutta. Tulisiko esim. tiilien sävy maailma olla paikan identiteetin mukaisesti punatiilen eri sävyjä? Rakennuksen ulkohahmo kaipaa selkeyttä mistä, nyt siinä on liikaa kulmia ja erilaisia porrastuksia.

Pihan toiminnot on esitetty pääosin hyvin. Hulevesiteema on jäänyt huomioimatta, ja se tulee esittää toisessa vaiheessa.

Sisätilojen luonne on havainnekuvien perusteella miellyttävä ja inspiroiva, mikä ohjaa aktiiviseen vuorovaikutukseen eri toimijoiden välillä. Vesikattoa on aukotettu jopa tarpeettoman paljon ja suunnitelmissa esitetyt kattoikkunat eivät ole ratkaistu uskottavasti. Korkea aulatila kasvattaa rakennuksen tilavuuden suureksi, joten kaikkien esitettyjen aulatilojen tarvetta on jatkossa tarkoin harkittava. Onko esim. itä-länsisuuntainen pitkä aulayhteys kauttaaltaan tarpeen? Pääsisäänkäynti sijoittuu selkeästi Sammontorin ja kirkon suuntaan. Pääsisäänkäynniltä ei ole näköyhteyttä talon läpi pihalle, mikä on erittäin harmillista. Monitoimiaulan polveilevuus luo mielenkiintoista tilaa, mikä ilmenee hienosti mm. aulan komeasta havainnekuvasta.

Sisätilojen toiminnot sijoittuvat pääosin hyvin, joskin niissä on vielä paljon korjattavaa. Liikuntasalin sijainti kaupunkirakenteessa on hyvä, se toimii sekä juhla- että liikuntasalikäytössä. Saapumisaukion suuntaan liikuntasali muodostaa suuren massan ja ison julkisivupinnan, joiden käsittelyä ja mahdollista aukotusta tulee jatkossa tutkia tarkemmin. Liikuntasali ja pukuhuoneet sijaitsevat eri kerroksissa, mikä ei ole toiminnan kannalta paras ratkaisu. Toiminnallinen sali on sijoitettu hankalasti 3. kerrokseen. Liikuntasali, ruokala ja päiväkodin sali ovat yhteydessä toisiinsa, mikä lisää yhteiskäyttömahdollisuuksia. Ruokalan sijainti aulan yhteydessä matalammassa tilassa on erityisen onnistunut; se sijaitsee keskeisesti, ja samanaikaisesti mahdollistaa rauhallisen ruokailuhetken. Taito- ja taideaineet on sijoitettu ongelmallisesti 2. kerrokseen, maantasokerroksessa ne olisivat paremmin näkyvillä ja saavutettavissa. Etenkään teknisen työn luokat eivät voi sijaita ylempissä kerroksissa niiden huollon vuoksi. Nuorisotoimi on sijoitettu hankalasti 3. kerrokseen, tosin oman porrasyhteyden päähän. Nuorisotoimen tulisi sijaita maantasokerroksessa lähellä kirjastoa. Kirjaston alueelle sijoitettu porras jakaa tilan hankalasti käytön kannalta aiheuttaa haittaavaa läpikululiikennettä. Oppilashuolto sijaitsee hankalasti 3. kerroksessa, eikä kilpailuohjelman mukaisesti neuvolan yhteydessä. Näidenkin tilojen tulisi sijaita vierekkäin ja olla helposti saavutettavissa. Päiväkodin tilojen jakaminen kahteen kerrokseen on haasteellista.

Ison runkosyvyyden keskelle jää opetustiloja kauas julkisivusta, mutta ylävalon avulla tilannetta voi helpottaa. Puurakenne hahmottuu sisätiloissa kiinnostavasti. Massiivirakenne julkisivuissa vaikuttaa toteutuskelpoiselta, mutta julkisivujen materiaalia tulee vielä pohtia.

2. VAIHEEN ARVOSTELU:

Ehdotuksessa on kilpailun 2. vaiheessa tehty muutoksia massoitteeluun, jolla erillisten rakennuskappaleiden liittymiä toisiinsa on yksinkertaistettu. Kappaleita yhdistävää välivyöhykettä on selkiytetty ja suunnattu perustellummin vain pääsisäänkäynnin ja pihojen välille. Pihan puolelta esitetyn havainnekuvan perusteella rakennuksen jäsentäminen pienempiin osiin muodostaa mittakaavaltaan miellyttävää ja vaihtelevaa julkisivua. Massoitteelu ei kuitenkaan ole täysin jäsentynyt ja kirkastunut, vaan kokonaisuus on hieman epävarma. Huolimatta rakennusmassan jakamisesta pienempiin osiin, suunnitelma hahmottuu kokonaisuutena massiivisena. Ehdotuksen pihatilat vaikuttavat toimivilta. Rakennuksen pääsisäänkäynti sijoittuu hienosti Sammontorilta alkavan akselin päätteeksi. Liikuntasalin massa rajaa selkeää aukiotilaa yhdessä olemassa olevien rakennusten kanssa.

Erilaisia julkisivumateriaaleja on vähennetty, mikä rauhoittaa massoitteeltaan monimuotoista suunnitelmaa. Kappaleet hahmottuvat nyt tiilen eri sävyissä, mikä tuo riittävää vaihtelua julkisivuihin kokonaisuuden säilyessä tasapainoisempana. Sisäänvedetyt arkadit muodostavat katettua ulkotilaa ja muodostavat toimivia ulkoporrasyhteyksiä toiseen kerrokseen, mikä on toiminnallisuuden kannalta hyvä ratkaisu.

Rakennuksen sisätilojen periaatetta on kehitetty ja yksinkertaistettu. Luoteesta kaakkoon suuntaavasta sisäkadusta on luovuttu, ja korkea aulatilasta on suunnattu selkeämmin pääsisäänkäynnin ja välituntipihan välille. Ratkaisu on perusteltu, mutta samalla 1. vaiheen polveilevasta ja monimuotoisemmasta aulatilasta on hävinnyt hieman voimaa ja mieleenpainuvuutta. Aulasta on kuitenkin vaikeaa hahmottaa kaikkia käytössä olevia tiloja, joten erilaiset oppimisen virikkeet ja tarjoumat jäävät osittain piiloon. Konseptuaalista ajattelua kehittävät taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa, joten niiden joustavaa yhteiskäyttöä on vaikeaa toteuttaa. Oppimisen perusmaailmat rajautuvat esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien osalta selkeästi omiin kokonaisuuksiin, mutta oppilaiden ikä- ja kehitystasoa sekä erityistarpeita tukevia tilaratkaisuja on vaikeaa tunnistaa. Aineenopetuksen tilakokonaisuuksien sijoittaminen kolmeen eri kerrokseen tuottaa runsaasti siirtymäliikennettä eri tilakokonaisuuksien välillä ja erilaisia liikkumisesta johtuvia aistiärsykeitä sekä vaikeuttaa kengättömän koulun periaatteen toteuttamista. Kolmanteen kerrokseen sijoittuva LUMATE-alueen katettu ulkolaboratorio on mielenkiintoinen innovaatio.

Sisätilojen suurin heikkous on rakennuksen syvässä rungossa; opetus- ja aulatilat jäävät monin paikoin syvälle rungon keskelle kauas julkisivusta ja näkymistä ulos. Ensimmäisessä vaiheessa esitetyistä kattoikkunavyöhykkeistä on luovuttu muutamaa avausta lukuun ottamatta, mikä on rakennuksen keskivyöhykkeen valoisuuden osalta sääli. Rakennuksen keskelle muodostuu selkeä ja monikäyttöinen sydänalue ruokasaleineen. Korkean aulatilayhteyteen sijoittuu matalampia tiloja, jotka havainnekuvassa näyttävät kutsuvilta ja onnistuneilta. Harmillisesti keskusvyöhykkeeltä ei ole avattu näkymiä pihaille, mikä olisi ollut järjestettävissä. Kirjasto sijoittuu erittäin onnistuneesti pääsisäänkäynnin ja saapumisaukion yhteyteen, mutta muuten Sammontorin ja kirkon rajaaman

julkisen kaupunkitilan suuntaan sijoitetut toiminnot eivät elävöitä ympäristöä. Tata-aineiden sijoittaminen aukion yhteyteen tekisi rakennuksesta ja ulkotilasta aktiivisen myös ilta-aikaan. Sisätilojen jäsentäminen on jäänyt kauttaaltaan hieman kesken; toiminnallisten kokonaisuuksien välinen yhdistävä aulatala sekä eri yksiköiden sisäiset liikennevyöhykkeet hahmottuvat epäselvinä ja paikoin käytävämäisinä.

Puurakenteen hahmottuminen sisätiloissa on onnistunutta, mikä luo sisätiloille miellyttävää materiaalisuutta. Modulaarinen rakennejärjestelmä ei kuitenkaan toimi tilojen mitoituksen kanssa yhteen, vaan pilareita jää harmillisesti keskelle luokkatiloja esimerkiksi toiminnallisessa salissa ja tekstiilityössä. Pilarijaossa on kauttaaltaan tarkennettavaa.

Ehdotus ei ole 2. vaiheessa kehittynyt massoitteeltaan ja sisätiloiltaan riittävästi ja suunnitelma on jäänyt hieman kesken.

23. Valkoinen piha

1. VAIHEEN ARVOSTELU JA JATKOKEHITYSOHJEET:

Runollinen ja tasapainoinen ehdotus, joka istuu hyvin kaupunkikuvaan muodostaen miellyttävän mittakaavaisen aukion kirkon ja Sammontorin yhteyteen. Rakennus hahmottuu tasakorkeana kolmesta massasta koostuvana sommitelmana, joka rajaa eri luonteisia aukoita ympärilleen. Pihan toiminnolle jää hyvin tilaa rakennusmassan sijoituessa tontin pohjoisosaan, mutta pihatoimintojen sijoittumisessa on vielä työstettävää. Tontin itäpuolella kulkeva kevyenliikenteen yhteys rannasta koulun ohi katkeaa rakennuksen muodosta-

essa muurin yhteyden keskelle. Myös huoltopiha sijoittuu tämän yhteyden kannalta häiritsevästi ja muodostaa huolto- ja kevyenliikenteen vaarallisen risteämisen. Päiväkodin pihan sijainti ei ole ilmansuuntien kannalta paras mahdollinen pihan jäädessä varjoon aamupäivällä. Päiväkodin saattoliikenne kaipaa vielä jatkosuunnittelua. Jatkosuunnittelussa tulisi tutkia huoltopihan sijoittumista rakennuksen länsipuolelle. Liikuntasalista tulee olla myös sujuva yhteys ulkoliikunta-alueille. Näillä muutoksilla on myös suuria vaikutuksia sisätilojen toimintojen sijoittumiseen rakennuksessa. Rakennuksen keskelle rajautuva kaunis ja intiimi sisäpiha on mittakaavaltaan onnistunut. Jatkosuunnittelussa tulisi esittää ja tutkia, minkälaista toimintaa pihalla on. Pihasta tulee muodostua koulun kokoava yhteinen ulkotila eikä hiljainen ja toimintoja erottava vyöhyke. Rakennuksen sijoittuminen tontille mahdollistaa rakentamisen vaiheistuksen niin, että vanhaa koulua on mahdollista käyttää väistötilana.

Rakennuksessa on voimakas materiaalin tuntu punatiilien julkisivujen ja vesikatteen ansiosta. Punatiilien käyttöä keventää hienosti valkoinen sisäpiha. Persoonalliset mansardikatot luovat rakennukselle tunnistettavaa luonnetta ja piristävää omaleimaisuutta. Rakennus on yhtä aikaa rauhallinen ja paikkaan sopiva, ja kuitenkin persoonallinen. Rakennus on esitetty asemapiirroksessa eri kokoisena kuin pohjapiirroksissa, mikä on harmillinen virhe ja hankaloittaa arviointia.

Rakennuksen pääsisäänkäynti sijoittuu helposti havaittavalle paikalle uuden kaupunkiaukion yhteyteen. Pääsisäänkäynti on onnistunut; kutsuva ja luonteeltaan julkinen. Saapumisaulasta avautuu kauniit näkymät sekä sisäpihalle että kaupunkiaukiolle. Tämän upean tilasarjan on tarkoitus toimia myös julkisena kulkureittinä puistoalueelle, mutta se on voimakkaasti ristiriidassa kengätön koulu -periaatteen kanssa. Myös reitin liittyminen maastokorkoihin tulee tutkia huolella. Kaupunkiaukion ja kenttien välille tarvitaan myös luonteva ja turvallinen reitti ulkokautta. Nyt mm. huoltoliikenne hankaloittaa turvallisen reitin syntymistä.

Ehdotuksessa on kaupunkikuvallisia ansioita ja se on ulkoarkkitehtuuriltaan erittäin lupaava ja kiehtova. Valitettavasti sen toiminnallisuudessa on vielä erittäin paljon korjattavaa. Julkisimmat toiminnot kiertyvät luontevasti kaupunkiaukion ympärille. Nuorisotoimi jää kuitenkin melko erityksiin päiväkodin nurkkaan, eikä sillä ole yhteyttä kirjastoon tai muihin toimijoihin. Kirjaston sijainti aukion laidalla on hyvä, mutta sekin jää liian irralleen koulun muista tiloista. Kirjaston ja nuorisotoimen tilojen tulisi kuitenkin sijaita vierekkäin ja niiden molempien tulisi voida luontevasti laajentaa toiminta-alueitaan koulun yhteistiloihin, kuten ruokailutilaan. Liikuntasalin sijainti kaupunki-

rakenteessa on toimiva, mutta sen toiminnallisuudessa on vielä parantamisen varaa: Liikuntasaliin kuljetaan kaupan käytävän kautta, eikä se ole avattavissa tai yhdistettävissä koulun muihin tiloihin, esim. ruokalaan tai aulaan. Tämä rajaa tilan monikäyttöisyyttä. Pukuhuoneiden puhdas ja ulkoliikunnan likainen liikenne tulee olla erotettu. Täyttyvätkö liikuntahallin korkeusvaatimukset koko salin osalta? Siirtokatsomon sijoitus lyhyelle seinälle ei ole toimiva ratkaisu. Liikuntasalin toimivuus neljään lohkoon jaettuna tulee esittää. Toiminnallinen sali ja liikunnan pukuhuoneet sijoittuvat osittain toiseen kerrokseen, mikä ei ole optimaalinen tilanne ja vaikeuttaa merkittävästi salin iltakäyttöä. Liikuntatilojen tulisi olla suljettavissa muusta rakennuksesta tarvittaessa ja mahdollistaa tilojen erillinen käyttö omasta sisäänkäynnistä. Ruokailutila levittäytyy pitkällä lasijulkisivulla sisäpihan reunustalle, mikä on ruokailun kannalta miellyttävää, mutta samalla tilan monikäyttö esimerkiksi juhlatilanteita varten sekä kirjaston ja nuorisotoimen lisätilana on vaikeaa. Ruokailutilan toimivuutta ja sijaintia tulee vielä tarkastella kriittisesti. Oppilashuollon sijainti 2. kerroksessa on hankala; sen tulisi sijaita maantasokerroksessa, yhteydessä neuvolaan. Oppilashuollolle ei rajaudu erillistä odotustilaa, lisäksi hallinnon ja liikuntatilojen liikenne risteää odotuskäytävän kanssa. Taito- ja taideaineet ovat helposti saavutettavissa aulasta, mutta ne ovat jakautuneet hankalasti sisäpihan molemmiin puoliin. Etenkin teknisen ja tekstiilityön luokat muodostavat kiinteän kokonaisuuden, ja niiden tulisi sijaita vierekkäin, kuitenkin teknisen työn huolto huomioiden. Esiopetukselle ei ole esitetty omaa kotialuetta.

Päiväkodin ja yläkoulun muodostama sakara ei ole sisätilojen järjestelyiltään kovin onnistunut, ja se vaatii vielä runsaasti jatkokehittelyä. Päiväkodin ruokailu on kaukana keittiöstä, ja reitti kulkee haasteellisesti sisääntuloaulan kautta. Päiväkoti jakautuu kahteen kerrokseen; päiväkodin hallinto yläkoulun luokkatilojen yhteydessä ei ole perusteltu ratkaisu. Yläkoulun luokkatilat ovat muodoiltaan hankalat. Pitkänomainen aukko 2. kerroksen välipohjassa on hankala ja aiheuttaa turhaa kiertoliikennettä. Päiväkodin ruokailu yläkoulun aukon alapuolella ei ole miellyttävä ratkaisu päiväkotilasten kannalta. Aukko lisää meluisuutta ja levottomuutta. Neuvolan laajennus päiväkotisiiven päässä ei vaikuta realistiselta. Neuvolan ja oppilashuollon tilojen tulee sijaita vierekkäin.

Massoitellun perusratkaisusta aiheutuu käytävämäisiä tiloja erityisesti sisäpihaa kiertävään sakaraan. Esimerkkisolun toimintojen jaottelu antaa kuitenkin viitteitä toimivasta ja julkisivuille huokoisesta opetustilavyöhykkeestä, mutta herättää samalla huolta tilojen rauhattomuudesta läpikuljettavuudesta johtuen. Eri ikäryhmien kotialueiden tulisi erottua toisistaan, oppimisympäristön tulisi muuttua iän kasvaessa. Turha läpikulkielu on minimoitava, jotta voidaan taata riittävä työrauha. Jotta toiminnot sisätiloissa saadaan ratkaistua hyvin, rakennuksen massoitteeluun on mahdollisesti tehtävä isojaikin muutoksia.

Rakennuksen perusratkaisu takaa hyvän luonnonvalon saannin eri tiloihin, mutta julkisivuaukosta tulee vielä kehittää. Nykyisellä ikkunajaolla sisätiloihin jää vielä varjoisia katvealueita. Ulos työntyvien erkkeri-ikkunoiden tekninen toimivuus tulee varmistaa ja esittää.

Ehdotus on esitetty kauniisti ja pelkistetyksi, mutta toisessa vaiheessa esitystekniikkaa tulee kehittää niin, että rakennuksen suhde todelliseen ympäristöön ja sisätilojen luonnetta ja toimintaa on mahdollista arvioida paremmin. Esimerkiksi sisätilojen näkymäkuvia ei voi korvata pienoismallikuvilla. Rakennus tulee sovittaa myös annettuun ilmakehuun.

2. VAIHEEN ARVOSTELU:

Ehdotus on kehittynyt toisessa vaiheessa hienosti. Tekijä on onnistunut ratkaisemaan valtaosan ensimmäisen vaiheen kritiikistä, mikä on vaatinut isoja muutoksia ja ehdotuksen kokonaisvaltaista läpikäyntiä. Suunnitelmassa on onnistuttu säilyttämään kaupunkikuvalliset vahvuudet ja kehittämään piha-alueiden ja sisätilojen toimintojen puutteita. Ehdotuksessa piha-alueiden yleinen sijoittelu on onnistunut erinomaisesti. Päiväkodin pihan sijoittuminen tontin länsilaidalle mahdollistaa sen, että muu piha-alue jää yhtenäisesti perusopetuksen käyttöön.

Ehdotuksen ulkoarkkitehtuuri on puhuttelevaa ja voimakkaan materiaalista. Matalalle laskeutuva mansardikatto sitoo yhteen neljä suorakaiteen muotoista massaa yhdeksi polveilevaksi ja erilaisia aukiotiloja rajaavaksi kokonaisuudeksi. Rakennuksella on voimakas identiteetti ja tasapainoinen suhde ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Rakennus on ainoana jatkoon valituista ehdotuksista kaksikerroksinen, mikä tekee suuresta massasta ympäristönsä kannalta sopeutuvamman. Valkoista sisäpihaa lukuun ottamatta rakennus on yksiaineisen punatiilinen,

mikä on alueelle luonteva valinta. Ikkunaerkkerit ovat kiinnostavia julkisivuelementtejä, jotka ovat varmasti suosittuja opiskelupaikkoja.

Rakennuksen luonne on kuitenkin koettu kauttaaltaan hieman raskaaksi ja tasaisesti toistuvan julkisivukäsittelyn vuoksi monotoniseksi. Jatkosuunnittelussa tulisi tutkia tapoja keventää rakennuksen olemusta kutsuvammaksi, mikä voisi onnistua esimerkiksi ensimmäisen kerroksen kerroskorkeuden korotuksella tai materiaali muutoksilla, ikkuna-aukotuksen varioinnilla tai räystäskoron ja kattomuodon kehittämisellä. Ehdotuksesta on mahdollisuus muodostua aikaa kestävä ja omaleimainen arkkitehtoninen kokonaisuus.

Huoltopiha on siirretty rakennuksen luoteispuolelle, mitä on pidetty toimivana ratkaisuna. Rakennuksen mitoitusta tulisi säätää vielä niin, että luoteisreunaan jäisi enemmän tilaa kadun ja julkisivun väliin. Kapean päiväkotisiiven muokkaamisella neliömäisemmäksi tilaa jäisi enemmän. Pääsisäänkäynti aukioineen sijoittuu hieman siivuun Sammontorin ja kirkon rajaaman aukion laidalla. Päiväkotisiiven muutoksella rakennusta voisi mahdollisesti hieman siirtää luoteeseen, jolloin pääsisäänkäynti asettuisi paremmin Sammontorilta lähtevän akselin suhteen. Suuren puun ympärille kiertyvän valkoisen sisäpihan tunnelma on kevyt ja rauhallinen. Onko olemus liiankin seesteinen, jotta pihasta muodostuu houkutteleva ja aktiivinen tila?

Ehdotus on sisätiloiltaan jäsentynyt 1. vaiheesta karkeasta luonnoksesta viimeistellyksi ja huolella tutkituksi suunnitelmaksi. Mitoitus on toimivaa ja tilat saavat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta luonnonvaloa ja suorita näkyviä ulos. Esi- ja alkuopetuksen oppimisympäristöt on sijoitettu toimivalla tavalla rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Myös 3.-6.-luokkien oppimisympäristöt sijaitsevat luontevasti rakennuksessa. Ehdotuksessa on kuitenkin edelleen toiminnallisia muutostarpeita. Taide- ja taitoaineiden opiskelun tilojen hajauttaminen kahteen kerrokseen sekä aineenopetuksen tilojen pitkänomainen ja osin epätarkoituksenmukaisen sijoittelu vaikeuttaa opetuksen joustavaa järjestämistä erityisesti 7.-9.-luokilla. Ainakin toinen musiikin tiloista tulisi saada ensimmäiseen kerrokseen. Kotitalouden tilat tulisi sijoittaa lähempänä ruokasalia esimerkiksi lähellä hissiä ja porrasyhteyttä. Myös aulatilojen toteutuksessa on kehitettävää. Ruokasali on sijoitettu pääsisäänkäynnin ja sisäpihan väliin, mikä mahdollistaa erilaisten tapahtumien järjestämisen ja laajentumisen ulkotiloihin. Ruokasalista on kuitenkin vaara muodostua hälyisiä ja voimakkaasti liikennöityä tilaa, jonka toiminta tulisi ottaa huomioon jatkosuunnittelussa niin kalustuksen kuin riittävän akustoinnin avulla. Ruokasalissa tulisi voida järjestää ruokailun kanssa samaan aikaan myös erilaisia tapahtumia. Toivottavaa olisi, että korkean ruokasalin yhteyteen muodostuisi myös matalampaa intiimiä tilaa, mikä voisi onnistua ruokasalia kiertävän välipohjan aukon kaventamisella, jolloin tilan ympärille muodostuisi toisessa kerroksessa myös monipuolisemmin kalustettavaa oppimistilaa. Kirjasto ja nuorisotila sijoittuvat hienoille paikoille pääsisäänkäynnin yhteyteen. Keittiön sijoitus on toimiva, mutta astianpalautuksen ja jalkelulinjastojen mitoitus vaikuttaa ahtaalta. Päiväkodin tilat sijoittuvat kahteen eri kerrokseen, mikä on mahdollinen, mutta ei optimaalinen ratkaisu. Päiväkotisiivessä on yleisesti kehitettävää; nyt tilat ryhmittyvät pitkän käytävän ympärille ja toiminnallinen sali muodostuu kapeassa rungossa mittasuhteiltaan vaikeakäyttöiseksi. Hallinnon tilat sijoittuvat turhan keskeiselle paikalle ja vievät tilaa maantasokerroksesta. Hallinnon ja oppilashuollon sijoittaminen toiseen kerrokseen mahdollistaisi esiopetuksen ja 1.-2.-luokkien siiven peilaamisen sisäpihan vastakkaiselle puolelle hallintosiiven tilalle. Näin maantasosta vapautuisi tilaa tata-aineille läheltä ruokasalia. Hallinnolle sopiva sijainti olisi esimerkiksi toisessa kerroksessa liikuntasalin kupeessa. Neuvolan sijainti olisi mahdollista siirtää päiväkotisiiven yhteyteen.

Toisessa kerroksessa sisäpihan ympärille kiertyvät tilat muodostavat toimivan ja muuntojoustavan kokonaisuuden, jossa kotialueet sijoittuvat pyramidin muotoisen sisäkaton alle. Yhteys ruokasaliin vain pääportaan välityksellä ei ole riittävä, vaan sisäpihaa kiertävistä siivistä tulisi päästä alempaan kerrokseen kulkematta pääportaan kautta. Nuorten oma maailma tulisi jäsentyä selkeämmin, mitä olisi mahdollista kehittää ruokasalin ympärille toisessa kerroksessa. Ruokasalin kohdalla välipohjan avausta tulisi kaventaa, jotta 2. kerroksessa jäisi toimivampi vyöhyke korkean tilan äärelle. Etenkin sisäpihan ja ruokasalin välinen kapea kannas on suunnitelman hienoimpia kohtia, jonka potentiaalia ei ole täysin hyödynnetty.

Rakennuksen sisätilat ovat kauniit ja hillityt. Rakennus muodostaa eri luonteisten avointen oppimistilojen polveilevan kudelman. Eri toiminnallisten kokonaisuuksien ja eri ikäryhmien tilojen tulisi kuitenkin hahmottua tunnistettavina maailmoina ja vyöhykkeinä, mitä tulisi jatkosuunnittelussa kehittää. Esimerkiksi korkeat pyramidikattoiset tilat tulisi olla tunnistettavia ja eri ikäluokkia varten ilmeeltään muokattuja tiloja. Rakennuksen materiaalliva-linnat ja rakenneperiaatteet ovat onnistuneita, mutta vaativat huolellista jatkosuunnittelua. Porrashuoneiden toimivuudessa ja ylätasanteiden yhteyksissä kerroksiin on virheitä.

Ehdotuksen esitystekniikka on viimeisteltyä, persoonallista ja havainnollistavaa. Suunnitelma-aineistosta välittyvä ammattitaitoinen ote ja kunnianhimoinen asennoituminen rakennussuunnitteluun, josta kertoo myös ehdotuksen huima parantuminen kilpailun toisessa vaiheessa.

35. Katras

1. VAIHEEN ARVOSTELU JA JATKOKEHITYSOHJEET:

Loivista harjakattoisista massoista koostuva suunnitelma rajaa eriluonteisia aukiotiloja ympärilleen. Sammontorin ja kirkon suuntaan muodostuu kaupunkimainen aukiotila, jonka jäsentymistä ja pääsisäänkäynnin suhteen orientoitumista vaikeuttaa aukion jakautuminen kahteen eri tilaan. Massoittelu ei lunasta kaikkea potentiaalia viihtyisän ja mittakaavaltaan hallitun aukion rajaamisessa yhdessä kirkon ja Sammontorin rakennusten kanssa. Pihan toiminnot on tutkittu eläytyen ja esitetty kauniisti. Rakennuksen eteläpuolella on ongelmallinen tasoero nousevan maanpinnan kanssa, josta aiheutuu kuilumainen tila rakennuksen eteen. Pihan puolella on epäselvyyttä korkojen kanssa. Julkisivuaukotus on rauhallista ja toistuvaa. Rakennus on esitetty puurakenteiseksi ja -verhoiluksi, joka on perusteltua ekologisuuden kannalta, mutta toisaalta rikkooko materiaalivalinta alueelle tunnusomaisen punatiilisen eheyden? Loivat harjakatot ja hallimaiset massat tuovat miellelyhtymiä maaseutujen tuotantorakennuksiin, mikä ei tue mielikuvaa, että rakennus kuuluu juuri tälle alueelle. Riittääkö massoittelu ja julkisivukäsittely luomaan rakennukselle riittävästi identiteettiä vai jääkö rakennuksen luonne vielä anonymiksi?

Pääsisäänkäynnistä ei ole onnistuttu tekemään kovin kutsuvaa. Jonkinlainen vaatimattomuus vaivaa rakennuksen kaikkia sisäänkäyntejä.

Ehdotuksen ansiot ovat sen sisätilojen toiminnallisuudessa. Rakennuksen suuri tilaohjelma on ratkaistu ammattitaitoisesti. Rakennuksen keskimmaiseen kappaleeseen sijoittuu komea korkea ruokailu- ja aulatilat, joka saa ylävaloa kattoikkunoiden kautta. Tilasta muodostuu rakennuksen selkeä kokoava tila ja sydän. Avautuuko tilasta riittävästi näkymiä ulos? Toiminnot on sijoitettu pääosin luontevasti, mutta taito- ja taideaineet voisivat avautua paremmin aukion suuntaan. Toiseen kuvataideluokkaan ei ole omaa sisäänkäyntiä aulatilasta. Nuorisotoimen tilat ovat harmillisesti eristyksissä, eikä aula- tai muita yleistiloja voida käyttää laajentumisvarana. Nuorisotoimen tiloista puuttuu myös yhteys kirjastoon. Sen sijaan taito- ja taideaineiden tilat sijaitsevat käytännöllisesti nuorisotoimen tilojen yhteydessä. Liikuntasalin pukuhuoneet on sijoitettu osittain toiseen kerrokseen, mutta ilta- ja viikonloppukäyttöä ajatellen tilat on hyvin sijoitettu. Massojen mitoitukselta johtuen osa opetustiloista saa niukasti luonnonvaloa. Pääportaat ovat jyrkät ilman lepotasoja. Päiväkodin kaikkien tilojen sijoittaminen maantasokerrokseen helpottaa päiväkodin toimintaa. Päiväkodin etäisyys keittiöstä on pitkä. Päiväkodin salin sijainti keskellä päiväkodin tiloja hankaloittaa salin yhteis- ja iltakäyttöä. Ovatko päiväkodin tilat muunneltavia ja toteutuvatko siellä avoimen oppiympäristön periaatteet? Oppilashuollon ja neuvolan tilat on sijoitettu hyvin ja niistä on yhteys koulun hallintotiloihin, jonka ansiosta erillisiä tauko- ja sosiaalitiloja ei neuvolan tiloihin ole tarvetta sijoittaa. Lastauslaiturilta on toimiva erillinen yhteys koulun muihin tiloihin.

Pohjia vaivaa paikoin käytävämäisyys ja esitystapa on vielä kaaviomainen. Toisessa vaiheessa ehdotuksen tulee osoittaa ja vakuuttaa, että uudisrakennus sopeutuu Sammonlahden alueelle niin identiteetiltään kuin sijoittumisellaan suhteessa ympäröivään rakennuskantaan.

2. VAIHEEN ARVOSTELU:

Ehdotus on toisessa vaiheessa parantanut rakennuksen suhdetta ympäröivään kaupunkikuvaan. Rakennuksen massaa on kehitetty siten, että suhde kirkkoon ja Sammontoriin on huomattavasti selkeämpi kuin 1. vaiheessa. Mittakaavaltaan miellyttävä ja hallitusti rajattu uusi kaupunkiaukio sijoittuu onnistuneesti Sammontorilta saapuvalla akselille, ja pääsisäänkäynti sijoittuu akselin päätteeksi. Myös muut sisäänkäynnit ovat kehittyneet. Rakennuksen puuverhoilu on vaihdettu punatiileksi, mikä sitoo rakennuksen paremmin osaksi ympäristöään. Rakennus-

nuksen runko on puurakenteinen ja puun käyttö sisätiloissa on onnistunutta. Rakennusten kattomuotoa on muutettu radikaalisti 1. vaiheesta; loivat harjakatot on pilkottu pienempiin harjoihin, joiden suunnat vaihtelevat. Pyyntöjenä on ollut jakaa hallimaisiksi arvosteltuja massoja pienimittakaavaisempiin osiin. Lopputulos ei vakuuttanut tuomaristoa, vaan rakennuksen kattomaailmaa pidettiin turhan sekavana. Toistuva harjakatto luo miellejohdinta parakkirakennuksiin. Rakennuskappaleiden liitoskohdissa on epämääräisyyttä, jota ei ollut havaittavissa 1.vaiheen ehdotuksessa. Julkisivukäsittelyn muuttaminen monimuotoisemmaksi lisää levotonta vaikutelmaa.

Pihat on tutkittu ansiokkaasti ja eläytyen, ja ne ovat selkiytyneet entisestään 2. vaiheessa. Alueellinen kevyen liikenteen yhteys koillisesta Sammonlahden rannasta lounaaseen viheralueille kulkee luontevasti koulutontin läpi -johtuen rakennuksen muodosta ja sijoittelusta. Piha on jaettu kiinnostaviin erilaisiin toiminnallisiin alueisiin. Eri ikäiset käyttäjät on huomioitu hyvin. Rakennuksen eteläpuolella ollut korkotaso-ongelma ei ole täysin ratkaistu eikä tilannetta ole esitetty suunnitelmissa oikein. Huoltopiha on sijoitettu rakennuksen luoteispuolelle turvallisesti omaan taskuun. Liikuntasaliin sijainti on hyvä; salista on sujuva yhteys kentille, ja maastonmuotojen ansiosta suurta salimassaa olisi mahdollista upottaa maastoon, ja näin helpottaa pihan korkoeroista johtuvia haasteita. Nyt liikuntasalia ympäröivä maasto on esitetty tasaisena. Päiväkodin piha aukeaa lämpimiin ilmansuuntiin, mutta se sijaitsee turhan keskeisesti. Metsäkoulun sijoittaminen päiväkodin pihan taakse ei ole täysin onnistunut ratkaisu. Koulupuutarhapiha ja viereinen henkilökunnan ja iltakäytön pysäköintialue sijoittuvat rinnemaastoon, ja niiden toimivuus vaatisi vielä jatkotutkimista. Ansoista huolimatta pihasuunnitelma kaipaa vielä kehittämistä.

Ehdotuksen suurimmat ansiot ovat sen selkeässä ja toiminnallisuutta tukevassa tilaryhmien sijoittelussa. Toiminnallisuutta on 2. vaiheessa entisestään parannettu, ja ehdotus vastaakin parhaiten kilpailun pedagogisiin tavoitteisiin. Rakennuksen keskellä sijaitsee rakennuksen sydän, komea korkea ruokailu- ja aulatala, jota on 2. vaiheessa kehitelty entistä viihtyisämmäksi: Tila avautuu paremmin ympäröiviin pihatiloihin, sekä kaupunkiaukiolle että etelään projektipihalle. Päiväkodin sali on sijoitettu oivallisesti aulan viereen, jolloin se on monikäyttöinen ja toimii mm. näyttämönä katsomoportaiden edustalla. Myös yksi musiikkiluokista on sijoitettu onnistuneesti samaan tilakokonaisuuteen. Tilaryhmien sijoittelussa on kuitenkin vielä parannettavaa: Oppilashuolto ja neuvola saavat turhan näkyvän paikan kaupunkiaukion reunalla. Toivottavampaa olisi, että kirjasto saisi näkyvyyttä rakennuksen julkisimmalla paikalla. Kirjasto jää hieman sivuun myös keskusaulasta. Taito- ja taideaineiden tilat muodostavat selkeän oman kokonaisuutensa 1. kerrokseen. TATA-tilojen sijainti ensimmäisessä kerroksessa vahvistaa yhteiskäyttöisimpien tilojen joustavaa hyödyntämistä eri vuorokaudenaikoina ja eri käyttötarkoituksissa. Tilojen sijoittuminen yhteen tasoon helpottaa mm. iltakäyttöä, mutta toisaalta TATA-siivestä muodostuu laaja ja syvärunkoinen kokonaisuus, joka näyttäytyy käyttäjälle käytävämäisenä. TATA-tilat voisivat ottaa vielä näkyvämmän roolin pääsisäänkäynnin läheisyydestä. Nuorisotoimen tilat sijaitsevat käytännöllisesti kirjaston ja TATA-tilojen välissä. Päiväkodin sijoittaminen kokonaan 1. kerrokseen helpottaa sen toimintaa. Päiväkodin etäisyys keittiöstä on edelleen melko pitkä. Oppimisympäristöt ovat ammattitaitoisesti suunnitellut, ja ne toteuttavat hyvin uuden opetussuunnitelman tavoitteita monimuotoisuudesta ja muokattavuudesta. Ikäryhmien sijoittelu eri kerroksiin on loogista; maantasossa sijaitsevat - yhteiskäyttöisten tilojen lisäksi - päiväkodin tilat, 2. kerroksessa esiopetus- 6. lk, ja ylimpään kerrokseen sijoittuvat 7-9-luokkalaisten tilat. Oppimisen perusmaailmojen sijoittaminen kokonaisvaltaisesti toiseen ja kolmanteen kerrokseen tuottaa rauhallisia oppimaisemia ja mahdollisimman vähän ylimääräisiä aistiärsyksiä sekä sisäistä siirtymäliikennettä. Eri ikäisille on mahdollista toteuttaa muuttuvat oppimisympäristöt iän karttuessa.

Esitetty vaiheittaisuus on haastava, eikä kovin toteuttamiskelpoinen.

40. Orbit

1. VAIHEEN ARVOSTELU JA JATKOKEHITYSOHJEET:

Ehdotuksessa suorakulmaista massaa on lovettu pyöreillä pihoiilla, mikä keskustelee kiinnostavasti Sammontorin muotokielen kanssa, ja tuo mieleen purettavan Sammonlahden koulun. Punatiili julkisivun päämateriaalina ja intiimit pyöreät sisäpihat liittävät alueen luontevasti ympäristöönsä. Pyöreät avaukset erottuvat puu-lasijulkisivuillaan muuten punatiilisistä ja viivakoodimaisesti aukotetuista julkisivuista. Tasakattoisen rakennuksen sakaroiden kerrosluvut vaihtelevat. Rakennuksen

kokonaishahmossa on vielä jotain jäsentymättömyyttä kaarevien julkisivujen ja eri korkeisten sakaroiden liittymisissä. Onko koillisjulkisivun massojen porrastus liian varovaista? Kaipaisiko luoteisjulkisivun pitkä suora seinälinja porrastusta, mikä tekisi kokonaisuudesta rennomman? Nyt suorakulmaisten pitkien julkisivujen suhteessa kaarevien pihojen hienoon polveiluun on vielä jotain jäsentymättömyyttä. Sisäänkäynti- ja liikuntasii- pihat ovat toiminnoltaan selkeitä ja mittasuhteiltaan onnistuneita, lukuun ottamatta päiväkotijulkisivun ja liikuntasii- pihat välillä jäävää sisäänvetoa, joka on liian ahdas ja poikkeava muista kaarevista pihastoista. Paikassa olisi potentiaalia komeaan tilasarjaan sisäänkäyntiaukion, pääaulan ja pihojen välille. Ahtautta lisää päiväkodin piha, joka tunkeutuu melkein kiinni liikuntasii- piteen. Päiväkodin piha ei saa myöskään estää kulkuyhteyttä liikuntatiloista kentille. Pääsisäänkäynti on artikuloitu selkeästi loveuksena pitkässä ja yhtenäisessä julkisivussa. Päiväkodin saattoliikenteen toimivuus on tutkittava tarkemmin.

Kaarevat julkisivut luovat mielenkiintoa ja dynamiikkaa myös sisätiloihin. Keskusaulan korkea tila polveilee mielenkiintoisesti. Tosin keskusaulasta kaipaisi selkeämpää yhteyttä piha-alueille, sekä näkö-, että kulkuyhteyttä. Nyt päiväkodin sali sulkee yhteyden 1. kerroksessa, vaikka onkin sinänsä monikäyttöisyyden kannalta onnistuneessa paikassa. Ylemmissäkin kerroksissa yhteys keskusaulasta pihojen suuntaan kaipaisi avartamista ja selkeyttämistä. Rakennuksen ylimmissä kerroksissa puistonäkymää heikentävät laajat matalat kattopinnat.

Pohjat on tutkittu huolellisesti, eikä suuria toiminnallisia ongelmia ole. Ratkaisussa tulee huomioida, että ilta- ja viikonloppukäytössä olevat tilat pystytään tarvittaessa erottamaan muusta rakennuksesta. Taito- ja taideaineet sijaitsevat luontevasti pääsisäänkäynnin yhteydessä, ja elävöittävät kaupunkitilaa rakennuksen julkisemmalla puolella. Taito- ja taideaineet jakautuvat kuitenkin hankalasti kahteen kerrokseen. Etenkin teknisen työn ja tekstiilityön luokat muodostavat kiinteän kokonaisuuden, ja niiden tulisi sijaita välittömässä yhteydessä toisiinsa. Nuorisotoimi on sijoitettu onnistuneesti kirjaston ja taide- ja taitoaineiden läheisyyteen. Hallinnon tilat on sijoitettu turhan julkiselle paikalle heti pääsisäänkäynnin viereen, ne voivat hyvin sijaita ylemmissä kerroksissa. Oppilashuollon ja neuvolan tilat sijaitsevat hyvässä paikassa. Ruokasalin sijoitus korkeaan aulatilaan on äänimaailman kannalta hankalaa. Voisiko tilaa muokata siten, että muodostuu enemmän myös matalaa tilaa ruokailulle esimerkiksi keskusaulan avauksen polveilulla eri kerrosten välillä? Ruokailutiloissa tulisi välttää runsasta läpikulkua. Eri ikäryhmien kotialueet on sijoitettu käytännöllisesti lähelle toisiaan, ja ikätaso kasvaa luontevasti rakennuksen ylemmissä kerroksissa. Eri ikäryhmille on mahdollista luoda erityyppisiä tiloja, jolloin oppimisympäristö muuttuu iän kasvaessa. esim. 3.kerroksessa on potentiaalia teinien omaan maailmaan. Päiväkodin tilat on sijoitettu haasteellisesti kahteen eri kerrokseen, mutta muuten toiminnot sijoittuvat pääosin luontevasti. Kaarevien tilojen teräviin nurkkiin jäävien tilojen käytettävyyteen ja kalustettavuuteen on kiinnitettävä huomiota. Liikuntasalin sijainti kaupunkirakenteessa on toimiva, eikä se varjosta koulun piha-alueita.

2. VAIHEEN ARVOSTELU:

Ehdotusta on toisessa vaiheessa muutettu hyvin vähän. Rakennuksen kokonaishahmo on pysynyt samankaltaisena. Rakennusta on yksinkertaistettu, porrastuksia on vähennetty. Alueelle sopivat intiimit pyöreät sisäpihat on säilytetty, samoin punatiili pääjulkisivumateriaalina. Julkisivumuurausta on esitetty tarkemmin, se on ilahduttavan omaleimaista. Rakennusmassa on monin paikoin selkiytynyt ulkohahmoltaan, mutta sitä vaivaa edelleen paikoin tietynlainen jäsentymättömyys. Matalampi kaksikerroksinen osuus päiväkodin kohdalla on edelleen epävarma. Viherkatto-osuuksista huolimatta laaja kattopinta heikentää harmillisesti tärkeää puistonäkymää. Olisiko rakennusmassa napakampi, jos se olisi kokonaan 3-kerroksinen?

Kaarevat puulasijulkisivut luovat rakennuksen ulkopuolelle hienoja tiloja, mutta rakennuksen sisäpuolella kaarista ei ole saatu kaikkea potentiaalia hyödynnettyä. Suorakulmainen sisäkoordinaatio törmää kaareviin pintoihin monin paikoin, eivätkä kaarevat pinnat hahmotu kunnolla. Rakennuksen sydän on upea keskusaula, jonka muotoa korostavat näyttävät portaat. Keskusaulan yhteyttä ulkotiloihin on parannettu. Pääsisäänkäyntipiha, keskusaula ja liikuntapiha muodostavat hienon tilasarjan 1. kerroksessa, kun päiväkotijulkisivun ja liikuntasii- pihat välillä jäävää sisäänvetoa, joka on liian ahdas ja poikkeava muista kaarevista pihastoista. Paikassa olisi potentiaalia komeaan tilasarjaan sisäänkäyntiaukion, pääaulan ja pihojen välille. Ahtautta lisää päiväkodin piha, joka tunkeutuu melkein kiinni liikuntasii- piteen. Päiväkodin piha ei saa myöskään estää kulkuyhteyttä liikuntatiloista kentille. Pääsisäänkäynti on artikuloitu selkeästi loveuksena pitkässä ja yhtenäisessä julkisivussa. Päiväkodin saattoliikenteen toimivuus on tutkittava tarkemmin.

Rakennuksen pohjissa ei ollut 1. vaiheessa suuria toiminnallisia ongelmia, mutta toisaalta niitä ei ole onnistuttu kehittämään riittävästi 2. vaiheessa. Taito- ja taideaineiden tilat saavat näkyvän paikan kaupunkikuvassa, ja ne

sijaitsevat onnistuneesti nuorisotoimen tilojen ja huoltopihan yhteydessä. Tekstiilityön tilat on siirretty 1. kerrokseen, jolloin ne muodostavat paremman kokonaisuuden teknisen työn tilojen kanssa. Taito- ja taideaineet jakautuvat useampaan kerrokseen ja eri puolille koulua, eivätkä ne muodosta ihanteellista kokonaisuutta. Esimerkiksi musiikin tilojen syrjäinen sijainti ei ole toimiva eri tapahtumien ja monikäyttöisyyden kannalta. Myös muita tilakokonaisuuksia on jaettu toiminnan kannalta haastavalla tavalla eri kerroksiin, jolloin toiminnallisia yhteiskäyttöetuja on vaikea saavuttaa. Esimerkiksi myös muussa aineenopetuksessa ja 3.-6.-luokkien opetuksen järjestämisessä tilakokonaisuuksien välinen yhteiskäyttö on vaikeaa, koska tilat sijaitsevat etäällä toisistaan. Ehdotuksen mukaiset tilaratkaisut tuottavat tarpeetonta sisäistä siirtymäliikennettä ja vaikeuttavat rauhallista työskentelyä. Hallinnon tilat on siirretty pois pääsisäänkäynnin vierestä vähemmän julkiselle paikalle 2. kerrokseen. Päiväkotia on kehitetty, mutta se sijoittuu edelleen haasteellisesti kahteen kerrokseen. Liikuntasiiven paikka on onnistunut, nyt myös yhteys liikuntatiloista ulkokentille on avarampi ja toimivampi kuin 1. vaiheessa. Yhteys aulasta liikuntasaliin voisi tosin olla avarampikin. Rakennuksen avoimen muodon vuoksi hyvän akustiikan turvaaminen sekä tilojen rajaaminen ja muokkaaminen muuhun käyttötarkoitukseen on haasteellista.

Pihat muodostuvat luontevasti ja ilmovasti hyviin ilmansuuntiin johtuen rakennuksen muodosta ja sijoittelusta. Päiväkodin pihan keskeinen sijainti on haastava. Pihat on ratkaistu lähes kauttaaltaan tuttua ympyrämuotoa käyttäen, ja vaikka pihaja on tarkennettu 2. vaiheessa, ovat ne jääneet vielä hieman luonnosmaisiksi. Pihasuunnitelma kaipaa vielä kehittämistä.

Esitetty vaiheittain rakentaminen on epärealistinen; tämän kaltaista massaa on hankala pilkkoa osiin.

Muu yläluokka (11 kpl)

15. Naapurit

Ehdotus on kolmen kappaleen sommitelma, joka muodostaa aukion kirkon ja Sammontalon suuntaan. Aukio ja pääsisäänkäynti vetäytyy kuitenkin hieman kauas, jolloin intiimiä aukiotilaa muiden rakennusten kanssa ei synny, vaan muodostuu pikemminkin rakennuksen käyttötarkoitukselle vieras monumentaali aukio. Rakennukselle tuovat tunnistettavuutta viistetyt kattomuodot ja kattolyhdyt. Tummanharmaat katot tekevät massoista hieman raskaan oloiset. Julkisivut on käsitelty kauttaaltaan puisilla pystylamelleilla, joiden vaikutelma on hieman monotoniinen ja anonyymi, jopa totinen. Syntyy vaikutelma suuresta rakennuksesta. Rakennus jää kaipaamaan jonkinlaista leikkisyyttä ja vaihtelua. Rakennus poikkeaa materiaaliltaan yhtenäisestä punatiilialueesta, eikä sillä ole toivottavaa eheyttävää vaikutusta alueelle.

Pihat on tutkittu eläytyen ja huolella.

Toiminnot jakautuvat loogisesti kolmeen erikokoiseen noppaan; isoimmassa sijaitsevat koulun tilat, keskikokoisessa liikunnan ja pienimmässä päiväkodin tilat. Liikuntanoppa on sijoitettu tontilla ongelmallisesti pohjoisnurkkaan, jolloin se jää mahdollisimman kauas ulkokentistä.

Sisätilat ja toiminnot on ratkaistu ammattitaitoisesti ja napakasti, tosin monessa paikassa hieman ahtaasti ja käytävämäisesti. Pääaulan ja ruokailutilan väliin on sijoitettu tarpeettomasti pieniä aputiloja, jotka tekevät tilasta ahtaan ja haittaavat tilojen monikäyttöisyyttä, lisäksi ne peittävät näkymiä sisäpihalle. Sama tilanne vaivaa myös ylemmissä kerroksessa. Osa taito- ja taideaineiden tiloista on sijoitettu maantasokerrokseen, mutta ne jäävät harrillisen piiloon pääsisäänkäynniltä, ja toisaalta estävät näkymät keskusaulasta piha-alueelle. Loput taito- ja taideaineiden tiloista on eriytetty hankalasti 3. kerrokseen, jolloin ne ovat vaikeasti käytettävissä iltaisin. Teknisen työn huolto tapahtuu virheellisesti koulun pihan kautta. Oppilashuollon tilat on sijoitettu ongelmallisesti kauas neuvolan tiloista, vaikka nämä muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Päiväkodin tilat on jouduttu sijoittamaan kahteen eri kerrokseen. Massoittelun mitoitus vaikuttaa sopivalta, sillä lähes kaikki tilat saavat suoraa luonnonvaloa tai vähintään ylävaloa.

18. Astragalus

Neljästä rakennusmassasta koostuva rakennus sopeutuu mittakaavaltaan ja materiaaliltaan ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Pääsisäänkäynnin massa asettuu määrätietoisesti ympäröivän kaupungin koordinaatistoon muodostaen selkeän aukion kirkon ja ostoskeskuksen yhteyteen. Muut rakennusmassat sijoittuvat vapaasti helminauhamaisesti puistoon. Punatiiliset julkisivut ovat hallitut ja miellyttävät.

Rakennusmassojen toiminnot eivät kaikilta osin ole parhaalla mahdollisella paikalla kaupunkirakenteessa. Liikuntasalin sijainti tontin pohjoiskulmassa on ongelmallinen; sali jää liian kauas ulkokentistä. Päiväkodin tilat sijoittuvat eteläisimpään 1-kerroksiseen rakennusnoppaan. Päiväkoti on toimiva, ja sen piha on edulliseen ilmansuuntaan. Päiväkodin piha tosin katkaisee yhteyden koulun tiloista ulkokentille. Koulun piha vaikuttaa liian pieneltä. Kellarikerrokseen johtava huoltoreitti on ongelmallinen. Upotettu piha-alue muodostaa epämiellyttävää tilaa. Pihat on esitetty hyvin viitteellisesti.

Rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen on sijoitettu oikeat toiminnot. Pääsisäänkäynnin massassa sijaitsevat julkisimmat toiminnot; kirjasto, nuorisotilat, oppilashuolto, neuvola ja osa ruokalasta. Pääsisäänkäynti artikuloitu selkeästi. Ruokala jakautuu epäkäytännöllisesti kahteen eri rakennusmassaan, mikä hankaloittaa tilan monikäyttöisyyttä. Lisäksi ruokalatilat muodostuvat läpikulkualueiksi. Rakennusmassat ovat nurkistaan kiinni toisissaan, ja yhteydet eri osien välillä ovat monin paikoin liian kapeat. Erityisesti yhteydet liikuntasaliin ovat ahtaat, sekä kellarin että 1. kerroksessa. Helminauhmainen rakenne aiheuttaa pitkiä sisäisiä yhteyksiä ja läpikulkua toisten toimintojen läpi. Rakennusmassat jäävät turhan eristyksiin toisistaan, eikä koko rakennusta yhdistävää selkeää keskeistilaa synny. Sen sijaan jokaisessa nopassa on oma keskeistilansa valokatteen alla.

Vaiheittaisuus on mietitty onnistuneesti siten, että vanha koulu voi toimia väistötilana siihen asti kunnes uusi koulurakennus valmistuu.

19. Sammonkannel

Sammonkannel kokoaa uudisrakennuksen toiminnot yhteen suurmuotoon, joka asettuu pitkänä loivakattoisena punatiilisenä hahmona alueen koordinaatistoon. Uusi rakennus on komea Sammonlahden alueen vetovoimainen magneetti, jolla on selkeä identiteetti. Monumentaalinen rakennus näyttäytyy varsin umpinaisena ja voimakkaan materiaalisena ikkunoiden eteen limitetyn harvalimityksen ansiosta, mutta samalla olemus on hieman sulkeutunut. Pitkiä julkisivuja rytmittävät isot avaukset massaan lovetuille sisäpihoille, jotka etenkin iltakuvassa hehkuvat kutsuvina ja lasisen keveinä. Sammontorin ja kirkon suuntaan rakennus näyttäytyy tasapainoisena lyhyellä päätyjulkisivullaan, joka muodostaa selkeän ja hienon aukiutilan olemassa olevien rakennusten kanssa. Pääsisäänkäynti on ohjattu kaakosta Pirkonlähteenkadun suunnasta, mikä poikkeaa suurimmasta osasta ehdotuksia. Vertailussa useampaan massaan jäseneltyihin ehdotuksiin, Sammonkannel näyttäytyy kuitenkin liian massiivisena suhteessa ympäristöönsä.

Sisätilat on ryhmitelty rakennuksen halkaisevan sisäkadun reunoille ja massaan lovetujen pihojen ympärille. Sisäkatua rytmittävät hyvin korkeat aulatilat, jotka saavat ylävaloa. Ravintolatilat hengittävät rungon läpi avautuen molempiin suuntiin. Kirjasto on sijoitettu hienolle paikalle lähelle Sammontoria ja kirkkoa. Tata-aineet sijaitsevat kiinnostavilla paikoilla, mutta eivät muodosta toivottua kokonaisuutta. Toinen ja kolmas kerros muodostavat mielenkiintoisen polveilevan avoimen oppimismaiseman vyöhykkeen, joka jakautuu toimivan oloisiin kotialueisiin. Liittyvätkö eri yksiköt jopa liian avoimesti yhdeksi tilaksi? Näkymäkuvat sisältä välittävät mielenkiintoisia ja rikkaita tiloja pitkän rakennuksen eri kohdista.

21. Kortteli

Ehdotuksessa jyrkän harjakattoiset rakennukset muodostavat tiiviin kahden sisäpihan korttelin, joka äärimitoitetaan asettuu suorakaiteen muotoisena kokonaisuutena kilpailualueen koillisreunaan ja muodostaa näin hyvän reunan Sammontorin, kirkon ja Sammontalon muodostamalle aukiolle. Pihatoiminnoille jää ratkaisussa hyvin tilaa, ja pihat myös avautuvat lämpimiin ilmansuuntiin. Erittäin ikävä virhe on kuitenkin huoltopihan sijoittaminen pääsisäänkäynnin viereen aukion reunalle. Massoittelemisen ratkaisu on tiivis ja tehokas. Hienovarainen tiilimuurauksen vaihtelu luo kevyttä variaatiota eri yksiköiden välille. Yksimateriaalinen kokonaisuus on veistoksellinen ja vahva, mutta arkkitehtuuri luo miellelyhtymiä tanskalaiseen kaupunkikortteliin, mikä tuntuu vieraalta Sammonlahden alueella. Rakennuksen hahmo ja luonne tuntuu hieman liian kantakaupunkimaiselta rakentamiselta suhteessa alueen muuhun rakennuskantaan.

Pohjapiirustukset on ratkaistu selkeästi ja ammattimaisesti; tilojen toimivuus on tutkittu kiitettävästi ja myös esitetty kalustuksen avulla. Tilojen jäsentäminen kahden katetun sisäpihan ympärille vaikuttaa kiinnostavalta ja selkeältä lähtökohdalta, mutta monikäyttöisyyden kannalta olisi toivottavaa, että sisäpihat olisi yhdistettävissä pa-

remmin tai ainakin niiden välinen yhteys olisi sujuvampi. Sisäpihoilta ei ole suoria näkymiä ulos, mikä on harmillista. Kirjasto sijoittuu hyvälle paikalle saapumisaukion reunalle, mutta muuten julkisivulle sijoitetut toiminnot Sammontorin suuntaan eivät ole onnistuneet ja etenkin keittiön sijainti huoltotarpeineen on häiritsevää.

Ylemmissä kerroksissa porrasyhteydet linkittävät sisäpihat kiinnostavasti yhteen. Suunnitelmassa on esitetty toimivan oloisesti avointa oppimistilaa ja rajattuja luokkatiloja. Eri kotialueiden läpi aiheutuu paikoin paljon liikennettä. Eteistoiminnot vaatesäilytysratkaisuineen on tutkittu toimivasti. Tata-aineet eivät muodosta toivottua kokonaisuutta.

Sisäpihat ovat luonteeltaan ulkotilamaisia. Sisäpihojen olisi toivottavaa olla suuren rakennuksen kokoavia tiloja, mutta nyt julkisivuaukokuksen ja verhoilun myötä pihosta muodostuu suljettuja tiloja, jotka eivät liity rakennuksen muihin tiloihin. Valokatteen tekninen toteutus vaatisi paljon jatkosuunnittelua. Ehdotus on esitetty havainnollisesti ja kauniisti.

24. Louhi

Ehdotus on erikokoisten suorakulmaisten kappaleiden kylmäinen sommitelma, joka sijoittuu tontin pohjoisreunalle kirkon ja Sammontorin yhteyteen. Rakennuksen mittakaava pienenee puistoa ja etelää kohti, ja rakennuksen sisäiset toiminnot tukevat mittakaavamuutoksia. Puinen rakennus vertikaalialueineen hakee inspiraationsa ympäröivästä metsistä, mutta jää silti vieraaksi Sammonlahden punatiilisessä ympäristössä.

Koulun ja päiväkodin nopat sijaitsevat loogisilla paikoilla, mutta liikuntasali jää liian kauas kentistä ja terveydenhuollon tilat liian erilleen rakennuksen toiminnoista. Ehdotuksessa on huomioitu hienosti tärkeä kevyen liikenteen yhteys, Kiviniemenraitti. Pääsisäänkäynti ja rakennuksen avoin keskusaula sijaitsevat raitin jatkeena, ja sen ympärille sijoittuu onnistuneesti koulun julkisimmat toiminnot. Taito- ja taideaineet ovat helposti saavutettavissa. Teknisen työn huolto tapahtuu ongelmallisesti koulun pihan puolelta.

Koulun massoittelu ja sijainti mahdollistavat vaiheittaisen rakentamisen. Vanhaa koulua voidaan käyttää väistötilana rakentamisen ajan, ainoastaan päiväkotit tarvitsee väistötilat.

41. Kantele

Kantele muodostaa veistoksellisen kappaleen kilpailualueen keskelle. Sijoittuminen on sinänsä toimiva, mutta synergiaa ja mittakaavaltaan tasapainoisen aukioiden muodostumista Sammontorin ja kirkon kanssa ei saavuteta. Ehdotus on massaltaan erittäin kompakti, mikä on saavutettu turhan ahtaiden pohjapiirustusten ja tilaohjelman karsimisen kustannuksella. Ehdotus on esitetty massiivipuisena myös ulkopinnoiltaan, mikä sopii "veistos puistossa" -tytologiaan, mutta samalla valittu materiaali tuntuu hieman vieraalta Sammonlahden punatiilisellä alueella. Julkisivukäsittely on selkeää; viherkattoiset viistetyt kattopinnat tulevat kiinnostavaksi nähtäville myös katutasolta nähtynä. Ulkoarkkitehtuuriltaan rakennus on selkeä, mutta samalla rakennukselta puuttuu myös voimakas luonne ja tunnistettavuus. Lapekatteisen massan ja tasakatteisen matalan osan liittyminen on hieman epäselvä. Pihatoiminnot on sijoitettu onnistuneesti.

Sisätilat kiertyvät suorakaiteen muotoisina vyöhykkeinä kolmiomaisen korkean aulatilan ympärille. Aula toimii hienosti kokoavana tilana ja saa paljon luonnonvaloa isojen lasipintojen kautta. Liikuntasali toimii hienosti aulan laajentumiseen monipuolisia tapahtumia varten. Kuvataiteen ja kotitalouden tilat avautuvat huoltopihalle ja tekninen työ jää ilman luonnonvaloa pihakannen alle. Päiväkodille on saatu järjestettyä sujuva yhteys ulkoa suoraan toiseen kerrokseen. Tilojen mitoitus vaikuttaa kauttaaltaan hieman ahtaalta, mutta rakennuksen sisätilojen konsepti ja ratkaisumalli on selkeä ja tehokas.

43. Three Amigos

Ehdotus koostuu kolmen punatiilisen massan sommitelmasta, joka materiaaleiltaan ja mittakaavaltaan istuu hyvin ympäristöönsä. Pääsisäänkäyntiä edustava kaupunkiaukio on sijoitettu hämmäntävästi kirkon taakse, jolloin se jää Sammontorin ja kirkon suunnalta saavuttaessa sivuun, ja liikuntasalin sisäänkäynti korostuu suhteettoman paljon pääsisäänkäyntiin nähden.

Pihat on esitetty erittäin viitteellisesti. Piha on jaettu kahteen tasoon, päiväkodin ja pienten pihan on ylemmällä tasolla. Yläpihan alle on sijoitettu liikuntasalin aputiloja väestönsuojaan. Tasoeroa ei ole ratkaistu onnistuneesti, nyt pihojen välillä on kerroksen korkuinen pudotus.

Kolmen rakennusmassan keskinäinen hierarkia on looginen: keskimmaisessä massassa sijaitsevat koulun tilat, pienimmässä päiväkodin tilat, ja kenttien puoleisessa massassa liikuntatilat. Julkisimmat toiminnot on pyritty sijoittamaan aukion yhteyteen. Kirjasto ja ruokasali sijaitsevatkin onnistuneesti pääsisäänkäynnin molemmin puolin, ja nuorisotilat perustellusti hieman sivumpana. Sen sijaan taito- ja taideaineiden tilat jäävät kauas sisäänkäynniltä, ja pihan tasoeroratkaisusta johtuen suuri osa näistä tiloista jää ilman luonnonvaloa. Koulun tiloja halkoo ristin muotoiset valoaukot, jotka jakavat tilat neljään lohkokseen. Valoaukkoja halkovat portaikat ja erilaiset yhteiskäyttöiset opetustilat. Tila-ajatus on mielenkiintoinen, mutta näin tehtynä on turhan tehokas ja pirstaloitunut muodostaakseen selkeän kokoavan tilan. Koulun tiloissa ilmenee muutenkin ahtautta monissa paikoissa. Päiväkodin sisäänkäynti on yläpihalta, ja sen tilat on sijoitettu kahteen kerrokseen. Keittiö sijaitsee alemmalla tasolla, joten ruoka kulkeutuu päiväkodin tiloihin hankalasti ainoastaan hissillä. Liikuntatilat sijaitsevat hyvällä paikalla, niihin on hyvä yhteys sekä pelikentiltä että Sammontorin suunnalta. Liikuntatiloilla on sijaintinsa vuoksi potentiaalia palvella hyvin sekä liikunta- että juhlasalikäytössä. Neuvolalle esitetty laajennuspaikka ei ole onnistunut, se jää kauas 4. kerrokseen sijoitetuista oppilashuollon tiloista, vaikka näiden tilojen tulisi sijaita yhteydessä toisiinsa.

Rakennus on erittäin kompakti, jopa liiankin. Liikennetilat ovat ahtaita, ja herää kysymys, onko opetustilat jopa alimitoitettuja.

44. Blockchain

Ehdotus on napakka ja mittakaavaltaan pieni kahteen erilliseen massaan jaettu sommitelma. Erilliset rakennukset kuitenkin yhdistyvät ensimmäisessä kerroksessa hienosti tontin korkeuseroja hyödyntäen ja muodostaen samalla ulkoportaait eri pihatasojen välille ja yhdistävän nivelosan päälle. Rakennusmassat vetäytyvät kuitenkin kauas kirkosta ja Sammontorista eivätkä oikein muodosta aukiotilaa yhdessä. Rakennukset ovat itsenäisiä kappaleita puistossa. Poikkeava ratkaisu on kiinnostava vaihtoehto tiiviimpiin aukiosommitelmiin verrattuna, ja kahdella kappaleella saavutetaan pirstavää dynamiikkaa. Näkymäkuva päälähestymissuunnasta on kuitenkin hieman sekava, johtuen osittain pienen sisäänkäyntinykäyksen asettumisesta muodostuvan akselin eteen niin, että näkymä akselin päätteellä oleville ulkoportaille peittyi. Rakennuskappaleiden välistä kulkeva raitti luo oivaltavalla tavalla tarpeellisen reitin koulun tontin läpi.

Rakennusten pääasiallinen julkisivumateriaali on massiivipuu yhdistettynä isoihin lasipintoihin ja pienempiin tiilikenttiin. Julkisivuissa on paljon variaatiota, mutta samalla rakennusten pykältävän massoitellun, eri materiaalien ja viherkattojen kokonaisuus muodostuu kuitenkin sekavaksi, mikä ei tuo rakennukselle vahvaa identiteettiä tai sido sitä ympäröivään rakennuskantaan. Rakennuksen soveltuminen juuri tämän alueen dominantiksi ei vakuuta.

Rakennuksen sisätilat kiertyvät kompaktisti korkean keskusaulan ympärille, joka saa reilusti luonnonvaloa yläikkunoiden kautta. Ratkaisu on tavoitteena olevan yhteisöllisyyden kannalta hyvä lähtökohta. Pohjat on ratkaistu tehokkaasti, silti on onnistuttu säilyttämään pääosin väljä tilantuntu, vaikka etenkin keskusaulan ympärille toivoisi enemmän muunneltavaa aulamaista oppimistilaa. Ruokasali on sijoitettu miellyttävästi matalaan tilaan korkean keskusaulan /oppimistorin yhteyteen, tosin läpikulkuliikenne aiheuttaa ruokailutilaan rauhattomuutta. Teknisen työn tilat jäävät ilman luonnonvaloa. Huollon mitoitus on liian tiukka, sille ei jää korkeussuunnassa tarpeeksi tilaa. Oppilashuolto ja neuvola sijaitsevat hankalasti saavutettavasti 3. ja 4. kerroksessa. Kolmion muotoisten pohjien ”leikattuihin” päätyihin muodostuu miellyttävät oppimisterassit. Puolet päiväkodin tiloista sijoittuu ylimpään kerrokseen, mutta tiloista on yhteys ulos toisesta kerroksesta. Keittiö jää eri kerrokseen päiväkodin kanssa, mikä ei ole toimiva ratkaisu. Liikuntasali toimii hyvin sekä liikunta- että juhlasalikäytössä; siitä on hyvä yhteys ulkokentille ja julkiselle raitille.

Rakennus on erittäin kompakti, osin alimitoitettu suhteessa tilaohjelmaan.

48. Oppimisen viinitarha

Ehdotuksen massa on jaettu kahden ristien muodostamaan sommitelmaan. Sammontorin ja kirkon suuntaan työn-tyy rakennuksen yhden sakaran pääty, jonka mittasuhteet vaikuttavat sopusuhteisilta muihin rakennuksiin näh-

den. Toisaalta massoittelu ei muodosta selkeää sisäänkäyntiaukiota, vaan pääsisäänkäynti sijoittuu hieman vaikeasti havaittavaksi. Keittiön huolto on ongelmallisesti ja ahtaasti pääsisäänkäynnin vierestä. Rakennuksen julkisivut ovat muuten täysin punatiilliset, mutta päiväkodin materiaaliksi on esitetty puu, vaikka havainnekuissa ja julkisivuissa tämäkin näyttää hyvin tiiliseltä. Aukotuksena on käytetty neliömäistä lasiseinää ja tiheämpää viivarasteria, jonka toistuvuudesta on välillä poikettu hauskoilla muotoaiheilla. Paikoin julkisivu on myös sisäänvedetty, joka tuo lisää variaatiota suorakulmaiseen massoitteluun. Päiväkodin muotoillut pilarit ovat sympaattiset! Julkisivujen veistoksellinen leikkittely sopii hyvin rakennuksen toimintaan, ja sitoo sen hienolla tavalla osaksi postmodernien rakennusten sarjaa.

Yksiaineisuuden ja monipuolisen julkisivuaukotuksen tasapaino tuntuu onnistuneelta.

Pihatoimintoja on esitetty kiitettävästi. Korkomaailma rakennuksen läheisyydessä jää esittämättä.

Pohjat ovat vielä täysin kaaviomaiset ja kaikkien tilojen mitoitusta ja toimivuutta on vaikea arvioida. Myös sisätilojen luonne ja tilallisuuden hahmottuminen jää vielä vajavaiseksi, mutta eri tasoille porrastuvat lehtereet tuntuvat kiinnostavalta ja raikkaalta tylogialta. Pohjapiirroksot, leikkaukset ja sisätilojen havainnekuvat ovat vielä kesken ja jättäisivät paljon kehitettävää toiseen vaiheeseen. Toiminnot ovat pääpiirteittäin oikeilla paikoilla rakennuksessa, mutta pohjissa on havaittavissa paljon ongelmia. Sisäänkäynti olisi syytä erottaa selkeämmin ruokailutilasta. Salia ympäröivät kapeat tilat herättävät kysymyksiä niiden toimivuudesta. Salin mitoitusta eri pelikenttiä varten ei ole esitetty. Alkuopetuksen tilat on sijoitettu epäkäyttännöllisesti 3. kerrokseen.

Rakennuksen laajuustietoja ei ole ilmoitettu laisinkaan.

50. Sine fine

Yhdellä tiukalla suorakaiteen muotoisella rakennusmassalla ratkaistu ehdotus, jossa rakennus sijoittuu tontin luoteisreunaan kirkon jatkeeksi. Rakennus ei pyri muodostamaan kirkon ja Sammontorin kanssa uutta kaupunkitilaa /-aukiota, vaan jää taustalle reunustamaan puistoaluetta. Se on erilainen, mutta ihan perusteltu kaupunkikuvallinen lähestymistapa. Rakennusmassa on äärimmäisen tiukka ja ehdoton, ja näin suuressa ja pitkänmallisessa ratkaisussa syntyy liian pitkä ja monotoninen julkisivu. Julkisivu on kaiken lisäksi pohjoispäädystään maantasossa lähes umpinainen, mikä lisää julmaa vaikutelmaa. Rakennus on askeettisella tavalla kaunis, mutta vie ajatukset ennemminkin tehdas- tai museorakennukseen kuin lapsille suunniteltuun rakennukseen. Ulkopiiri kaipaisi näin suuressa ja tässä käyttötarkoituksessa jonkinlaista vaihtelua, ei pelkästään julkisivusommittelussa vaan myös muodonannossa.

Rakennuksen sisätilojen toiminnallinen ajatus on erittäin hyvä ja selkeä; rakennuksen keskellä on talon yhteinen avoin tila, sisäkatu, johon kaikki tilaryhmät liittyvät. Tilat muuttuvat suljettumiksi ja yksityisemmiksi kohti ulkokehää. Pitkää sisäkatua on pilkottu silloilla. Rakennuksen pitkänomainen muoto ja kattoikkunat takaavat valoistilat. Kaikki toiminnot sijaitsevat hyvillä paikoilla rakennuksessa ja sisälle muodostuu hienoja tilasarjoja. Sisätilojen toiminnallinen ajatus ja toteutus onkin kilpailun parhaimmistoa. Valitettavasti rakennuksen ulkohahmo ei yllä samalle tasolle rakennuksen sisätilojen kanssa. Idea voisi toimia tällaisenaan huomattavasti pienemmässä rakennuksessa, tai sitten eri tavoin massoiteltuna.

55. Village

Ehdotus on veistoksellinen kahdella materiaalilla käsitelty harjakattoisista massoista koostuva kylä. Julkisivujen materiaalivalinnat ja massojen pieni mittakaava sopeuttavat suuren rakennuksen onnistuneesti ympäröivään rakennuskantaan. Sammontorin ja kirkon suuntaan rakennus hahmottuu suhteellisen kapealla päädyllä, joka ei luo selkeää rajaa muodostuvalle aukiolle. Päiväkodin piha jää varjoisalle osalle tonttia, tosin piha-alue on laaja. Maastonkoroissa rakennuksen ympärillä on vielä vaikeuksia etenkin länsipuolelle rajautuvan korkean tukimuurin osalta. Rakennuksen sijoittumisessa ja eri julkisivujen rajautumisessa voisi olla vielä säädettävää; rakennuksen suhde ympäristöön kaipaa napakoittamista. Yksikerroksinen neuvolamassa tuntuu hankalalta rakennuksen julkisimmalla kohdalla, myös liittyminen kolmikerroksiseen osaan herättää kysymyksiä veden- ja lumenpoiston suhteen. Harjakattoisten massojen liittymisiin jää laajoja riskialttiita vesikaton sisäjiirejä, joiden huolellinen ratkaisu on koko ehdotuksen arkkitehtuurin ja teknisen toimivuuden kannalta olennaista.

Sisätilat kiertyvät polveilevana kolmen aukion tilasarjana atrium-pihojen ympärille. Sisätilojen luonne on valoisa ja ilmava. Sisätilojen toiminnallinen ja arkkitehtoninen idea on kiehtova; aulatilojen pohjoispuolelle sijoittuvat

kotialueet ja eteläpuolelle muut tilat. Ehdotus ei kuitenkaan täysin onnistu hyödyntämään komean aulatilasarjan potentiaalia. Diagonaalisti polveileva reitti loppuu pihan puolelle umpiseinään; reitin tulisi soljua rakennuksen läpi aukiolta pihalle. Sisäpihojen avulla saadaan luonnonvaloa syvän rakennusrungon keskelle, mutta samalla yhdessä korkeiden aulatilojen kanssa pihat työntävät muut opetustilat etäälle toisistaan ja tekevät rakennuksesta hahmoltaan suuren. Toisen ja kolmannen kerroksen toiminnot liittyvät toisiinsa pitkien ja kapeiden siltojen kautta, jolloin välimatkat muodostuvat pitkiksi. Keskustilan mitoitus tuntuu jopa liian väljältä, ja toiminnot tulisivat avautua keskustilaan paremmin; nyt tila on vaara jäädä ylisuureksi ja autioksi. Käytävämäisyys vaivaa monessa paikassa. Erityisesti 2. kerroksen kielten, taito- ja taideaineiden tilaryhmät jäävät täysin eristyksiin toisistaan, yhdistyen auloja reunustavan käytävän välityksellä. Olisi toivonut, että aulojen ympärille olisi syntynyt avointa yhteisöllistä oppimistilaa. Kotialueiden puolella näin tapahtuukin. Kolmannen kerroksen erilliset kapeat korkeat tilat atriumien vieressä ovat tarpeettomia. Ehdotuksen tilallisen selkärangan muodostama aulatilojen sarja muodostuukin koulun tiloja erottavaksi elementiksi, vaikka pyrkimys on päinvastainen. Osa luokkatiloista ei sisäpihoista huolimatta saa suoraa luonnonvaloa. Luokkatilojen muoto on monissa paikoissa epäkäytännöllinen. 3. kerroksessa osa portaista jää hämmentävästi lämpimän vaipan ulkopuolelle. Päiväkoti sijoittuu käytävämäisenä tilakokonaisuutena rakennuksen varjoisalle puolelle. Kolmessa erillisessä sisäpihassa, kolmessa korkeassa sisäaukiossa ja ylimpien kerrosten korkeissa tiloissa on jotain jo liikaa.

5.2 Keskiluokka (17 kpl)

7. Kasikko

Kasikko sijoittuu kilpailualueen koillisreunaan ja muodostaa miellyttävän aukion Sammontorin ja kirkon suuntaan. Ehdotus muodostuu toisiinsa limittyvistä epäsymmetrisen harjakattoisista suorakaiteista, joista kaksi muodostavat rajatut sisäpihat. Massoittelu on rentoa, mutta samalla hieman jäsentymätöntä. Julkisivumateriaali on pääosin puuta lukuun ottamatta muutamaa punatiilistä osaa. Julkisivukäsittely on rauhallista, mutta ei erityisen mielenkiintoista. Ainakin pääsisäänkäynnin osalta olisi toivottavaa hieman juhlavampaan ulkoasuun. Pihatoiminnot sijoittuvat hyvin; etenkin päiväkodin suojaisa sisäpiha vaikuttaa toimivalta ratkaisulta. Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri jää kauttaaltaan hieman tavanomaiseksi eikä lunasta Sammonlahden kouluun kohdistuvia odotuksia.

Sisäänkäyntialustasta avautuu näkymiä hyvin sekä saapumisaukion että pihan suuntaan. Aulan ja ruokasalin mitta-kaava vaikuttaa sopivalta. Kirjasto sijoittuu hienolle paikalle pääsisäänkäynnin yhteyteen. Päiväkodin sisäinen tilajako aiheuttaa paljon risteävää liikennettä eri ryhmätilojen läpi. Tata-aineet sijoittuvat eri puolille rakennusta ja eri kerroksiin, mikä ei vastaa toivottua ratkaisua. Ehdotuksessa on esitetty tasapainoisesti aulatilojen yhteyteen sijoitettavaa avointa oppimistilaa ja erillisiä luokkia. Rakennuksen keskelle sijoitettu korkea aula toimii hyvin kerroksia yhdistävänä tilana ja avaa näkymiä tilojen välille.

16. Oppia

Kauniisti esitetty ehdotus, jossa rakennus on poikkeuksellisesti sijoitettu tontin lounaisnurkkaan, mahdollisimman kauas Sammonlahden keskustatoiminnoista. Sijoitus mahdollistaa vanhojen rakennusten käyttämisen väistötiloina, mutta se ei riitä perusteluksi alueen keskustatoimintojen eriyttämiseen. Sammontalon ja keskustatoimintojen väliin on sijoitettu useita asuinkortteleita, eikä Sammontalon pihatoiminnoille jää sen vuoksi tarpeeksi tilaa. Päiväkoti on oma erillinen rakennuksensa, eikä päiväkodilla ole laisinkaan pihaa!

Itse rakennus on hauskanäköinen kompakti harjakattosommitelma. Harjakattojen koon- ja suunnanmuutoksilla, pienillä julkisivulinjojen porrastuksilla ja julkisivujen vaihtelevilla värityksillä on saatu aikaan eläväisen näköinen rakennus. Myös sisätilojen arkkitehtuuri on mielenkiintoista ja laadukasta. Tilaryhmät järjestyvät keskeisen sisäpihan ympärille, oppimistilat muuttuvat yksityisemmiksi ja rauhallisemmiksi kohti rakennuksen ulkokehään. Tilaryhmät sijaitsevat pääosin hyvillä paikoilla; maantasoon on saatu julkisimmat toiminnot. Oppimisaalueet soveltuvat hyvin uuteen opetussuunnitelmaan. Suurin ongelma pohjissa on ajatus eri ikäryhmien omista taloista; toiminnan kannalta olisi parempi, että nuorimmat lapset olisivat alemmissa kerroksissa, ja vanhemmat ylempissä. Päiväkodin pohjaa ei ole esitetty laisinkaan.

22. Peikonlehti

Punatiilinen rakennusmassa asettuu luontevalle paikalle tontin luoteisnurkkaan. Puistovyöhyke jatkuu yhtenäisenä rakennuksen etelä- ja itäpuolelta, pihat ovat edullisiin ilmansuuntiin. Rakennus edustaa kukkamallista koulua, jonka sakaroiden koot vaihtelevat suuresti toiminnasta riippuen. Rakennuskappaleiden koot pienenevät luontevasti puistoa kohden. Rakennuksen keskellä on sisäpiha, jonka ympärille aulatilat kiertyvät. Sisäpiha-ajatus tuntuu tässä ehdotuksessa hieman vieraalta ajatukselta, ja se aiheuttaa pidempiä etäisyyksiä sisätiloihin. Sisäänkäynnit ovat luontevasti rakennuskappaleiden väleistä, tosin osa niistä on todella ahtaita. Pääsisäänkäynti on poikkeuksellisesti ja yllättäen rakennuksen luoteispuolelta, jolloin kirkon ja Sammontorin yhteys on jäänyt sekundaarisiksi.

Rakennuksen julkisen-yksityisen -vyöhykkeet on mietitty huolella. Tilaryhmät hyvillä paikoilla rakennuksessa. Oppimisympäristö on uutta opetus suunnitelmaa tukevaa. Ehdotuksen voimakas formalismi aiheuttaa paikoin väkisiä paikkoja.

Ehdotus on osittain hyvin kaaviomaisesti esitetty, ja piirustuksia on paikoin hankala lukea, mm. lattiapinnan korjoja ei ole esitetty pohjissa. Julkisivuja ei ole esitetty, joten rakennuksen ulkohahmon ilme jää arvoitukseksi.

26. Kirjokansi

Ehdotus on yksi kilpailun lukuisista harjakattosommitelmista. Rakennus on sijoitettu tontin pohjoisreunaan siten, että piha-alue jää mahdollisimman paljon edullisiin ilmansuuntiin ja Kiviniemenraitilla on voitu jättää entiselle paikalleen. Rakennuksen sisäänkäynnit ovat pääosin suoraan Kiviniemenraitilta, koulun pihat jäävät raitin toiselle puolelle. Sammontorilta on avarat näkymät puistoon uuden rakennuksen jäädessä kirkon taakse, mutta toisaalta ei myöskään muodostu kiinnostavaa uutta kaupunkitilaa rakennusten välille.

Rakennus näyttäytyy melko massiivisena, jopa hallimaisena. Rakennuksen jako pienempiin harjakattoisiin osiin ei ole riittänyt luomaan vaikutelmaa pienempimittakaavaisesta kylämiljööstä. Rakennuksen ulkohahmo on jäänyt hyvin kaaviomaiseksi.

Rakennuksen toiminnot sijaitsevat pääosin hyvillä paikoilla. Rakennus koostuu muuntojoustavasta moduulijärjestelmästä. Rakennus on erittäin syvärunkoinen, mikä aiheuttaa - ylävalojärjestelyistä huolimatta - ongelmia luonnonvalon saannin kanssa.

27. Orb

Orb sijoittuu kompaktisti kilpailualueen koillisreunaan lähelle Sammontoria ja kirkkoa. Rakennus koostuu neljästä lapekattoisesta kappaleesta ja niitä yhdistävästä nivelestä. Pääsisäänkäynti sijoittuu erittäin hyvin suhteessa Sammontorilta kirkon editse kulkevaan akseliin. Uudisrakennus muodostaa yhdessä olemassa olevien rakennusten kanssa miellyttävän torin ja siihen liittyvän pienimittakaavaisemman sisäänkäyntiaukion. Pihan puolella rakennusmassat rajaavat aurinkoiseen suuntaan avautuvan miellyttävän pihan, joka liittyy hyvin muuhun piha-alueeseen. Päiväkodin piha jää aamuauringon osalta varjoon.

Rakennuksen muotoilun kollaasimaisuudessa on jotain hyvin kiinnostavaa ja myös julkisivuaukotus vaikuttaa lupaavalta. Pohjakerrosten rakennusmassojen sisäänvedot tuntuvat epävarmoilta johtuen osittain sisäänvetojen seinälinjojen sattumanvaraisesta polveilusta. Arvostelun kannalta tärkeä ilmakuvusovitus on esitetty turhan viitteellisesti eikä riittävä ja totuudenmukainen kaupunkikuvallinen arviointi ole mahdollista. Kuitenkin lopputulos tuntuu rakennuspaikkaansa ja ympäristöönsä nähden vieraalta.

Sisätilojen toiminnot on sijoitettu pääosin hyvin, mutta tata-aineet eivät muodosta toivottua kokonaisuutta, vaan eri luokat sijaitsevat rakennuksen eri puolilla ja eri kerroksissa. Toisen kerroksessa tilojen väliset aulatilat ovat käytävämäisiä liikennevyöhykkeitä.

28. Sammonkylä

Rakennus on sijoitettu poikkeuksellisesti tontin koillisreunaan, jolloin Kiviniemenraitilla on säilynyt nykyisellä paikallaan. Tekijä on ehdottanut tontin pohjoisnurkkaan paikan täydennysrakentamiselle. Pääsisäänkäyntiaukio muodostuu raitin varrelle uudisrakennuskorttelin ja uuden koulun väliin. Koulun piha-alue jää raitin länsipuolelle. Koulun piha ei ole kunnolla yhteydessä koulun tiloihin, ja käynti pihalle on ilmeisesti pääsisäänkäynnin kautta.

Rakennus koostuu neljästä erilaisesta massasta, joita yhdistää suuri atriumpiha /keskeisaula. Sisätilat avautuvat onnistuneesti keskeistilaan, mutta tila on tolkkuttoman korkea. Rakennuksen sisäänkäynnit muodostuvat loogisesti eri massojen väleihin, jotka kuitenkin ovat epämiellyttävän kapeita ja pitkiä kuiluja. Pääsisäänkäynti ei erotu muista sisäänkäynneistä. Rakennuksen toiminnot sijaitsevat pääosin loogisilla paikoilla. Liikuntatilat ovat yhteydessä sekä sisäänkäyntiaukiolle että pelikentille. Päiväkoti aukeaa aurinkoiseen ilmansuuntaan. Huoltopiha sijaitsee turhan julkisella paikalla Ruskonlahdenkadun varrella.

Rakennus on sijoitettu tontille siten, ettei väistötiloja tarvita lainkaan. Valitettavasti sijainti ei kuitenkaan ole kaupunkikuvan ja toimintojen kannalta paras mahdollinen.

29. Ilmarinen

Ehdotus perustuu ratkaisuun, jossa suorakulmaiset kappaleet liittyvät vapaasti polveillen yhdistävään nivelvyöhykkeeseen. Rakennus sijoittuu tontin pohjoisosaan lähelle Sammontoria ja kirkkoa, mitä on pidetty onnistuneena ratkaisuna. Pääsisäänkäynti sijoittuu luontevalle paikalle. Viistetyt kattopinnat tekevät massoittelemasta kokonaisuusmittelmasta hieman rauhattoman. Ympäristön koordinaatistosta poikkeavat kappaleet tuntuvat irrallisilta ja pienet nitkautukset koordinaatistossa eivät tunnu perustelluilta. Kuuden kappaleen väliset ulkotilat puristuvat ahtaiksi. Tumma julkisivukäsittely tekee isosta rakennusmassasta olemukseltaan raskaan. Sisätilojen toimintojen jäsentely kuuteen erilliseen massaan ja niiden väliseen aulatilavyöhykkeeseen on selkeä, mutta myös samalla hyvin tavanomainen ratkaisu. Keskustilasta avautuu hyvin rajallisia näkymiä pihalle ja saapumisaukiolle, mikä tulee ilmi myös sisänäkymässä. Toiminnot on sijoitettu pääosin luonteville sijainneilleen.

30. Sammot

Neljä rakennuskappaletta -"Sampo"- on sijoitettu tontin pohjoisreunaan ristin muotoon, keskeisen sisätorin ympärille. Rakennus istuu hyvin kaupunkirakenteeseen, Sammontorin ja kirkon jatkeeksi. Rakennuksen ympärille syntyy erilaisia miellyttäviä piha-alueita.

Rakennusmassat on jaoteltu toimintojen mukaan. Toimintoja on pyritty näyttämään myös ulospäin vaihtelevalla julkisivusommittelulla. Julkisivumateriaaleina ovat lasi, puu ja vaalea tiili. Punatiilen käyttö - vaalean tiilen sijaan - olisi sitonut rakennuksen paremmin osaksi ympäröivää kaupunkikuvaa. Pääsisäänkäynti on helposti havaittavissa, ja sisäänkäynniltä on suora näköyhteys rakennuksen läpi pihalle. Toimintojen sijoittelussa on joitain ongelmia; pienten sammontalo jää hieman varjoon, ja esiopetus sijaitsee hankalasti 3. kerroksessa. Huolto on sijoitettu rakennuksen kaakkoisreunalle. Se katkaisee pihayhteyden rakennuksen itäpuolella. Nuorisotilojen sisäänkäynti on huoltopihalta. Teknisen työn huolto tapahtuu hankalasti ulkotorilta. Liikuntasali, ruokala-aula ja päiväkodin sisäpiha muodostavat komean tilasarjan, joskaan liikuntasalin sijoittaminen toiseen kerrokseen ei ole ideaali ratkaisu.

31. Kairos

Ehdotus muodostaa ympäristöstään radikaalisti poikkeavan kaariaiheisen suurmuodon, joka kiertyy lounaaseen välituntipihan ympärille ja avautuu pienempinä sektoreina muihin suuntiin. Pääsisäänkäynnin avaus massassa muodostaa miellyttävän aukiotilan ja avautuu luontevaan suuntaan. Näyttävä rakennus tuntuu mittakaavaltaan valtavalla, mikä ei tue suhteellisen yhtenäisen alueen luontevaa kehittymistä. Rakennuksen olemus ja mittakaava ulko- ja sisähahmoltaan tuntuu liian suurelta. Rakennuksen pääaula kiertyy näyttävästi pihan suuntaan. Tila on luonteeltaan hyvin valoisa ja avara. Pääsisäänkäynnin ja saapumisaukion ympärille olisi toivottavaa sijoittaa monikäyttöisempiä ja julkisempia toimintoja kuin päiväkodin ja esiopetuksen tiloja. Esimerkiksi kirjaston tulisi avautua pääsisäänkäynnin yhteyteen. Säteittäin muuttuvista seinälinjoista aiheutuu sisätiloihin ahtaan tuntuja yhteyksiä. Huolella esitetyn suunnitelman heikkous on sen massiivisuudessa ja irrallisuudessa paikkaansa nähden.

34. Taos

Kymmenestä 1-2-kerroksisesta rakennuskappaleesta koostuva rento sommitelma levittäytyy laajalle alueelle tontilla. Kokonaisuus hajoaa turhan sirpaleiseksi, esimerkiksi pelkästään päiväkodin tilat hajautuvat neljään eri massaan. Massoittelemasta johtuen syntyy eri puolille rakennusta eri tyyppisiä pienimittakaavaisia pihatiloja, osittain miellyttäviä ja kutsuvia, mutta osittain myös hankalasti huollettavia ja valvottavia pihataskuja.

Eri toiminnot on sijoitettu ammattitaitoisesti tontille. Sekä ulko- että sisätilat löytävät luontevat paikkansa tontilla. Pääsisäänkäynniltä näkee rakennuksen läpi pihalle. Heti pääsisäänkäynnin yhteydessä ovat kirjasto ja taito-

ja taideaineiden tilat. Nuorisotoimen, neuvolan ja oppilashuollon tilat on sijoitettu taidokkaasti; ne ovat helposti saavutettavissa, mutta kuitenkin hieman syrjässä pääsisäänkäynniltä. Nuorisotoimella mainio oma pieni hengailupaikka. Rakennuksessa on tarpeeksi sisäänkäyntejä ja ne ovat oikeissa paikoissa. Ongelmana on liiallisesta pirstaloitumisesta johtuvat ongelmat, mm. pitkät etäisyydet rakennuksen sisällä ja valtava ulkovaippa.

Vaihteellisuus on mietitty hyvin, koulun tilat eivät tarvitse erillisiä väistötiloja, vaan voivat toimia nykyisissä tiloissaan uuden rakennuksen valmistumiseen asti. Päiväkoti sen sijaan tarvitsee väistötilat, jotka on esitetty parakkiratkaisuna tontille.

38. Sammon hattu

Ehdotuksessa suuri tilaohjelma on ratkaistu yhdellä kompaktilla rakennusmassalla, jota kattaa suuri yhtenäinen aumakatto pitkin räystäineen. Rakennus on sijoitettu keskustatoimintojen yhteyteen, pyrkimyksenä on luoda tiivis keskusta. Rakennus on ulkohahmoltaan ja julkisivuiltaan kaunis ja hallittu, mutta ei mittakaavansa ja julkisivumateriaalinsa vuoksi sopeudu hyvin luontevaksi osaksi Sammonlahden keskustarakennuksia. Rakennuksen sijoitus kuitenkin mahdollistaa tärkeän puistoyhteyden jatkuvuuden pelikentiltä Sammonlahden rannalle.

Rakennuksen toiminnallinen strategia on oivaltava; tilat kytketään toiminnallisten aukoiden ympärille, jolloin koivaksi tilaksi muodostuu käytävien sijaan polveileva aukoiden sarja. Tätä avointa tilasarjaa ympäröivät monikäyttöiset tilat. Yhteisöllisyyttä ja yhteiskäyttöä on pohdittu hyvin. Talon runkosyvyys on kuitenkin raju, ja erittäin suuri osa tiloista jää kattoikkunoista huolimatta kokonaan vailla luonnonvaloa. Toiminnallinen ajatus toimisi paremmin pienemmässä rakennuksessa - tai eri tavoin massoiteltuna.

Rakennuksessa on joitain toiminnallisia ongelmia. Pääsisäänkäynnit rakennuksen nurkissa eivät ole kaikkein onnistuneimmat. Keittiön ja teknisen työn huollot toteutuvat vaarallisesti samoilta julkisivuilta kuin sisäänkäynnit. Päiväkodin sisäänkäynnit ovat epäkäytännöllisesti eri puolella kuin piha. Nuorisotoimen tilat sijaitsevat hankalasti 2. kerroksessa. Liikuntasali on vaikeasti 2. kerroksessa, rakennusmassan matalimmassa kohdassa, joten salin korkeus ei liene riittävä.

39. Emi

Ehdotuksessa rakennus on jäsenelty neljään suorakaiteen muotoiseen massaan ja niitä yhdistävään välikappaleeseen. Rakennus ei tukeudu alueen koordinaatistoon, mikä antaa rakennuksen sijainnille sattumanvaraisen vaikutelman, joka ei tunnu perustellulta. Rakennus muodostaa miellyttävän sisäänkäyntiaukion Sammontorin ja kirkon suuntaan, mutta ympäristöstä poikkevat seinälinjat tekevät sommitelmasta levottoman suhteessa olemassa oleviin rakennuksiin. Punatiiliset julkisivut ovat luonteva valinta alueelle; valittu yksiaineinen julkisivumateriaali tuo rakennukselle myös veistoksellisuutta, mikä rauhoittaa sommitelman levottomuutta.

Rakennuksen tilat on ratkaistu tehokkaasti, mutta samalla sisätiloja vaivaa käytävämäisyys. Eri rakennusmassat liittyvät keskusvyöhykkeeseen suhteellisen kapealla kannaksella, mikä ei ole koko koulun yhteisöllisyyden ja vuorovaikutteisuuden kannalta toivottavaa. Keskusaulan mitoitus vaikuttaa turhan ahtaalta.

42. Penny Lane

Ehdotus on yksi variaatio kilpailun monista harjakattosommitelmista. Uusi rakennus sijoittuu tontin koillisreunaan ja liittyy osaksi Sammonlahden keskustarakennuksia. Leveä rakennus tukkii puistoyhteyden pelikentiltä Sammonlahden rannalle, etenkin, kun huolto on sijoitettu rakennuksen itäpuolelle. Olisiko kokonaisuus toimivampi, jos rakennus olisi peilattu toisinpäin?

Rakennus on sijoitettu tontille siten, että koulua ja päiväkotia on mahdollista käyttää uuden rakennuksen valmistumiseen asti, eikä väistötiloja tarvita.

Ehdotuksen pohjat on tutkittu ammattitaitoisesti ja tarkasti. Toiminnot sijaitsevat johdonmukaisilla paikoilla rakennuksessa. Rakennuksen avoimet ja julkiset tilat sijoittuvat rakennuksen keskelle, tilat muuttuvat yksityisemmäksi ulkokehää kohden. Kaikki tilaryhmät ovat yhteydessä avoimeen ja yhteisölliseen keskivyöhykkeeseen. Ruokailu on eriytetty onnistuneesti hieman sivuun pääsisäänkäynniltä. Liikuntasali avautuu keskeisaulaan, mikä lisää tilojen monikäyttöisyyttä. Taito- ja taideaineiden tilat ovat hyvin saavutettavissa maantasokerroksessa. Päiväkodin salin sijainti on erinomainen tilojen yhteys- ja monikäyttöisyyden kannalta.

Rakennuksen ulkohahmo on vaatimaton ja keskeneräinen.

45. Metsäkantele

Ehdotuksessa rakennus on jäsenelty viiteen kiinnostavasti muotoiltuun kappaleeseen ja niiden väliseen ristinuotoiseen matalampaan välivyöhykkeeseen. Yksi kappaleista on päiväkotia, joka on itsenäinen rakennus tontin koillisreunalla. Ehdotuksessa ei ole esitetty vaadittua ilmakuvasovitusta, joten rakennuksen suhdetta ympäristöön ei ole täysin mahdollista arvioida. Julkisivukäsittely on lupaavaa, joskin punatiiltä on pidetty luontevimpana materiaalina uudisrakennukselle. Ehdotuksessa on poikkeuksellisesti esitetty päälähestymissuunta luoteesta, jonne myös pihatoiminnot on jäsenelty. Havainnekuvan perusteella pääsisäänkäynti näyttyy kiinnostavana. Toisen kerroksen kirjastoon on järjestetty näyttävät ulkoportaat ulkoterasseineen, mikä luo miellyttäviä ulkotiloja sisäänkäyntiaukion yhteyteen. Tuomaristo on kuitenkin pitänyt selkeänä pääsisäänkäynnin suuntana Sammontorin ja kirkon puolta, jonne olisi toivottavaa muodostaa aukiotilaa; nyt ehdotuksessa päiväkodin piha on sijoittunut tämän lähestymissuunnan väliin. Ratkaisussa liikuntasali on sijoitettu toiminnallisesti onnistuneesti urheilukentän viereen.

Rakennuksessa on selkeä kokoava sydänalue, joka sijoittuu neljän kappaleen välitilaan. Hallinnon, teknisen työn ja keittiön muodostama yksikkö ei ole ratkennut. Suuri osa toimistohuoneista ei saa luonnonvaloa ja keittiön yhteys ravintolasaliin ja linjastoille on heikko. Teknisen työn tilojen jäsentäminen on käytävämäistä. Periaate ristinuotoisesta avoimesta välitilasta jatkuu toisessa kerroksessa, jossa lähtökohta on selkeä, mutta moni tiloista jää rungon keskelle ilman luonnonvaloa. Näkymäkuva sisätiloista näyttää mittakaavaltaan intiimiltä, mutta samalla vahvistaa vaikutelmaa luonnonvalon ja ulkonäkymien niukkuudesta.

47. Lentävä lautanen

Rakennus on ratkaistu yhdellä ympyrän muotoisella suurmuodolla, josta on lovettu aukiotila Sammontorin ja kirkon suuntaan. Tasakorkeasta rakennusmassasta nousee suorakaiteen muotoisia valolyhtyjä, jotka tuovat pienempää mittakaavaa sommitteluun, mutta maantasolta nähtynä lyhyt jäävät kuitenkin räystään peittoon eivätkä elävöitä suurmuotoa toivotulla tavalla. Julkisivut hahmottuvat kiinnostavina, mutta alueelle vieraina, mikä tulee esille etenkin ulkonäkymässä. Ympäristöstään täysin poikkeava rakennus on lähtökohdiltaan kiinnostava ja veto-voimainen. Palkintolautakunta on kuitenkin pitänyt onnistuneempina ratkaisuja, joissa kokonaisuudessaan on sopeutettu ympäristöön tasapainoisella tavalla. Rakennuksen pääaukion suhde olemassa oleviin rakennuksiin ja muodostuvan aukiotilan mitoitus kaipaisi vielä hienosäätöä, mikä valitun ratkaisumallin puitteissa on haastavaa muuttaa.

Rakennuksen tilat on jäsenelty systemaattisella moduulijärjestelmällä selkeiksi ja tehokkaiksi, mikä on muuntojoustavuuden kannalta hyvä ratkaisu. Rakennuksessa on vain kaksi kerrosta, mikä on periaatteessa sisätilojen yhteistoiminnan kannalta hyvä, mutta toisaalta rakennuksen jalanjäljestä tulee varsin suuri ja piha-alueet jäävät tällöin hieman pieniksi. Ratkaisumallista johtuen rakennuksella on myös valtava runkosyvyys, jolloin valtaosa tiloista on kaukana julkisivuilta, jotka ovat vielä sisäänvedettyjä useita metrejä räystäälinjasta. Rakennuksen välipohjia on aukotettu kiinnostavasti, mikä muodostaa miellyttävien eri luonteisten aulatilojen sarjan. Suuresta runkosyvyydestä huolimatta, yläikkunoiden kautta rungon keskelle saadaan näkymäkuvien perusteella hyvin luonnonvaloa, mutta näkymät ulos ovat rajalliset. Etenkin ensimmäisen kerroksen ravintolasalista ja pääaulatilasta olisi toivottavaa saada näkymiä myös pihoille. Sisätilojen materiaalimaailma on raakatilamainen ja vallitseva pintamateriaali on harmaa betoni. Sisätilojen luonne valoisuudesta huolimatta on hieman kolkko.

Ehdotuksessa on ansiokkaasti tutkittu painovoimaisen hybridi-ilmanvaihtojärjestelmän toimivuutta ja muita teknisiä ominaisuuksia.

52. Vakka

Rakennus sijoittuu Sammontorin ja kirkon jatkeeksi uuden aukion yhteyteen. Sijainti on hyvä ja alueen keskustatoimintoja tukeva. Formalistinen ehdotus hakee muotonsa ympäröivistä julkisista rakennuksista, mutta muodolla ei saavuteta samanlaista intiimiä tilaa kuin olemassa olevissa pienempimittakaavaisissa rakennuksissa. Kirjasto-siipi on sijoitettu julkiselle paikalle aukion keskelle, mutta se katkaisee aukion harmillisesti kahtia. Kulkuaukko Sammontalon sisäänkäynnille jää kiusallisesti sivuun Sammontorin suunnalta saavuttaessa.

Rakennuksen julkisivukäsittely korostaa rakennuksen suurmuotoa - se on tyylikästä, mutta anonyymiä. Lasiseinän määrää tulisi vähentää.

Rakennuksen muoto aiheuttaa ongelmia sisätiloissa. Sisäpihoista huolimatta rungon keskelle jää valtavasti tiloja ilman luonnonvaloa. Rakennus on ikäänkuin valtava muuntojoustava halli, joka on jaettu pienempiin tiloihin. Jotkin huoltoon vaativista tiloista sijaitsevat hankalasti rungon keskellä, kuten keittiö ja teknisen työn luokat. Liikuntasali on sijoitettu kauas pelikentistä. Rakennuksessa on hienoja tilasarjoja eri kerrosten välillä.

Rakennuksen katto on käsitelty puutarhamaisena piha-alueena. Kattopuutarhan keskellä sijaitsevat taito- ja taideaineiden tilat. Idea on hauska, vaikka taito- ja taideaineet jäävätkin näin melko kauas sisäänkäynniltä.

53. Laatikkoleikki

Ehdotuksessa rakennus on jäsenelty seitsemään vaihtelevan kokoiseen harjakattoiseen puurakenteiseen massaan, jotka tukeutuvat alueen vallitsevaan koordinaatistoon ja sijoittuvat tontin pohjoisreunaan muodostaen aukiotilaa olemassa olevien rakennusten kanssa. Ehdotuksen lähtökohta on joustava ja rento. Myös suuren rakennusvolyymin jakaminen pienempiin yksiköihin on hyvä ratkaisu, mutta erillisiä yksiköitä on mahdollisesti jopa liikaa. Liikuntasalin massasta on muodostunut suhteettoman suuri muuhun sommitelmaan nähden. Piha-alueet muodostuvat pääosin toimiviksi, mutta pääsisäänkäynnin aukio jää hieman katveeseen Sammontorilta nähtynä.

Palkintolautakunta on pitänyt täysin puuverhoiltuja julkisivuja vieraina punatiilisen ja suhteellisen yhtenäisen alueen identiteetin kannalta. Ehdotuksen julkisivusommittelu on anonyymiä ja jopa tyyliä; etenkin liikuntasalimassan pitkä julkisivu kaipaisi ulkotilaa elävöittävää käsittelyä. Ulkonäkymäkuva ei vakuuta rakennuksen arkkitehtuurista. Pienoismallikuvat sen sijaan vaikuttavat kiinnostavimmilta.

Sisätiloissa massoittelemisen mitoitus vaikuttaa onnistuneelta; tilat saavat lähtökohtaisesti suoraa luonnonvaloa ja näkymiä eikä pimeitä syväälle rungon keskelle jääviä alueita juuri jää. Ensimmäisen kerroksen toiminnot sijoittuvat luonteville paikoille, mutta keskusaalasta olisi toivottavaa saada enemmän näkymiä myös piha-alueille. Pohjapiirustukset on ratkaistu tehokkaasti, mutta myös hieman tavanomaisesti. Sisätilojen heikkous on avoimen tilavyöhykkeen kiinnostavuudessa ja tilallisessa jatkuvuudessa; näkymäkuva ei välitä ajatusta vuorovaikutteisesta ja inspiroivasta oppimisympäristöstä. Eri yksiköiden välille aiheutuu myös läpikulkua.

5.3 Alaluokka (25 kpl)

1. Sarka

Perinteisellä sakara-typologialla ratkaistu ehdotus sijoittuu rennosti tontin pohjoisosaan ja muodostaa eri luonteisia aukioita. Koulun, kirkon ja Sammontorin väliin muodostuu miellyttävää aukiotilaa, jonka laidalle sijoittuu luontevasti myös koulun pääsisäänkäynti. Piha-alueet ja toiminnot sijoittuvat ehdotuksessa luontevasti. Rakennusmassan sakarat hahmottuvat mittakaavaltaan maltillisen kokoisina päätyinä, mikä helpottaa suuren rakennusmassan jäsentämistä, mutta tästäkin huolimatta rakennusta vaivaa massiivisuus suhteessa ympäröivään rakenteeseen. Rakennuksen olemus tuntuu vieraalta suhteessa paikkaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan.

Rakennuksen suurin heikkous on sen sisätiloissa, jossa rakennuksen keskelle sijoitettu liikuntasali paisuttaa rakennuksen valtavan suureksi runkosyvyydeltään ja eriyttää toimintoja kauas toisistaan. Rakennuksen sakaroita vaivaa myös käytävämäisyys. Ehdotuksen kaltaisia kouluja on toteutettu useita viimeisten 15 vuoden aikana eikä ehdotus tarjoa uusia ratkaisuja uuden opetussuunnitelman mukaisiin vaatimuksiin.

2. Bricks

Sakaramallinen rakennus sijoittuu hyvälle paikalle tontilla. Sakaroiden väleihin muodostuu intiimejä oleskelupihoja hyviin ilmansuuntiin. Pysäköintiratkaisut vievät paikoitellen turhan paljon tilaa hyviltä paikoilta. Päiväkotisiipi levittäytyy pitkälle itään, ja yhdessä pysäköinnin kanssa se katkaisee puistoyhteyden tontin läpi - jättäen Suurlähteenraitin ainoaksi kulkuyhteydeksi etelä-pohjoissuunnassa.

Talon ulko- ja sisäarkkitehtuuri on vaatimatonta ja sekavaa. Tilaratkaisut perustuvat käytäväkoulumalliin, eivätkä tue uuden opetussuunnitelman mukaista avointa ja muuntautuvaa mallia. Rakennuksessa ei ole selkeää kokoaavaa tilaa, eikä kerrosten välille synny visuaalista yhteyttä. Rakennus on paisunut tehottoman suureksi.

3. Taso

Ehdotus sijoittuu tontin pohjoislaitaan, mitä on pidetty hyvänä ratkaisuna, jolloin pihatoiminnot avautuvat aurinkoiseen ilmansuuntiin ja pohjoispuolelle muodostuu aukiutilaa muiden alueen rakennusten kanssa. Pääsisäänkäynti sijoittuu luontevasti, mutta palvelukeittiön huollon sisäänkäynti on häiritsevästi samalla julkisivulla. Rakennus vaikuttaa asemapiirroksessa kompaktilta, mutta ilmakuvasa paljastuu ehdotuksen massiivisuus ympäristöön nähden. Massoittelu ja julkisivukäsittely on rauhallista, mutta samalla arkista; etenkin pohjoispuolella rakennuksen tulisi lunastaa paikkansa aukion reunalla. Valitut julkisivumateriaalit tuntuvat vierailta tässä ympäristössä.

Pääsisäänkäynnin yhteyteen sijoittuu luonteva aulavyöhyke. Ensimmäisen kerroksen opetustilat ovat sormimaisia sakaroita, joiden päälle opetustilat kiertyvät poikkeavalla periaatteella muodostaen atriumin. Sakaroiden väliin jää ahdas ja pimeä kuilumainen tila. Sisätilat ovat pääperiaatteiltaan toimivat, mutta hieman käytävämäiset.

4. Mono

Ehdotus jatkaa alueelle tyyppillisten ympyränmallisten rakennusten sarjaa. Ympyränmuotoinen sisäpiha onkin mitattaavaltaan miellyttävä, ja sen soisi olevan kaikkien käyttäjien yhteinen kokoontumispaikka. Nyt se on hämmäntävästi osoitettu 3.-6.-luokkalaisten piha-alueeksi.

Eri toiminnot on sijoitettu sakaroihin kokoavan renkaanmuotoisen massan ympärillä. Näin suurta rakennusta on saatu pilkottua pienempiin osiin, ja samalla syntyy kivoja pienen mittakaavan pihatiloja. Tämä tilallinen perusratkaisu on kuitenkin toiminnan kannalta huono, koska se johtaa aivan liian pitkiin välimatkoihin eri tilaryhmien välillä. Oppimisympäristö perustuu pitkälti perinteiseen käytäväkoulumalliin, eikä sovellu kovin hyvin uuteen opetussuunnitelmaan.

5. Koukku

Ehdotuksessa rakennus muodostaa suorat pitkät julkisivut katulinjoihin, ja kiertyvä massoittelu muodostaa etelään avautuvan sisäpihan. Pääsisäänkäynti on osoitettu selkeällä artikuloinnilla pohjoispuolelle muodostuvan aukion suuntaan, mutta sisäänkäynnin sijainti jää hieman kirkon eteläjulkisivun katveeseen eikä avaudu parhaalla mahdollisella tavalla aukiolle. Rakennuksen julkisivut muodostavat tyyliä ja pitkä julkisivua, joka ei sovellu ympäröivään rakennuskantaan. Ehdotuksen ulkoarkkitehtuuri on esitetty hyvin viitteellisesti eikä ehdotuksen soveltuvuudesta rakennuspaikkaansa saa kuvaa; esimerkiksi vaadittu ilmakuvavotus puuttuu. Julkisivuissa ei ole esitetty mitään ympäröivää rakennuskantaa tai kasvillisuutta, maastokorot on esitetty täysin tasaisena eikä korkoja ole esitetty. Tekijä ei ole perehtynyt rakennuspaikkaan ja ehdotusta vaivaa ylimalkaisuus. Sisätilat on esitetty tutkitummin. Osittain suhteellisen kapea runkosyvyys tekee tiloista valoisia. Ratkaisu johtaa kuitenkin käytävämäisyyteen ja pitkiin välimatkoihin. Ehdotuksen sisätilat eivät vastaa uuden opetussuunnitelman vaatimuksiin ja vuorovaikutteisen koulun yhteisölliseen toimintaan.

6. Sammonkallio

Rakennus sijoittuu ilmansuunnallisesti hyvin tontin pohjoisreunaan, jolloin piha-alueet avautuvat lämpimiin ilmansuuntiin. Pääsisäänkäynti ja sen edustalla sijaitseva aukio jäävät kuitenkin harmillisesti sivuun Sammontorin ja kirkon akselilta. Pääsisäänkäynti on melkein onnistuneella paikalla rakennusmassojen nivelkohdassa, mutta se sijaitsee hieman häiritsevästi tilan nurkassa, piilossa neuvolasiiven takana. Aula- ja ruokalatalasta on kuitenkin ilahduttavasti näkymä piha-alueelle. Rakennus on ulkohahmoltaan hieman sekava, siinä on kuitenkin myös kauniita elementtejä, kuten puurimoitettu julkisivu.

Rakennuksessa on toiminnallisia ongelmia, suuri osa johtuu rakennusmassan keskelle sijoitetusta liikuntasalista. Syntyy valtavan pitkiä välimatkoja - tässä tapauksessa harmillisesti käytäviä - eri tilakokonaisuuksien välille. Esimerkiksi maantasokerroksessa pitää kiertää koko sali ympäri päästäkseen pääsisäänkäynniltä taito- ja taideaineiden tiloihin! Päiväkotit on irrotettu tarpeettomasti omaksi rakennukseksi.

Työ on jäänyt osittain kesken. Kuten monessa muussakin alaluokan työssä, leikkauskuva ei kerro rakennuksen tilallisuudesta juuri mitään. Leikkauspiirustus olisi hyvä esittää kohdasta, jossa näkyy rakennuksen tilallinen idea, esim. miten tila jatkuu kerroksesta toiseen. Ilmakuva puuttuu kokonaan.

8. Kasi

Ehdotus näyttäytyy ympäristöönsä valtavana suorakaiteen muotoisena massana. Rakennus sisältää kaksi sisäpihaa, joiden avulla mm. saadaan luonnonvaloa sisätiloihin. Ratkaisu kuitenkin kasvattaa harmillisesti jo muutenkin suuren rakennuksen ulkohahmoa ja aiheuttaa pitkiä reittejä sisätiloihin. Puinen hallimainen rakennusmassa muodostaa lähiympäristöstään liiaksi erottuvan kokonaisuuden.

Rakennus asettuu perustellusti keskustatoimintojen jatkeeksi. Pääsisäänkäynti sijoittuu harmillisesti hieman sivuun Kiviniemenraitilta, eikä täysin hyödynnä mahdollisuuksia pääsisäänkäynnin, aulan, sisäpihan ja puiston muodostamaan hienoon tilasarjaan. Nyt neuvola sijoittuu kiusallisesti akselin paraatipaikalle.

Tilaryhmät ovat pääosin hyvillä paikoille. Liikuntasali sijoittuu onnistuneesti pääsisäänkäyntiin ja aulaan, huoltoon sekä ulkokenttiin nähden, tosin salin yhteyttä aulaan voisi vielä parantaa. Oppimisympäristöt ovat pääosin toimivia ja muuntojoustava ja uuteen opetussuunnitelmaan soveltuvia.

9. Kide

Ehdotuksessa rakennus on jäsennelly H-kirjaimen muotoiseen massaan, jossa kaksi sakaraa muodostaa intiimin sisäänkäyntiaukion pohjoispuolelle ja hieman laajemman pihan eteläpuolelle. Molemmat pihat muodostavat miellyttävää ulkotilaa ja etenkin pääsisäänkäynti on osoitettu selkeästi Sammontorin ja kirkon suunnasta. Rakennus ei kuitenkaan käytä tonttia tehokkaasti, ja piha-alueet jäävät hieman pieniksi. Rakennuksen julkisivut ovat rauhallisia, mutta samalla anonyymeja. Rakennus ei tunnu paikkaansa ja ympäristöönsä sopivalta, johtuen laajalle levittäytyvästä massoittelemasta ja julkisivukäsittelystä. Ehdotuksen arkkitehtuuri ei lunasta tärkeän julkisen rakennuksen odotuksia.

Rakennuksen pääsisäänkäynti korkeine auloineen on väljä ja hieno. Sisätilat on piirretty huolellisesti läpi ja jäsennelly tehokkaiksi, mistä tulee osittain käytävämäisyyttä ja ahtautta. Toiminnot kuitenkin sijaitsevat luontevilla paikoilla. Visualisointikuvat sekä rakennuksen sisä- että ulkotiloista eivät luo vaikutelmaa viihtyisästä ja paikalleen sopivasta monitoimirakennuksesta.

10. Kravat

Rakennus on pilkottu pienempiin massoihin, jolloin se mittakaavansa puolesta sopeutuu paremmin ympäristöönsä. Rakennuksen julkisivumateriaali on vieras punatillisessä ympäristössä. Rakennuksen sijoitus tontilla on onnistunut. Osa pihatiloista jää liian kapeiksi kuiluiksi, harmittavasti erityisesti pääsisäänkäyntien kohdilla pihatilat supistuvat turhan pieniksi sumpuiksi.

Lasinen, korkea aulatila muodostaa rakennuksen ytimen. Aulan läpi on näkymä pääsisäänkäynniltä pihalle. Aulasta on myös yhteys eri siipiin, esim. liikuntasali saadaan isoissa yleisötapauksissa aukeamaan isoon keskeistilaan. Tilaryhmien sijoittelussa on ongelmia; maantasokerrokseen on sijoitettu toimintoja, joiden ei olisi välttämättä olla niin hyvin saavutettavissa (kuten hallinnon tilat), ja toisaalta ylemmissä kerroksissa on tiloja, joiden tulisi olla helposti saavutettavissa tai huollettavissa (kuten esimerkiksi kirjasto ja teknisen työn tilat). Päiväkoti on venytetty hämmentävän pitkäksi kokonaisuudeksi, jossa yhteydet venyvät liian pitkiksi.

11. Hund

Rakennus muodostaa tontin pohjoisosaan viisisakaraisen massan, jossa sakaroiden väleihin jää pihvoja eri toiminoille. Pääsisäänkäynti sijoittuu luontevalle paikalle, mutta rakennuksen hahmottuminen Sammontorin suunnasta tuntuu hieman jäsentymättömältä; etenkin teknisen työn sakara muodostaa liian pienen kappaleen päälähestymissuuntaan. Rakennuksen sijoittuminen ei tunnu täysin lokahtaneen kohdilleen. Julkisivukäsittely ja massoittelemasta ei tue yhtenäiseen alueen muodostumista.

Sakaramallisia kouluja on rakennettu paljon, ja ratkaisu on hyväksi havaittu, mutta toisaalta tilaratkaisu ei tue täysin uuden opetussuunnitelman vaatimuksia ja mahdollisuuksia. Rakennukseen muodostuu selkeä ja toimiva

sydänalue, josta kuitenkin näkymät pihalle jäävät hyvin kapeiksi. Keittiön ja teknisen työn sijoittaminen rakennuksen eri puolille aiheuttaa myös huoltoliikenteen tarpeen rakennuksen molemmille puolille, mikä ei ole toivottava ratkaisu kevyen liikenteen reittien kannalta. Kirjaston sijainti toisessa kerroksessa liikuntasalin takana on virheellinen.

12. Viuhka

Sakaramallinen koulu sijoittuu hyvin tontin pohjoisreunaan Sammontorin ja kirkon jatkeeksi. Rakennuksen pohjoispuolella on monta samanarvoisen näköistä sisäpihaa, eikä pääsisäänkäynti siten erotu esim. huoltopihasta. Pääsisäänkäynti sijoittuu Sammontorilta saavuttaessa onnistuneesti Kiviniemenraitin päähän, tosin ilmakuvassa rakennus on virheellisesti eri kohdassa. Rakennuksen arkkitehtoninen ilme on vaatimaton, eikä julkisivumateriaalivalinta ole perusteltu. Julkisivusuunnittelu tuo mieleen väliaikaiset parakkikoulut.

Tilaryhmät sijoittuvat sakaroihin, jotka liittyvät suureen keskeistilaan. Keskeisaulasta on ilahduttavasti näkymiä eri pihalle. Kokoava tila on ylimitoitettu, sinne tulisi saada enemmän tilaohjelman mukaisia tiloja. Tilaryhmien sijoittelussa on paljon onnistumisia; mm. taito- ja taideaineet on sijoitettu sopivasti pääsisäänkäynnin läheisyyteen, ja päiväkodin sali on yhteiskäytön kannalta hyvällä paikalla. Mutta jotkin toiminnot on sijoitettu epäloogisesti; 7-9 lk tilat ovat maantasossa pääsisäänkäynnin vieressä, vaikka se olisi ihanteellinen paikka esim. kirjastolle. Esiopetus ja 1-2 lk on sijoitettu hankalasti 2. kerrokseen. Pienimmät lapset tulisi sijoittaa mahdollisimman lähelle maantasoa, ja isommat ylempiin kerroksiin.

13. Siipi

Siipi muodostaa tontin koko leveydelle asettuvan kapean massan, joka risteää kolmeen kytkettyyn kappaleeseen ryhmiteltyyn toiseen sakaraan. Rakennus seuraa alueen suorakulmaista koordinaatistoa, mitä on pidetty hyvänä lähtökohtana. Pitkä kapea massa muodostaa suorastaan tylyn julkisivun etenkin Sammontorin ja kirkon suuntaan, mutta samalla myös koulun piha-alueille. Julkisivukäsittely ei paranna tätä vaikutelmaa. On vaikea nähdä, että rakennuksesta muodostuisi kutsuva ja monia käyttäjäryhmiä palveleva alueelleen sopiva vetovrakennus.

Massoittelemuksen lähtökohta tuottaa pitkiä etäisyyksiä ja käytäviä eri tilojen välille. Rungon keskelle sijoitettu liikuntasali on ongelmallinen yhteyksien kannalta; samalla myös näkymät aulasta ja ruokailutiloista pihalle peittyvät. Kirjaston sijainti on toimiva ja erillinen massa rakennuksen pohjoispuolella korostuu hyvin.

14. Samooja

Kolmisakarainen rakennus levittäytyy lähes koko tontin leveydelle, ja katkaisee puistoyhteyden lähes kokonaan. Rakennuksen sijainti keskustatoimintojen yhteydessä on hyvä, ja pihat avautuvat edullisiin ilmansuuntiin. Rakennus madaltuu miellyttävästi etelää ja puistoa kohden. Pihalle on sijoitettu vain toinen tarvittavista kentistä.

Rakennus noudattaa perinteistä käytäväkoulua, eikä muodostu uutta opetussuunnitelmaa tukevaa avointa ja muuntautuvaa oppimisympäristöä. Tässä työssä on valtavasti hurjan pitkiä ja kapeita käytäviä, esim. päiväkodin siipi on pelottavan laitostenmainen. Toiminnot on lisäksi hämmäntävästi eriytetty toisistaan pitkien siltayhteyksien päähän toisistaan. Toimintojen sijoittelussa on virheitä; esim. huoltoa vaativa keittiö on sijoitettu pääsisäänkäynnin viereen, ja osa taito- ja taideaineiden tiloista on sijoitettu 4. kerrokseen, jolloin niiden iltakäyttö on hankalaa. Pohjapiirustukset ovat vaikeaselkoiset; eri ikäryhmien sijoittelu ei selviä piirustuksista. Rakennus on tehoton (brutto- ja hyötyalan alan suhde).

20. Nosto

Uusi Sammontalo on sijoitettu Kiviniemenraitin itäpuolelle, Sammontorilta alkavan uuden kaupunkiakselin päätteeksi. Saapuminen koululle on liioitellun monumentaalinen, ja rakennus jää liian irralleen kaupunkirakenteesta. Rakennuksen sijoituksesta johtuen pihat pilkkoutuvat eri puolille taloa, osin epäedullisiin ilmansuuntiin. Päiväkodin ja pienten koululaisten pihat ovat suuren osan päivästä varjossa. Ulkokentät ovat ihan eri puolilla tonttia ja pysäköintialueet eriyttävät niitä entisestään. Ratkaisu olisi onnistuneempi, jos talo siirtyisi lähemmäs Sammontoria ja kirkkoa, tällöin myös piha-alueet olisivat yhtenäisemmät.

Liikuntasali avautuu onnistuneesti aulatilaan, yhdessä ruokalan ja katsomoportaiden kanssa ne tarjoavat muunneltavan tilan isoillekin yleisötapahtumille. Taito- ja taideaineiden tilat ovat helposti saavutettavissa aulatiloista.

Isompien lasten oppimisolueet on sijoitettu tornimaiseen osaan, joka kohoaa jopa 6-kerroksiseksi. Oppimisympäristöt on esitetty erittäin kaaviomaisesti.

25. Sammonkannel

Ehdotus muodostaa sisäänkäyntiaukion Sammontorin ja kirkon suuntaan, mutta pääaula sijoittuu kuitenkin risti-riittäisesti pihojen puolelle. Sammontorin suuntaan avautuu vain ahdas käytävämainen nivelosa. Ehdotuksessa jätetään laajat muuhun täydennysrakentamiseen varattavat alueet kilpailualueen pohjoisosaan, mikä työntää koulun kauas kirkosta ja Sammontorista. Piha-alueet jäävät tällöin riittämättömiksi. Pihat on myös sijoitettu ahtaalle vyöhykkeelle rakennuksen länsipuolelle, mikä ei ole ilmansuuntien kannalta hyvä ratkaisu. Henkilökunnan autopaikat on sijoitettu päälähestymissuunnan kannalta kiusalliseen paikkaan. Rakennuksen massoitelu levittäytyy laajalle alueelle, mutta toisiinsa kytkettyjen massojen väliset tilat ovat ahtaita ja pimeitä kuiluja. Punatiili julkisivuissa on luonteva valinta alueelle; lasipinnat ja tiiliverhoillut massa hahmottuvat selkeinä kenttinä, mikä jäsentää hyvin sommitelmaa.

Eri siipiin sijoitetut tilat liittyvät toisiinsa käytävämaisesti, mikä ei tue rakennuksen yhteistoimintaa. Etenkin reitti rakennuksen läpi pohjoisesta etelään on ahdas. Siipien keskelle jää myös pimeä aulatila. Liikuntasalin suhde muihin tiloihin on ongelmallinen.

32. Sammonkylä

Poikkeuksellisesti tontin lounaisnurkkaan sijoitettu ehdotus. Tekijä on halunnut korostaa Kiviniemenraitin akselia, joka alkaa Sammontorilta ja päättyy uuden Sammontalon pääsisäänkäynnille. Raitin varrella on erilaisia julkisia tiloja ja toimintoja, mm. rakennuspaikat uusille tarkemmin määrittämättömille hyvinvointipalveluiden rakennuksille. Kaupunkikuvallinen lähestymistapa on epätavallinen, ja johtaa ongelmalliseen lopputulokseen: Koulu jää keskustatoiminnoista irralliseksi yksiköksi, etenkin jos muita tontille ajateltuja uudisrakennuksia ei rakenneta. Lisäksi koulun pihoille jää turhan vähän tilaa, ja ne sijaitsevat pääosin koulun pohjoispuolella, eivätkä kenttien yhteydessä. Pysäköinti- ja saattoliikennejärjestelyt ovat tilaa vieviä, etenkin rakennuksen länsipuolella.

Rakennus on pilkottu mittakaavaltaan miellyttävän kokoisiin harjakattoisiin osiin, syntyy kyläkoulumainen ilme. Puujulkisivuun toteutettuna rakennus on hieman vieras ympäristössään.

Pääsisäänkäynnin jatkeena sijaitseva harjakattoinen aula- ja ravintolatila kokoo onnistuneesti kaikki tilaryhmät yhteen. Muutoin sisätilojen muotokieli on hieman sekavaa ja monin paikoin käytävämaista. Jotkin tilaryhmät sijaitsevat huonoissa paikoissa, esim. ja 3-6. luokkien kotialueet sijaitsevat 3. kerroksessa, ja toisaalta 7-9. lk kotialueet sijaitsevat 2. kerroksessa 1.-2.lk kotialueiden vieressä. Taito- ja taideaineet ovat eristyksissä 2. kerroksen nurkassa, kaukana pääsisäänkäynniltä.

33. Auringonkukka

Ehdotuksen perusratkaisu muodostuu pinotuista laatikkomaisista massoista, jotka sijoittuvat rykelmänä keskelle suunnittelualueetta. Ratkaisu ei muodosta kaupunkitilaa alueen muun rakennuskannan kanssa, ja yhteys Sammontorin ja kirkon muodostamalle aukiolle on huono. Massoitellun perusratkaisu ja julkisivukäsittely tuntuu hyvin irralliselta alueelle, ja julkisivujen suuret lasipinnat tuntuvat ylimitoitetuilta. Tilat on jaoteltu peräti kuuteen kerrokseen, mikä tekee rakennuksesta suhteettoman korkean. Toimintojen väliset yhteydet kärsivät myös pitkistä vertikaaliyhteyksistä eivätkä kerrokset liity toisiinsa luontevasti. Liikuntasalin päälle sijoitetut neljä kerrosta on vaikea ja kallis ratkaisu toteuttaa.

36. Sauma

Ehdotuksessa uusi Sammontalo sijoittuu Sammontorilta alkavan julkisen aukion päähän. Pääsisäänkäynti on helposti havaittavissa aukion päätteessä. Aukion muotoilu perustuu hämmäntävästi Sammontorin paikalle ehdotetun uuden asuin- ja liiketilakorttelin muotokieleeseen. Sammontalo on hahmoltaan perinteistä käytäväkoulua muistuttava sakaramallinen koulu. Sakaroiden väleihin muodostuu laadultaan vaihtelevia pihoja, osa pihoista on liian kapeita, kuilumaisia. Rakennuksen korkeimmat osat sijoittuvat hämmäntävästi pihan puoleisiin sakaroihin, jolloin ne varjostavat entisestään kapeita pihoja. Julkisivuissa on käytetty ympäristöön sopivaa punatiiltä. Rakennuksen arkkitehtoninen ilme on hieman sekava ja vaatimaton.

Koulun kokoavana tilana toimii sisäkatu, johon siipien päädyt liittyvät. Päädyt eivät kuitenkaan kunnolla avaudu sisäkadulle, ja etenkin ylemmissä kerroksissa sakarat jäävät harmillisen erillisiksi yksiköiksi.

37. Ahtola

Rakennuksen toiminnot on jaettu kahteen massaan, joista toinen on kaarevan kiemurteleva ja toinen lasinen suuri kupoli. Tekijä kuvaa massoittelevaa "ankeriaaksi" ja "Sotkan Munaksi". Kaiken kaikkiaan sommitelma ja ratkaisu on hämmentävä ja kontekstissaan täysin irrallinen. Ankeriaan punatiilliset seinät on esitetty täysin umpinaisina. Luokkatilat sijoittuvat rykelminä pääosin irti kaarevista julkisivuista eivätkä saa näkymiä ulos. Suunnitelma on kesken ja esitystekniikka puutteellinen, joten suunnitelman kokonaisvaltainen arvioiminen on vaikeaa.

46. Kromosomi

Ehdotuksessa sakaramaisesti jäsenelty rakennus sijoittuu tontin koillisnurkkaan. Huoltoyhteys on otettu rakennuksen itäpuolelta, jolloin huoltopiha vie tilaa rakennuksen aurinkoiselta puolelta, ja katkaisee luontevan puistoyhteyden tontin läpi. Sakaroiden väliin jää miellyttäviä piha-alueita. Pääsisäänkäynnin eteen muodostuu iso aukio, joka löytyy helposti Sammontorilta saavuttaessa. Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri on hallittua, muttei kovin omaperäistä tai paikan erityispiirteistä kumpuavaa.

Kukkamallinen rakennus muistuttaa ulkonäöltään perinteistä käytäväkoulua, mutta tilajärjestelyt eivät kuitenkaan perustu käytäväkoulumalliin. Oppimisalueiden suunnittelussa on huomioitu uusi opetussuunnitelma. Paikoin käytävätilojen välttely on mennyt liian pitkälle; taito- ja taideaineiden siivessä pitää kulkea kuvataideluokkien kautta päästäkseen kotitalousluokkiin.

49. Väkkärä

Ehdotus sijoittuu kilpailualueen lounaisreunaan kauas Sammontorista ja kirkosta, mitä ei ole pidetty hyvänä ratkaisuna. Ehdotuksessa vanha koulu on esitetty säilytettäväksi. Ratkaisussa piha-alueille ei jää riittävästi tilaa. Rakennus koostuu neljästä toisiinsa sivuttain liittyvistä suorakaiteen muotoisista lapekattoisista massoista. Julkisivujen käsittely on rauhallista, mutta samalla anonyymia. Massoittelevan lähtökohta on selkeä, mutta samalla muodostuu ongelmia sisätilojen näkymien kannalta. Rakennuksen runko on todella syvä ja valtaosa tiloista on ilman luonnonvaloa ja näkymää ulos. Sisätilat on jäsenelty tehokkaasti mutta samalla aiheutuu myös paljon käytävämäisiä yhteyksiä tilojen välille. Katumaisen pääaulan luonne on kuitenkin ilmava ja kattoikkunoiden ansiosta valoisa.

51. Koulukylä

Viidestä toisiinsa liitetystä harjakattoisista massoista muodostuva ehdotus sijoittuu kilpailualueen lounaisreunaan, mitä ei ole pidetty kaupunkirakenteen muodostumisen kannalta parhaana ratkaisuna. Pääsisäänkäynnin yhteyteen muodostuu kuitenkin miellyttävä sisäänkäyntiaukio, joka avautuu Sammontorin ja kirkon suuntaan. Rakennuksen julkisivut ovat puuta ja julkisivukäsittely aukotuksineen rauhallista. Tuomaristo on pitänyt tiiltä alueelle luontevampana julkisivumateriaalina. Rakennuksen toiminnot on jaettu selkeästi neljään massaan, jotka liittyvät aulamaiseen keskusvyöhykkeeseen. Toiminnot on sijoitettu pääosin luonteville paikoilleen. Teknisen työn sijoittaminen toiseen kerrokseen on huoltotarpeen kannalta ongelmallista. Kappaleiden runkosyvytykset ovat suhteellisen suuria, jolloin keskusvyöhykkeelle jää pimeää tilaa. Tilojen väliset yhteydet ovat osittain käytävämäisiä.

54. Sukittaja

Pitkä rakennus sijoittuu poikkeuksellisesti osittain kilpailualueen ulkopuolelle, ulottuen lähes kiinni kirkkoon ja Sammontoriin. Ratkaisussa olisi ollut potentiaalia luoda aktiivinen kaupunkiaukio, jonka ympärille rakennuksen julkisimmat toiminnot - kuten kirjasto - olisivat sijoittuneet. Sen sijaan pääsisäänkäynti on sijoitettu kauas aukiosta rakennuksen toiseen päädyn. Toimintojen sijoittuminen tontille on epälooginen; huoltopiha ja pysäköinti katkaisevat yhteyden Sammontorilta pelikentille. Paikoilleen jätetty vanha koulu pilkkoo piha-alueita entisestään, eikä uudelle koulurakennukselle jää riittävästi pihaa. Vanhalle koulurakennukselle on vaikea keksiä uutta käyttötarkoitusta väistötalitarpeen jälkeen, eikä tekijä ole sellaista ehdottanutkaan. Tiiliverhous liittyy rakennuksen ympäristöönsä. Pitkässä julkisivussa on paljon toistoa, mutta rakennusmassan porrastus katkoo monotonista julkisivua pienempiin osiin.

Tilaryhmien sijoittelussa on onnistumisia, mutta myös runsaasti haparointia. Aula, ruokailu ja liikuntasali ovat liitettävissä toisiinsa isojen yleisötahtumien yhteydessä. Liikuntasali on onnistuneesti lähellä pelikenttiä. Kirjaston sijaitsee hankalasti 2. kerroksessa. Pitkään rakennukseen syntyy pitkiä välimatkoja, eikä yhteyksiä eri alueiden välillä ole onnistuttu ratkaisemaan toimivasti. Päiväkoti on sijoitettu hämmentävästi keskelle massaa.

Esitystekniikka on kaunis, vaikkakin paikoin vielä hyvin kaaviomainen.

56. Teppana

Ehdotuksessa on varioitu alueen julkisissa rakennuksissa käytettyä ympyrämuotoa. Uusi Sammontalo asettuu Sammontorin ja kirkon jatkeeksi, ja näitä yhdistää uusi julkinen aukio. Ajatus on hyvä, mutta aukion mittakaava on epäonnistunut. Monotoninen julkisivusuunnittelu korostaa kenttämäisen aukion monumentaalisuutta. Vaalea tiili on yllättävä - eikä täysin onnistunut - valinta julkisivumateriaaliksi alueella, jonka yhdistävä tekijä on runsas punatiilen käyttö.

Kokoava aulatilat katsomoportaineen on komea. Toimintojen sijoittelussa on joitain ongelmia, mm. päiväkotipiirsitaloituminen laajalle alueelle ja keittiön sijainti keskellä runkoa, jolloin sen huolto on hankalaa. Rakennuksessa on pitkiä välimatkoja ja käytävämäisyyttä johtuen mm. tilojen sijoittamisesta liikuntasalin ympärille.

57. Lehti

Rakennus on sijoitettu kilpailualueen luoteisreunaan pienemmistä yksiköistä koostuvana pitkänä massana. Piha-alueille jää tällöin hyvin tilaa aurinkoisiin ilmansuuntiin, mutta sijainnilla ei saavuteta toivottua synergiaa ja kaupunkitilaa Sammontorin ja kirkon yhteyteen. Rakennuksen olemus on hieman tyly eikä ulkonäkymän perusteella voi välttyä assosiaatioilla bunkkerirakentamiseen. Rakennuksen suhde ympäröivään rakennuskantaan on irrallinen. Sisätilat on jäsenneily rakennuksen pitkäsuunnassa kulkevan sisäkadun ympärille. Sisäkadun varrelle sijoittuu kiinnostavia pyöreitä sisätojeja. Pohjat on esitetty viitteellisesti ja ehdotuksen arvioiminen on haastavaa. Pitkässä rakennuksessa etäisyydet venyvät pitkiksi ja etenkin toisessa kerroksessa yhteydet eri yksiköiden väleillä ovat heikot, mikä ei tue koulun monipuolista yhteistoimintaa.

6 Kilpailun tulos

6.1 Palkinnot ja lunastukset

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat seuraavasti:

1. palkinto 72 500 euroa ehdotukselle nro 23 nimimerkki **Valkoinen piha**
2. palkinto 62 500 euroa ehdotukselle nro 35 nimimerkki **Katras**
3. palkinto 52 500 euroa ehdotukselle nro 40 nimimerkki **Orbit**

lunastus 42 500 euroa ehdotukselle nro 17 nimimerkki **Sammontalot**

kunniamaininta ehdotukselle nro 43 nimimerkki **Three amigos**

kunniamaininta ehdotukselle nro 44 nimimerkki **Blockchain**

kunniamaininta ehdotukselle nro 48 nimimerkki **Oppimisen viinitarha**

6.2 Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet

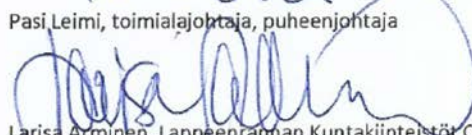
Palkintolautakunta päätti yksimielisesti suositella ehdotusta nro 23 nimimerkki **Valkoinen piha** jatkotyön pohjaksi. Luonnossuunnitteluvaiheessa tulee varmistua, että ehdotuksen kehittämiselle asetetut, käyttäjienryhmien tavoitteet ja rakennustekniset tavoitteet täyttyvät.

6.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus

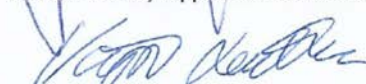
Lappeenrannassa 29.4.2019

Pasi Leimi, toimialajohtaja, puheenjohtaja

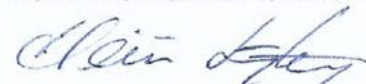
Larisa Arminen, Lappeenrannan Kuntakiinteistö Oy:n hallitus

Kimmo Hautamaa, kaavoitusarkkitehti

Virpi Junttila, kaupunkikehityslautakunnan jäsen

Heini Löytty, hankekehitysarkkitehti

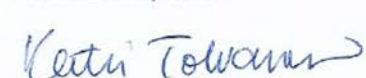
Pekka Oksman, suunnittelupäällikkö

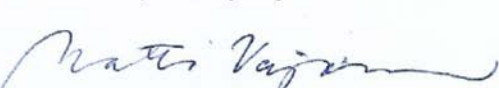
Maarit Pimiä, kaupunginarkkitehti

Vesa Raasumaa, rehtori

Katri Tolvanen, toimitilajohtaja

Matti Veijovuori, asemakaava-arkkitehti

Erkki Aarti, arkkitehti SAFA

Johanna Ojanlatva, arkkitehti SAFA

Antti Pirhonen, arkkitehti SAFA, sihteeri

Pöytäkirjan allekirjoituksen jälkeen avattiin kilpailuehdotusten nimikuoret.

1. palkinto nimimerkki **Valkoinen piha** tekijöiksi osottautuivat

Tekijät ja tekijänoikeus:

Tuuli Kanerva, AS LL TK

Leo Lindroos, AS LL TK

Antti Soini, AS LL TK

Asiantuntijat:

Antti Haikala, rakennekonsultti HP insinöörit Oy

Erkki Immonen, LVIS-konsultti, Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy

Otto Pohjola, palokonsultti, Paloässät Oy

2. palkinto nimimerkki **Katras** tekijöiksi osottautuivat

Tekijä ja tekijänoikeus arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Oy

Työryhmä:

Anssi Kankkunen

Hilla Rudanko

Kuisma Rasilainen

Kiira Piironen

Jaakko Torvinen

Kirsti Larja

Tekijä ja tekijänoikeus maisemasuunnittelu: Nomaji maisema-arkkitehdit Oy

Työryhmä:

Mari Ariluoma

Anni Järvitalo

Alexander Swallow

Asiantuntijat:

Tero Lahtela, Insinööritoimisto Lahtela Oy, puurakenteet

Esko Mikkola, Teemu Karhula, KK-Palokonsultointi Oy, paloturvallisuus

3. palkinto nimimerkki **Orbit** tekijöiksi osottautuivat

VERSTAS Arkkitehdit Oy

Tekijät ja tekijänoikeus:

Väinö Nikkilä, tekniikan kandidaatti

Jussi Palva, arkkitehti SAFA

Riina Palva, arkkitehti SAFA

Ilkka Salminen, arkkitehti SAFA

Työryhmä:

Ville Nurkka, arkkitehti SAFA

Tino Toivonen, tekniikan kandidaatti

Soile Heikkinen, maisema-arkkitehti, arkkitehti SAFA

Pekka Airaxin, arkkitehti SAFA

Santeri Hänninen, tekniikan kandidaatti

Jukka Kangasniemi, tekniikan kandidaatti

Matti Jänkälä, arkkitehtiylöppilas

Pienoismalli:

Pienoismallitoimisto Pertti Parmes

Lunastus nimimerkki **Sammontalot** tekijöiksi osottautuivat

Tekijä ja tekijänoikeus: Arkkitehtitoimisto NOAN

Suunnittelijat:

Janne Ekman, arkkitehti SAFA
Lassi Viitanen, arkkitehti SAFA
Teemu Paasiaho, arkkitehti SAFA
Ville Reima, arkkitehti SAFA

Avustajat:

Caspar Åkerblom
Lassi Luotonen
Anna Papinsaari
Eero Kuokkanen

Maisemasuunnittelu:

Tiina Perälä, maisema-arkkitehti Maisema-arkkitehtitoimiso Näkymä Oy

Avustajat:

Ana Torres-Gomez, maisema-arkkitehti
Hanna Poutanen, maisema-arkkitehtiopiskelija

Liikennesuunnittelu:

Ramboll Finland Oy
Ville Alppisara, Ramboll Finland Oy
Erkki Sarjanoja, Ramboll Finland Oy

Rakennesuunnittelu:

Jarno Aaltonen, A-insinöörit Suunnittelu Oy

Akustiikka:

Mikko Kylliäinen, A-insinöörit Suunnittelu Oy

Paloasiantuntija:

Pasi Nuutinen, L2 Paloturvallisuus Oy

LVI-asiantuntija:

Urpo Koivula, AX-LVI Oy

Sähgkö- ja automaatioasiantuntija:

Pertti Jaakkola, AX-LVI Oy

Kunniamaininta nimimerkki **Three amigos** tekijäksi osottautui

Tekijä ja tekijänoikeus:

Petri Piirta, arkkitehti SAFA

Kunniamaininta nimimerkki **Blockchain** tekijäksi osottautui

Tekijä ja tekijänoikeus:

Petri Piirta, arkkitehti SAFA

Kunniamaininta nimimerkki **Oppimisen viinitarha** tekijöiksi osottautuivat

Tekijät ja tekijänoikeus:

Claudia Auer, arkkitehti SAFA
Heikki Viiri, arkkitehti SAFA

Maisemasuunnittelu:

Minna-Maija Sillanpää, maisema-arkkitehti MARK

3D-visualisointi:

Lorenzo Servi, arkkitehti SAFA, visuaalinen suunnittelija

Avustajat:

Minna Lumme, oppimisympäristösuunnittelija, KM, tohtorikandidaatti

Brun Vaz, arkkitehti

Heini Perttilä, arkkitehti SAFA

Ehdotusten juokseva numerointi

Nro	Nimimerkki
37	Ahtola
18	Astragalus
33	Auringonkukka
44	Blockchain
2	Bricks
39	Emi
11	Hund
29	Ilmarinen
41	Kantele
8	Kasi
35	Katras
9	Kide
26	Kirjokansi
21	Kortteli
5	Koukku
51	Koulukylä
10	Kravat
46	Kromosomi
53	Laatikkoleikki
57	Lehti
47	Lentävä lautanen
24	Louhi
45	Metsäkantele
7	Monitoimitalo Kasikko
4	Mono
15	Naapurit
20	Nosto
16	Oppia
48	Oppimisen viinitarha
27	ORB
40	Orbit
22	Peikonlehti
42	Penny Lane
38	Sammon Hattu
25	Sammon kannel
6	Sammonkallio
19	Sammonkannel
28	Sammonkylä
32	Sammonkylä
31	Sammontalo Kairos
17	Sammontalot
30	Sammot
14	Samooja
1	Sarka
36	Sauma
13	Siipi
50	Sine fine
54	Sukittaja
34	Taos
3	Taso
56	Teppana
43	Three Amigos
52	Vakka
23	Valkoinen piha
55	Village
12	Viuhka
49	Väkkärä

Ehdotusten 2. vaiheen tunnusluvut

SAMMONTALON ARKKITEHTUURIKILPAILU 2-VAIHE, LAPPEENRANTA

KILPAILUEHDOTUSTEN VERTAILU

29.4.2019

Tilaohjelma 13020

Prh 600

Yhteensä 13620

* 1-vaihe

Kilpailuehdotuksen nimimerkki	Hyötystä ilmoitettu	Bruttoala ilmoitettu	Bruttoala Tilavuus ilmoitettu	Bruttoala 1-vaihe, ei IV- koneh	Bruttoala laskettu, ei IV- koneh	Bruttoala laskettu / tilaohjelm a	Tilavuus laskettu, ei IV- koneh	IV-kone- huoneide n lukum. n alat	IV-kone- huoneide n lukum. n alat
Katras	12993	15950	92000*	15200	14220	1,04	79760	6kpl	1000
Orbit	13481	16410	68888	15670	15590	1,14	86142	2kpl	440
Sammontalot	13303	16272	86600	17220	15570	1,14	91236	3kpl	960
Valkoinen piha	12900	15960	114600	14240	15790	1,16	86340	5kpl	0
Keskisarvo			15583	15293			85870		

Tilavuuslaskelmissa on käytetty kaikille ehdotuksille samoja kerroskorkeuksia; 1.krs=4,5m, 2.krs=4,2m ja 3.krs=4,2m
Liikuntatilan 3. kerros ei ole mukana tilavuuslaskelmissa

Kilpailuehdotuksen nimimerkki	Julkisivun			Kulmien määrä 1	Kulmien määrä 2	Kulmien määrä 3	Erikoisrak	
	piiri 1.krs	piiri 2.krs	piiri 3.krs				enteiden kulmat	Kulmien yhteensä
Katras	672	542	279	54	22	14	18	108
Orbit	557	562	362	16	15	11	210	252
Sammontalot	526	536	364	44	32	16	40	132
Valkoinen piha	730	860	0	48	20	0	412	480

Kerroksissa esitettyjen IV-konehuoneiden seinät on laskettu mukaankun julkisivun piiriin, joten "Valkoisen pihan" arvoista nämä puuttuvat

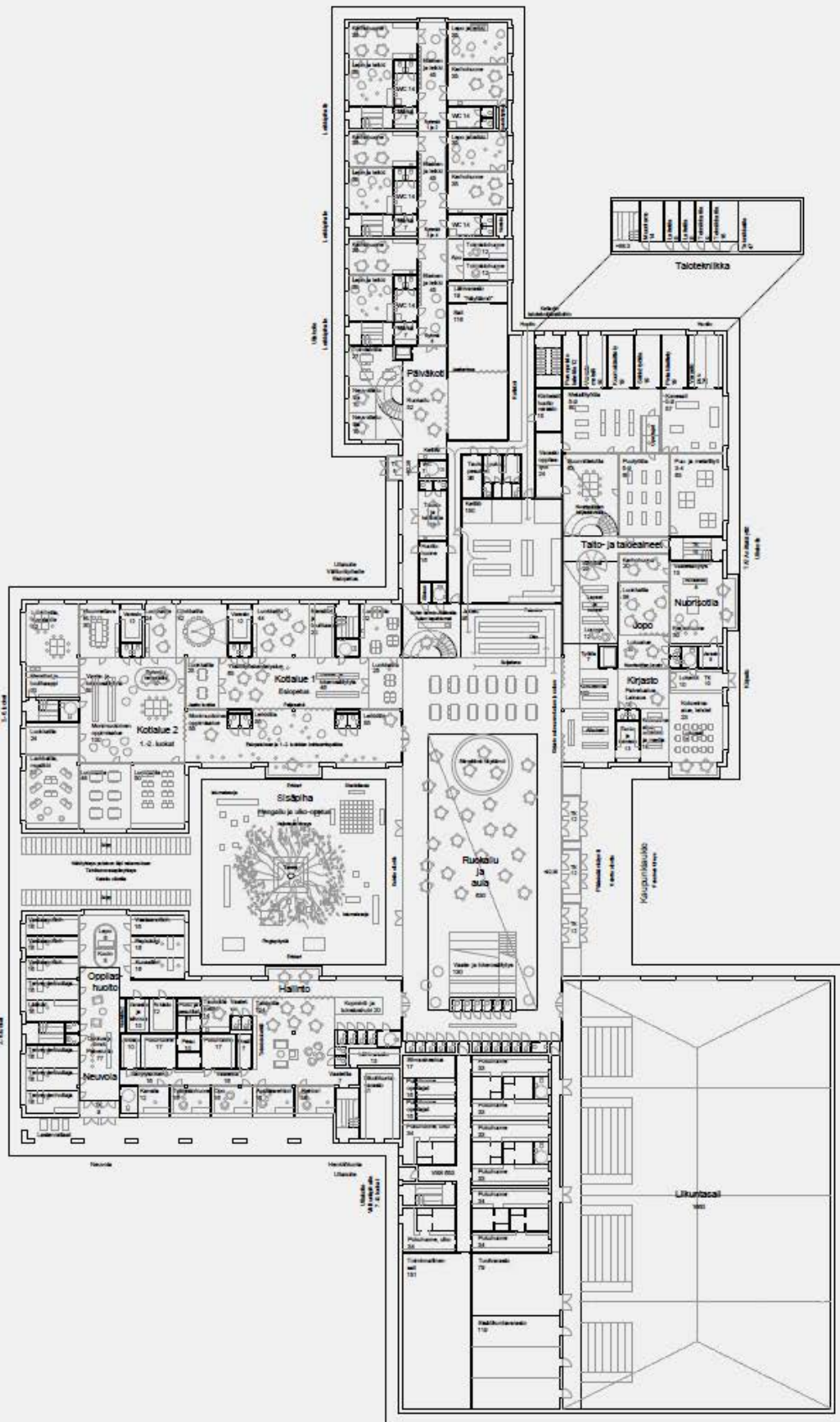

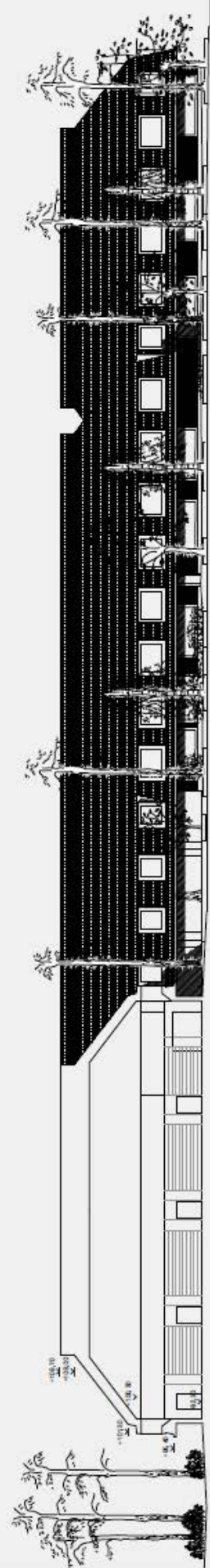

B

B

A

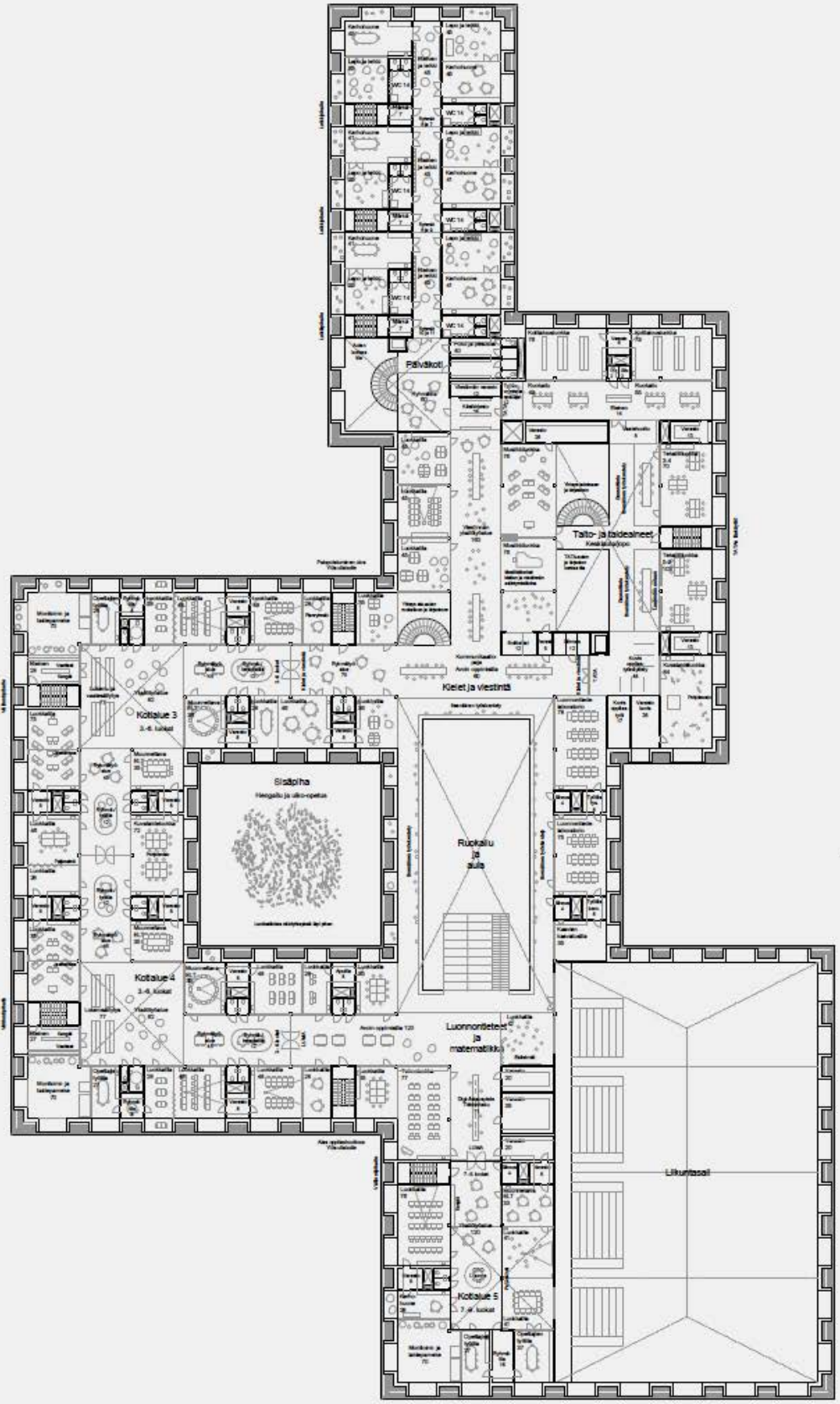
A

1:KRS

POKJAPIIRROS 1:250

JULKISIVU KOILLISEN JA LEIKKAUS BB 1:250

SAMMONVALON YLEINEN KAKSIVAHEINEN ARKITEHTUURILIIKKE - 2.VAIHE - "VALKONEN RHA"

2.KRIS
 POKKARINROS 1:250

JULKISU LOUNAASEEN 1:250

SAMMONTALON YLEINEN KAKSIVAIHEINEN ARKITEHTUURIKUULU. 2.VAIHE - "MÄKKÖNEN PHT"

1.KRS
JULKISET PALVELUT,
PIENTEN LASTEN SAMMONTALO

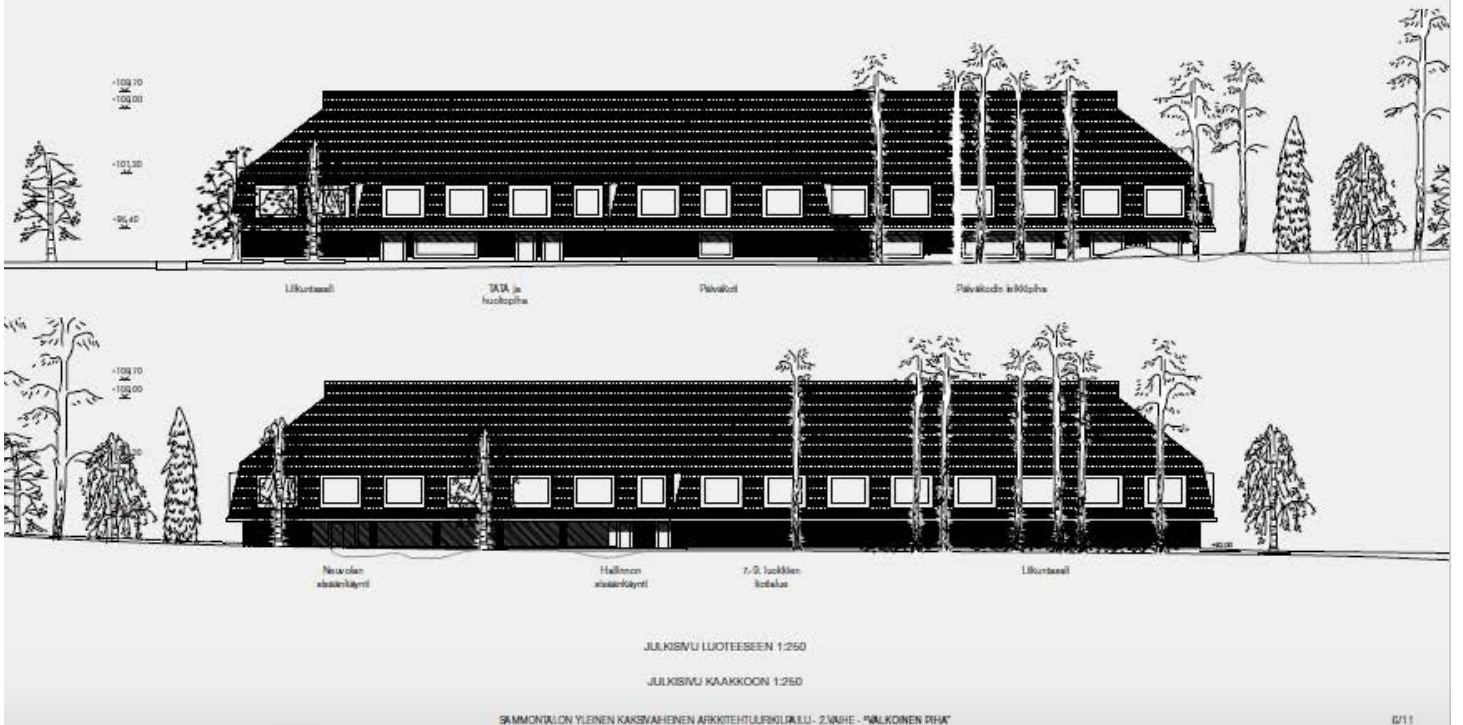
1. kerroksen alijohatavat korttelin ahtaimmillaan käytävät, kassa, ruokailu- ja leikkialue hallinnon, päiväkodin, väkiperheiden ja 1-2. luokkalaisten tilat. Esikoulu ja 1-2. luokat on yhdistetty tilittain kolonnisuhteella omaan ensimmäiseen kerrokseen alijohatavaksi sisäpihan puolelle. Tilat jatkavat ruokailun ja aulan välittömässä yhteydessä yhteisen sisäpihan avaruuteen leikkialueen, jolle eri ikkaiset lapset voivat kohdistaa leikin lomassa. Paikalla mahdollistaa suurimman osan ja alijohatavien välisen yhteyden ja tilojen tehokkaan yhtäläisyyden, päiväkodin läheisyydessä. Korkea aulalla on näkösuhteet ilmeelliseen aulajuhlalle, josta on pikki näköyhtiä kaikkiin alijohiin.

Päiväkodit on otettu näkösuhteeseen lyhyessä omassa alijohatavassa massaan. Jokaisen ryhmän sisällä leikkialueen leikkialueen kolonnisuus on suoraan näkösuhteeseen ja helpot hahmotettavissa. Päiväkodin yhteiset tilat, sellä ja ruokailu, muodostavat korkean tilan päiväkotien kaikkikäyttöön julkisen sisäpihan yhteyteen. Yhteisötila on suora yhteyden koulun muihin tiloihin aulan ja suuren ruokailun kautta. Päiväkodin ruokailualue on suora yhteyden näkösuhteeseen kaikkialueen.

Esikoulun alijohatavaksi on otettu toimintoihin, vastaavien valitsemalla kaikki myös kaikkialueella. Sali on joustavissa kahden ja sen lisäksi on suoraan näkösuhteeseen voi käyttää näyttämöä.

2.KRS
PUINEN KOULU,
IKKUNASOPPEJA

Aulan läpi kulkeva suora yhteyden 2. kerroksen koulun hyönteistä välittömän aulan kautta. Välittömien aulat yhdistää sisäpihan kanssa korkea kolonnisuus turpeen yhtenäisiksi, sojovasta tilasta. Aulasta sisäpihan näköyhti on helppo, yhdestä suunnasta avaruus TAA alueen ylävalokuvien keuhkolla, toiselta korkeasta juhlaa, kolmasaasta sisäpihan. Tilojen näkösuhteet ovat leikkialueella, jolloin niitä voi ottaa ja tilata muihin tiloihin tai kolonnisuhteeseen käytävälläan valvota. Aula ja 2. kerroksen koulun tilat yhdistävät puinen katekorkeus aulan kautta. 2. kerroksessa näkösuhteeseen vertikaalisti sisäpihan ovat yhteyden ja korrosten toimintoihin on otettu alijohatavassa suoraan näkösuhteeseen päiväkodista 2.luokkalaisten, 2. kerroksessa korrosten lapset 3.luokkalaisten yläpuolella. 2. kerroksella turvallaan korkea kolonnisuus, jolloin valvota lähtöä ja opettajan. Eri ikkaisyhteisöä on otettu kolonnisuhteeseen näkösuhteeseen sisäpihan sisäpihan ympärillä 2. kerroksen. Lapset Sammontalon kassa koulun on alen yhdistämällä mietä talon päästä päähän, mikä korrosta jalkaa myös koulun välittömät sisäpihan, joiden eri valvota lähtö on kaikkialueella suoraan näkösuhteeseen.

"Katraa" on pienten koulurakennusten muodostama kylä. Harjakattoiset, sisästä puurakenteiset ja tiloilla verhoillut talot muodostavat talon eri toiminnolle ystävällisiä omia soppia.

Polveileva rakennus muodostaa ympärilleen kutsuvia aukioita sekä pihatiloja. Uudisrakennuksen mittakaava sopeutuu Sammonlahden ympäristöön. Suuresta monitoimitalosta tulee kylämainen rakennusryhmä ja osa ympäröivästä kaupungista.

KÄYTTÄJIEN YHTEINEN TALO

Sammontalo palvelee monia käyttäjiä. Jokaiselle käyttäjäryhmälle on ajateltu taloon omat reitinsä, kotisuurensa sekä yhteiskäytöisiä tiloja muiden kanssa. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, kirjaston, terveydenhuollon ja neuvolan, nuorisotoimen, taidon, taitteen ja liikunnan tilat saavat kukin oman rakennusosionsa, joihin on omat sisäänkäynnit eri saapumis suunnista. Noppien tilat kohtaavat ja liittyvät talon keskeisessä välisuussa.

Ilhakäyttö kehittää talon pohjajärjytystä, joka on helposti saavutettavissa Sammonlahden keskustasta. Kirjaston pieni valosala muodostaa ilhakäytön toimintojen keskiön. Ilhakäytön aktiivisella alueella sijaitsevat kirjaston lisäksi nuorisotilat sekä taito- ja taidetilat. Näillä tiloilla on samantoinen yhteys toisiinsa, mikä mahdollistaa nuorisolle taito- ja taidetilojen, JOPO-tilojen sekä kirjaston helpon käytin.

Neuvola sijoittuu kaikkein helpoiten saavutettavaan paikkaan sivan talon etuosiipeen. Neuvolan yhteydessä ovat myös oppilashuollon tilat, joihin helppo saapua sekä talon alkupolelta että sisästä. Neuvolan henkilökunta jakaa sosiaalittilat talon henkilökunnan kanssa; tilat ovat helposti saavutettavissa, sillä neuvola ja henkilökunnan tilat sijaitsevat päällekkäin. Henkilökunnan yhteinen tila ja pienet hallintotilat ovat hyvässä yhteydessä keskeisiin. Päivikodin, alakoulun ja yläkoulun omat pienet hallintotilat on tuotu tiloittelun mukaisesti kunkin opetusosaston oman kerroksen, mutta ne on samalla koottu yhden yhteisen portaan äärelle.

Päivikoti sijaitsee valokisan eteläisen pihan äärellä yhdessä tasossa, mikä helpottaa toiminnan järjestämistä. Päivikodin rakennusmassa on osin yksikerroksinen ja tuo siten ystävällisen matalan hahmon pienimmille talon käyttäjille.

Päivikoti ja musiikki sijaitsevat lähkekkäin, jolloin päiväkodin salia voidaan helposti monikäyttää myös musiikin tai tapahtumien tarpeisiin. Päivikodilla on samalla kielen mahdollisuus hyödyntää musiikin välineitä.

Vaiheistus

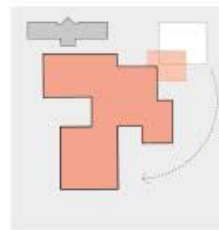
1. VAIHE

Uudisrakennuksen ensimmäinen vaihe toteutetaan olevien rakennusten keskelle purkamalla liikuntahallin pukatilat ja koulun itäsiipiä.

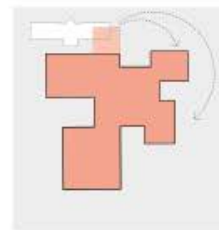
2. VAIHE

Vanha koulu vapautuu purettavaksi, ja purettavan koulun paikalle toteutetaan uudet liikuntatilat.

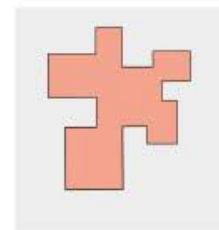
3. VAIHE

Liikuntahalli puretaan, ja päiväkodin läisäsiipi valmistuu.

4. VAIHE

Päivikoti puretaan. Terveystalon, neuvolan ja JOPO:n siipi viimeistellään.

5. VAIHE

Valmis Sammontalo!

ARKKITEHTUURI JA KAUPUNKIKUVA

"Katraa" on massoitteeltaan rauhallisen leikkisiä. Erisuuntaiset ja -kokoiset harjakatot muodostavat kiinnostavan kattoasialman ja vaihtelevia julkisivuja eri saapumis suunnista. Talon synty on selkeitä sisäänkäyntialueita kullekin käyttäjäryhmälle. Pääsisäänkäynti on helposti hahmotettavissa saapumis akselin päätteenä Sammontalon keskustasta.

Julkisivut on kaunistettu suunniteltu tiloista, jonka väriyty vaihtelee hienovaraisesti eri harjojen alla. Harjojen somittelussa on haettu kaupunkimaista, ihmisen kokoista mittakaavaa.

Vesikatot ovat konesaumattua tilien säilytyksiä pehviä. Katoille avautuu kolme kattoikkunaa, jotka tuovat rakennusnoppien sisäosiin valoa. Suotuisiin suuntiin kallistuville katonlapeille on esitetty aurinkopaneeleja. Sisäänkäyntien ympäristö on verhoiltu kutsuvasti puulla.

LIIKENNE JA HUOLTO

Sammontalon pysäköinti on sijoitettu alueen reunalle hyödyntäen olemassa olevia pysäköintialueita. Saattoliikenne on mahdollistettu eri suunnista. Päivikodin saatto sijoitus päiväkodin pihan lähelle ja mahdollistaa pysäköinnin saattamisen yhteydessä. Pysäköintialueet palvelevat myös joustavasti eri toimintoja vuorokauden eri aikoina.

Huolto liikenne on ohjattu Ruokolahdenkadun kautta. Huoltopiha on tilava ja täysin eriytetty muusta liikenteestä. Sen äärellä sijaitsevat eritien huolto tarvisavat tilat.

Kevyen liikenteen yhteydet on järjestetty niin etteivät ne ristitä autoliikenteen kanssa ja että kaikista suunnista voidaan saapua viihtyisä ja turvallista reittiä. Sammontalon, kirkon ja Sammontalon välillä sijaitsevista reiteistä kehitetään laadukkaita kävely-ympäristöjä. Sammontalon saapua suora kävelyakseli uuden Sammontalon pääsisäänkäynnille.

Pyöräpaikkoja on sijoitettu selkeästi eri puolille saapumisreittien varten. Myös mopopysäköinti on hajautettu omiin turvallisiin eri pysäköintitasuakuihin pysäköintialueiden yhteyteen.

Saunakivenkadun päätteenä on linja-auton jättöpaikka. Sen vierellä on henkilö autolle ja ilmakäyttöön osoitettu pysäköintialue.

VAIHEISTUS ILMAN VÄISTÖJÄ

Useista modulaarisista rakennusosista koostuva ratkaisu on luontevaa vaiheista. Vaiheistusta on kehitetty siten, että ratkaisussa väistötiloja ei tarvita lainkaan.

Uudisrakennuksen ensimmäinen vaihe voidaan sovittaa olevien rakennusten keskelle purkamalla olevia rakennuksia vain pienillä osin (liikuntahallin pukatilat ja koulun itäsiipi). Rakentaminen aloitetaan uuden Sammontalon keskeisistä osista, joihin koulu voi muuttua käyttäen ensi vaiheessa myös päiväkodin tiloja.

Seuraavassa vaiheessa vanha koulu vapautuu purettavaksi, ja purettavan koulun paikalle toteutetaan uudet liikuntatilat. Tämän jälkeen liikuntahalli voidaan purkaa, ja päiväkodin läisäsiipi valmistuu.

Lopuksi päiväkoti muuttuu valmiiseen rakennukseen, ja kokonaisuus täydennetään terveydenhuollon ja neuvolan siivellä.

LAAJUUS

Nettuala: 12 985 htm²
Huoneistoala (arvio): 13 318 htm²
Bruttuala: 15 950 htm²

Asemapiirros 1:500

Väistönskatu Sammontalon yläpuolella

Näkymä metsäkoulun pihalta kohti päiväkotia

Metsäkoulun pihalla oppiminen tapahtuu luonnonympäristössä. Päiväkodin pihalla ympäristö on turvallinen ja pienimittakaavainen. Päiväkoti on yhdessä tasossa, ja sen silvet ovat muuta taloa matalampia.

Näkymä valoaulasta

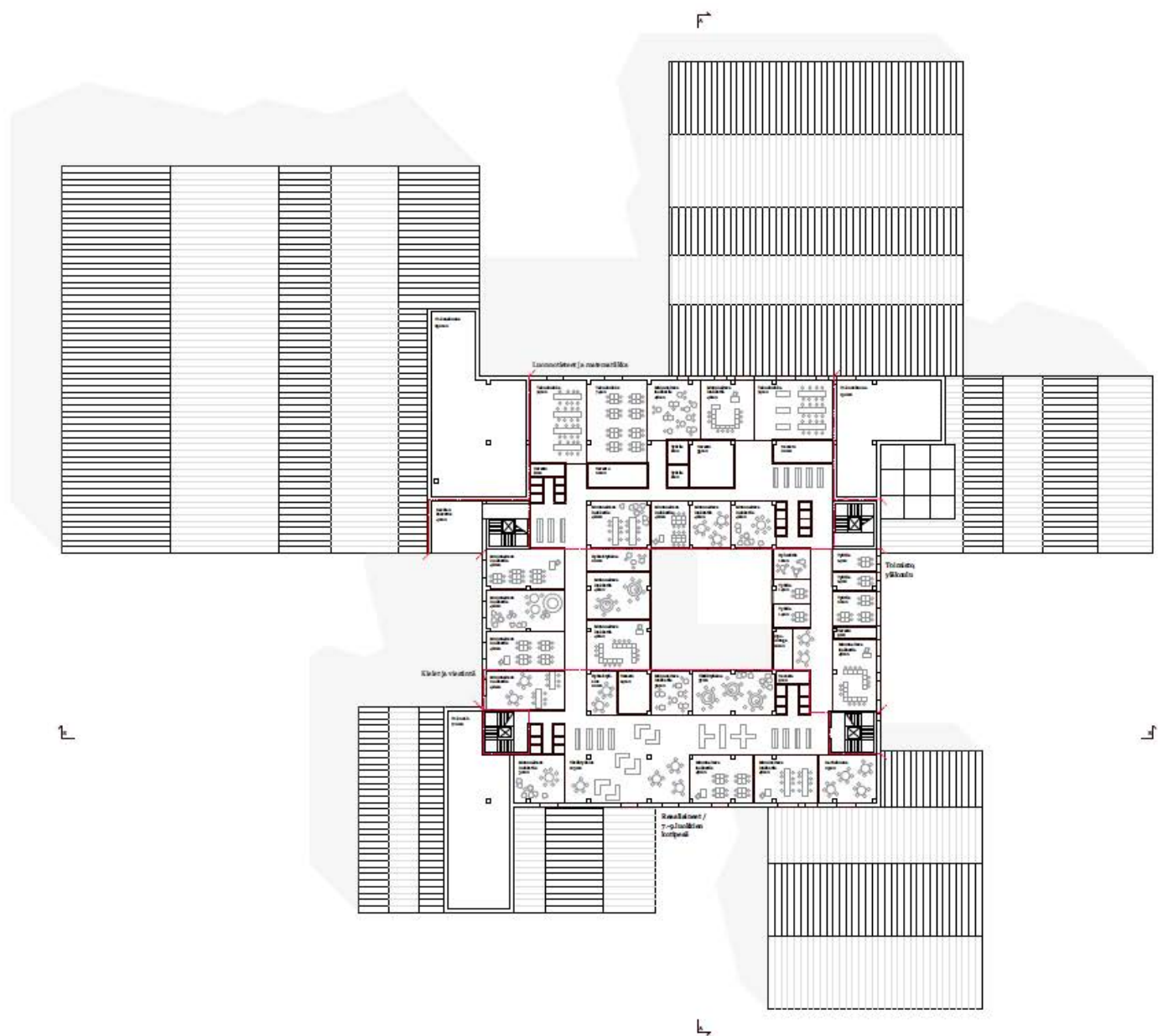
Etuhallilla oppimisportaat, jotka toimivat myös katsomona. Päiväkodin sali muuntuu tapahtumien näyttämöksi. Valoaulaan avautuvat näkymät sitä ympäröivästä oppimisympäristöstä. Puinen pilari-palkkijärjestelmä on näkyvillä sisätiloissa ja toimii osana oppimisympäristöä.

3.krs 1:250

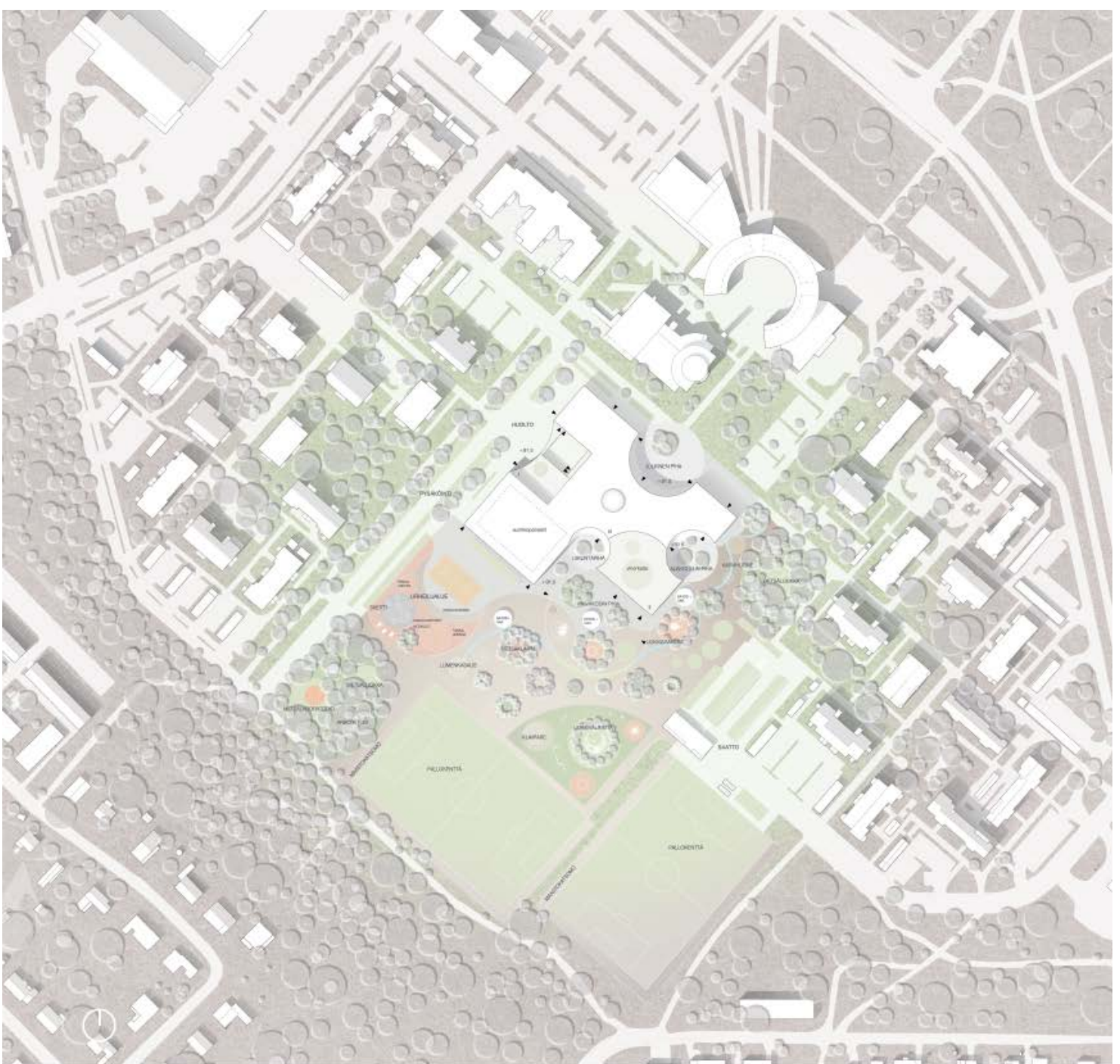
Leikkaukset B-B 1:250

Julkisivu kaakkois 1:250

- 1. Terveystieteiden yksikkö
- 2. Terveystieteiden yksikkö
- 3. Terveystieteiden yksikkö
- 4. Terveystieteiden yksikkö
- 5. Terveystieteiden yksikkö
- 6. Terveystieteiden yksikkö
- 7. Terveystieteiden yksikkö

ASEMPIIRROS 1:1000

ORBIT

Kaupunkitila

Uusi asemantila muodostaa yhden asemantilan. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Korkeintaan kolme kerrosta muodostaa yhden asemantilan edellyttäen kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Suhteet: Suhteet rakennuksen sisätiloihin ja ulkoisiin tiloihin sekä asemantilan kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Säätilat, toiminnallisuus, tehokkuus

Uusi asemantila on alava ja kellarin tasolla kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolelle.

VISTULANMÄÄRYMÄ IDÄSTÄ

Yhdistetty tila on puuttavasti yhdistetty rakennus, mikä lisää rakennuksen monikäyttöisyyttä ja käyttöä on luonnollisesti asemantilan eri osien ja osakkeiden. Rakennus sijaitsee alueen keskellä ja on rakennettu uusia, jotta on helpompi päästä viikkokäyttöön.

Rakennuksen kellarin tasolla sijaitsevat kellarin tasolla kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

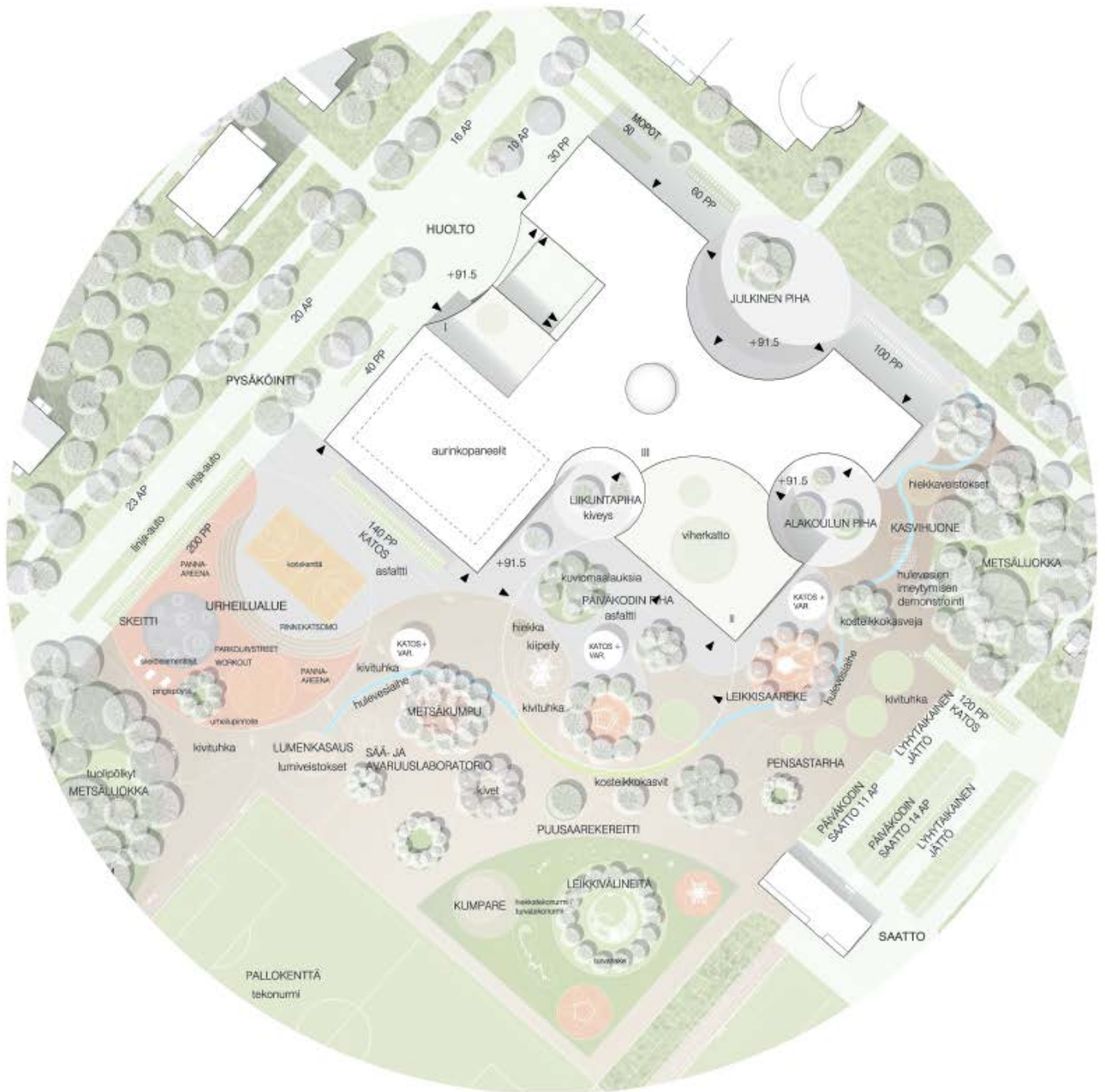
Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

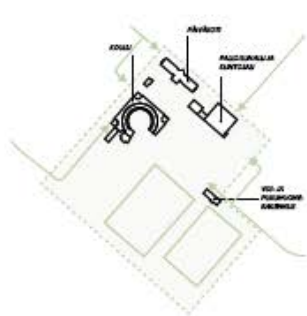
Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella. Käsi- ja mekaanikkateollisuus katoaa kellarin tasolle kellarin kauppakäytävien ja toimintatilojen yläpuolella.

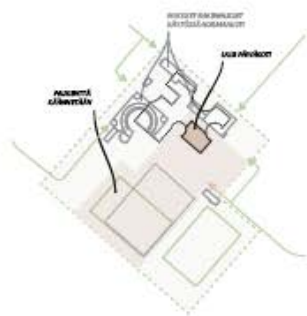

ASEMAPIIRROSOTE 1:500

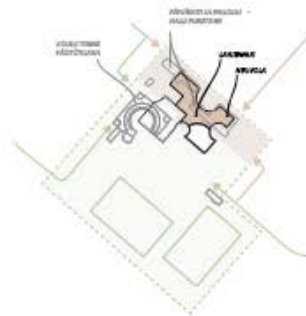
NYKYTILANNE

Nykyiset maantieteelliset tilat: koulu, päiväkot, liikuntasali ja palveluselementit.

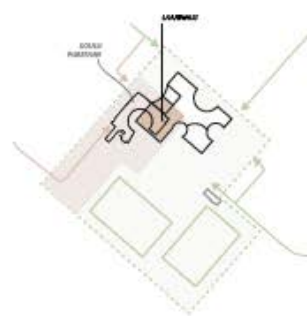
I VAIHE

Uusi päiväkotirakennus toteutetaan ilman parkkeerausta. Uusi liikuntasali toteutetaan osittain nykyisen koulun tiloissa. Koulun ja päiväkotin tilat yhdistetään yhteen. Samassa vaiheessa toteutetaan liikennetietotekniikka.

II VAIHE

Liikuntasali ja päiväkotirakennus toteutetaan osittain nykyisen koulun tiloissa. Uusi liikuntasali toteutetaan osittain nykyisen koulun tiloissa. Uusi liikuntasali toteutetaan osittain nykyisen koulun tiloissa. Uusi liikuntasali toteutetaan osittain nykyisen koulun tiloissa.

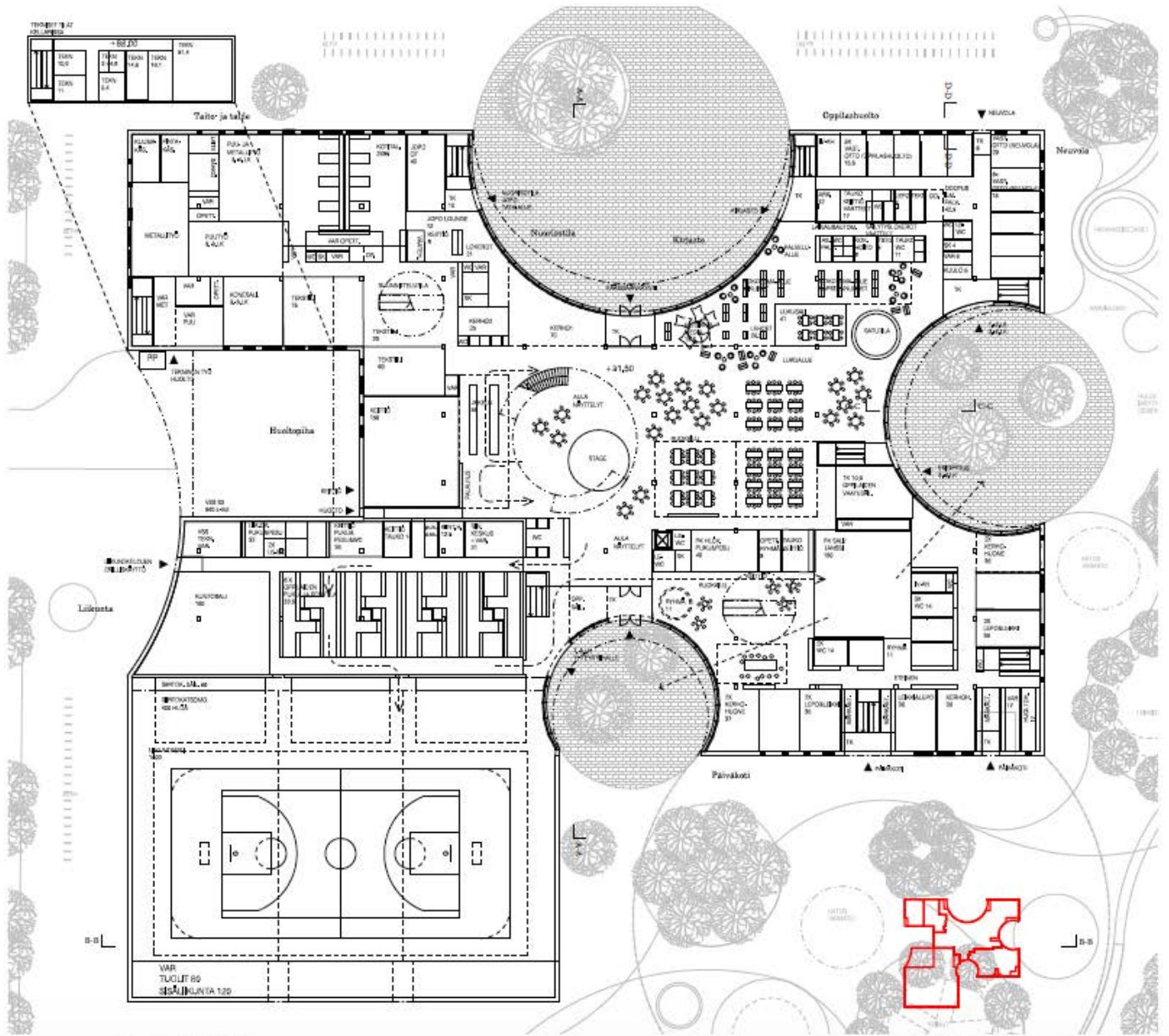

III VAIHE

Koulun tiloissa maahan uusia tiloja ja vanha koulurakennus puretaan. Uudet liikuntasalit toteutetaan. Samassa vaiheessa toteutetaan liikennetietotekniikka.

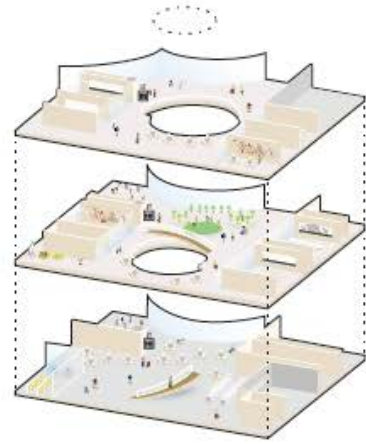
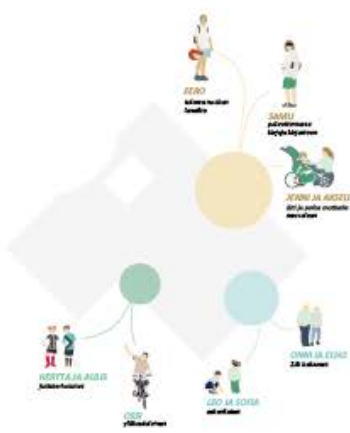
NÄKYMÄ SAMMONLAHDEN KIRKOLTA

1. KRIS POHJAPIIRUSTUS 1:250

PALLOALUEKAAVIO 1:KRIS 1:2000

AUKOTILAT

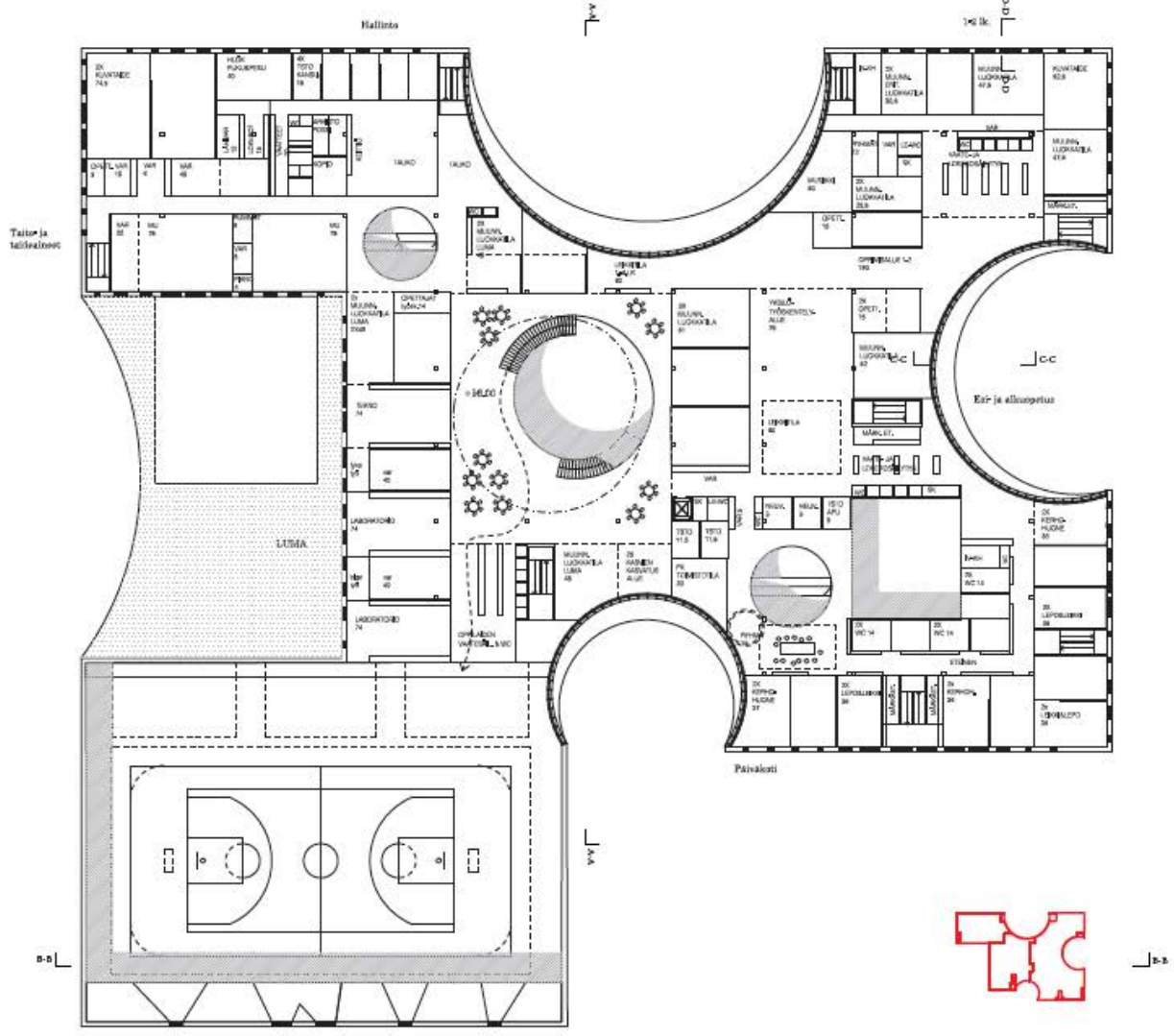
Rakennuksen sisätilat ja ulkoiset puutarhat on suunniteltu yhteisöllisiksi tiloiksi, jotka edesauttavat ihmisten välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta. Tilat on suunniteltu yhteisöllisiksi tiloiksi, jotka edesauttavat ihmisten välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta.

PUHTAILAT

Rakennuksen sisä- ja ulkoiset tilat on suunniteltu yhteisöllisiksi tiloiksi, jotka edesauttavat ihmisten välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta.

SISÄTILAT

Uuden Sammontalon toimintatilat on suunniteltu yhteisöllisiksi tiloiksi, jotka edesauttavat ihmisten välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta.

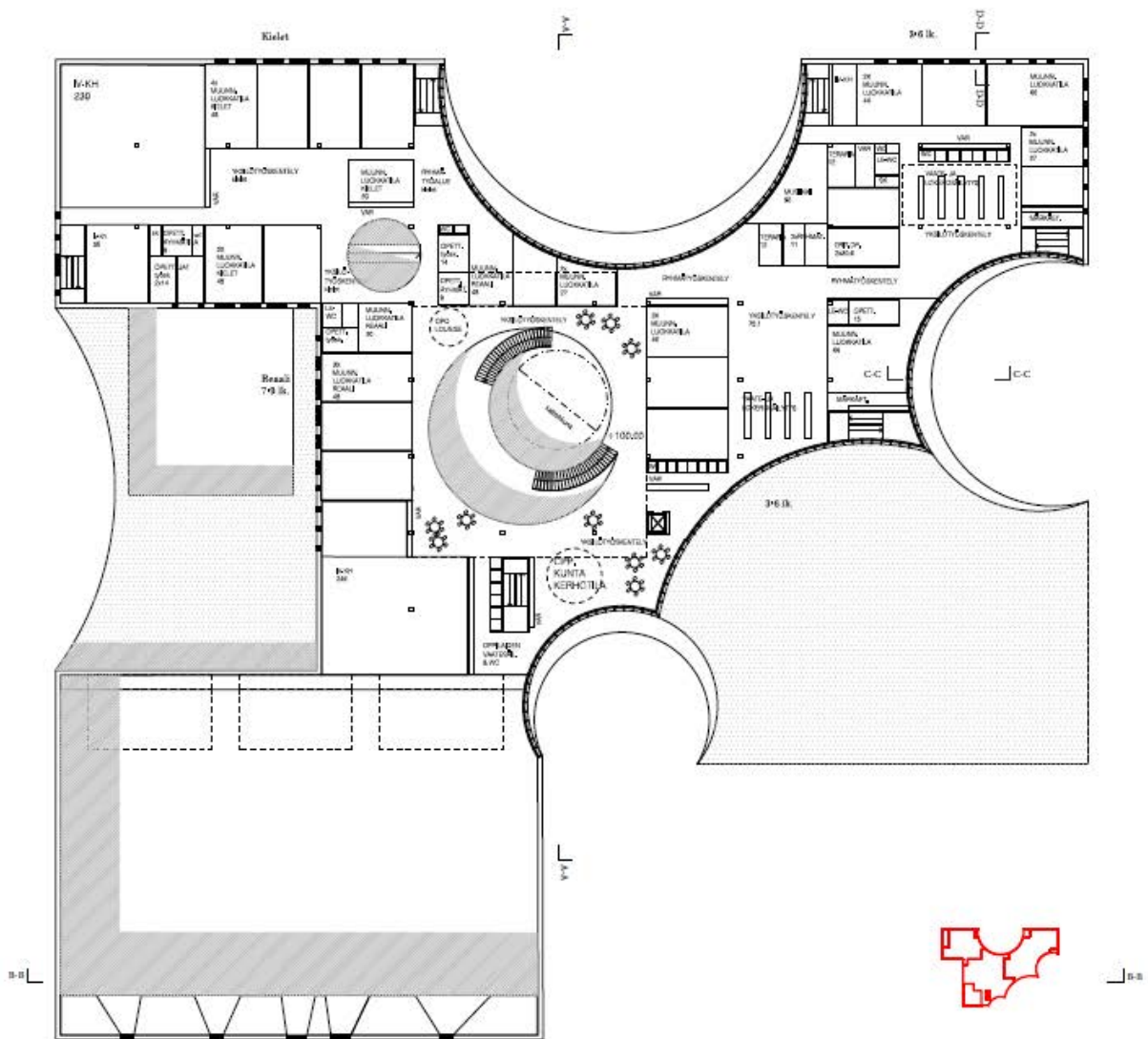
2. KRS PONGAVIRUSTUS 1:250

PAIKALUUKAAMIO 2.KRS 1:3000

NÄKYMÄ LEIKUTASALUSTA

3. KRS POHJAPIIRUSTUS 1:250

PALDALLUKAAVIO 3.KRS 1:2000

NÄKYMÄ PÄÄULASTA
ORBIT

Sommontalo, yleinen kasvatustieteiden erikoilmoituskoulutus, Lappeenranta, II. vaihe

- Materiaalit
1. puumäli
  2. lasi
  3. puu

JULKISUVU KOULUISEEN 1:250

Ullko-alueet, pihatoiminnot

Koulu toimii maastokouluna kasvutieteen ja ulkoilman opettelualueen muodostamana ja koulun koulukäytävien ja pihatoimintojen. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Koulun ulko-alueet on suunniteltu ja toteutettu siten, että ne tukevat opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden opetus toteutetaan osittain koulun ulko-alueilla, joihin kuuluu osittain opettelu- ja leikkimateriaalia.

Ullko-alueiden opetus toteutetaan osittain koulun ulko-alueilla, joihin kuuluu osittain opettelu- ja leikkimateriaalia.

Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden huolto

Ullko-alueiden huolto on suunniteltu siten, että se tukee opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden huolto on suunniteltu siten, että se tukee opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden huolto on suunniteltu siten, että se tukee opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden huolto on suunniteltu siten, että se tukee opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

Ullko-alueiden huolto on suunniteltu siten, että se tukee opettelu- ja leikkimateriaalia. Pihatoimintojen avulla opetusta tuetaan ja oppimista edistetään.

LEIKKAUS C-C JA JULKISUVUOTE A 1:50

Sommontalo, yleinen kasvatustieteiden erikoilmoituskoulutus, Lappeenranta, II. vaihe

ORBIT

Välialuekaavotus kohteesta

SAMMONTALOT

JOHDANTO

Sammontalot uusi koulu tulee valmistuttuaan olemaan enemmän kuin pelkkä koulu. Samsontalot tulee palvelamaan suuria joukkoja ihmisiä eri ikäryhmissä ja elämäntilanteissa. Samsontalosta muodostuu uusi kinttopiste ja vetovoimakeittiö koko alueelle.

"Samsontalot" nimessä mukautettiin kokonaisuus, enemmän kuin vain yksi rakennus. Uusi monistusrakennus muodostuu pienemmistä osista: Samsontalosta, Samsontalot näkyvät kaupunkikuvasta rakennuksen arkkitehtuurissa sekä rakennuksen sisätiloissa. Tarkoituksena ja hortontalun kahtena osana vietti julkisista rakennuksista liittämällä koulun osat alueen muiden julkisten rakennusten muodostamaa sarjaa. Tilien monimuotoisuus käyttöä ja hienovaraiset siivyt kytkivät rakennuksen osat nykyisiä Samsontalotien postmodernia rakennuksia, luoden samalla uuden kerroksen viikkokäytävää alueelle. Rakennuksen puunkäsiteltyä runkoa ja maastovillan vävyä harvot poljan tervehdille ja pitkäikäisille rakennuksille. Paumatalon muodostuu omistajien tilasta sekä suunnitellun siron rakennuksen sisätiloilla. Samsontalot nauttii vilhoista mielenkiintoista sisätiloista, joka jäsennää suuria rakennusta ja kokoa monipuoliset tilat ja opettajat yhteen helposti hahmotettavaksi kokonaisuudeksi. Sekä oppilaita että vierailijoita on helppo hahmottaa ja ymmärtää rakennusta.

Piikittäinen ja kerrallinen rakennus

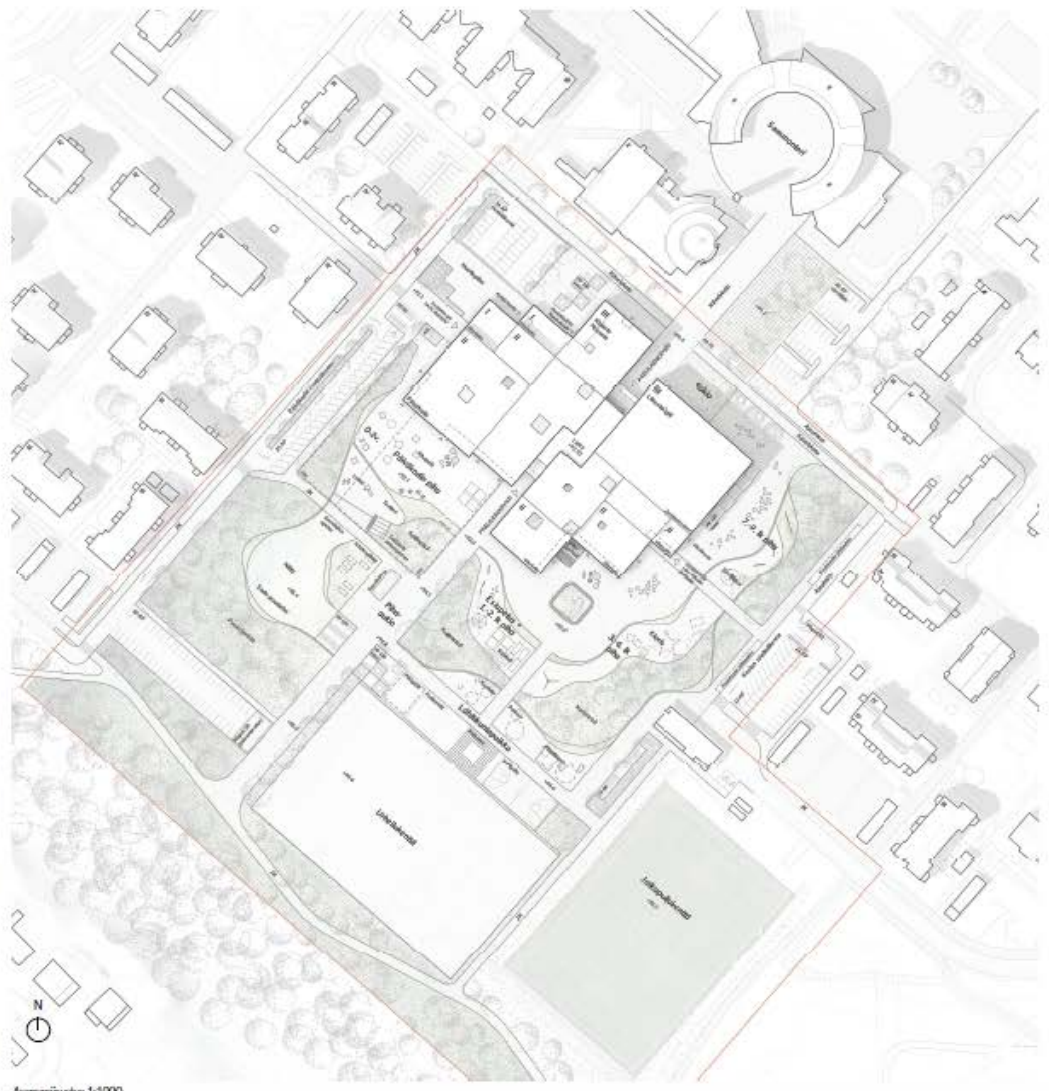
Samsontalot luodaan moduulipainotteisella pilari-pilari-rakennuksella, jota väpö kerralliskäytävillä. Luomattavaksi ja kerralliseksi rakennusmuotoiksi luovat toimittavat sisätilat ja pilarien sarakkeet.

KAUPUNKIKUVA

Punatiltien ja alkuperäisten rakennusmuotojen jatkoa alueen julkiselle rakennuskäytännöllä luokiteltuna tyylilajissa, värtäntään kokonaisuutena yhtenäistä luonetta Samsontalotien alueella. Samsontalot ja Samsontalotien kirkon puoli muodostaa kaupunkirakennuksen aukottoman tilan rakennuksen pohjotopuolelle. Rakennusmuoto madaltuu pohjoispuolelta etään alakaalan pihalle. Tästä uuden väyryyden ja saksuunmuotoisella luota monimuotoisuus ympäristöön luota, mutta yhtenäisen kokonaisuus. Myös kerrallisuus on osa tilkkäilyä. Nykyisen koulurakennuksen tilat voidaan uusia käyttöä Samsontalotia.

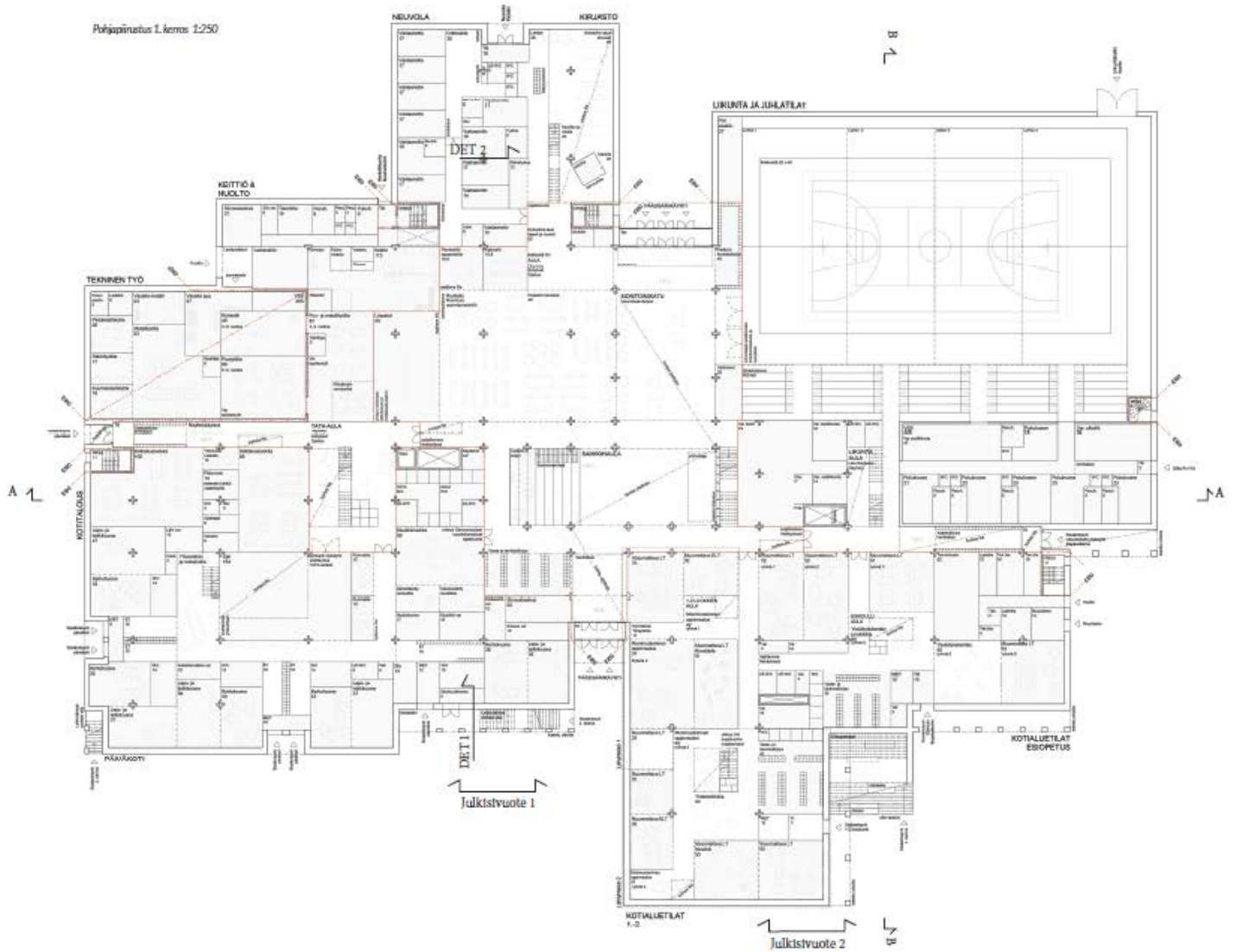
Päästökäytännöllä johdattava rakennusmuotojen vilho tuusomattaville alueille. Eri talousmuotoja saavuttamaan rakennus on ilmeellisen hienon erillinen. Suokadun avoimista näköni eri suurista huoneiden suosta eri suurista maapuu käytäjiä ja oppilait. Pihan stäänkäyttö suuntautuu etelään päättää luonnonvaloa päättää. Kaakon ja luoteen stäänkäytöt ovat pienimittakaavassa ja palvelavat iläkäyttää.

Rakennus ajoittuu nykyisen liikentähdin ja päiväkodein paikalle suunnittelun pohjoispuolella. Samsontalot rajautuu Raakonlahdenkatuun jättäen tilat koulun pihalle rakennuksen eteläpuolelle. Raakonlahdenkatu puolelle muodostuu alueen suut urbaani julkisen tilin koulun päättää. Suunnitelma jatkaa alueen 70-luvun kaavan tavoitteiden mukaisesti kaupunkitilarejojen luomista. Aukko liittii uuden rakennuksen osat alueen nykyisiä liikuntaverkkoja muodostamalla iläkäkäyttävää kätävyyttä luomista katuosaan Samsontalotien alueen koululle. Rakennus suuntautuu alueen katuosaan ja ottaa suuntaa nykyisiä tilkoja. Tilkoja Samsontalotien kirkon ja otoskoulun katus rakennus muodostuu selvän uuden rakennuksen painopisteen Samsontalotien alueelle.

Asennepiirustus 1:1000

TILAT JA TOIMINNOT

Rakennus muodostuu neljästä lohkoista ja niitä yhdistävistä, toiminnallisesti olennaisista sekä visuaalisesti rikkaista välitiloista. Välitilo muodostaa koulun maantasokerroksen ”julkisen” sisätilamaailman. Päästäänköynteillä johtavat stiekkadit yhdistävät koulun keskeisiä stiekkatiloja, joka toimii uuden monitoimitalorakennuksen keskeisenä kohtauspaikkana. Keskeinen tifa sisältää suuria koulun ja tuo yhteen rakennuksen eri toiminnot ja käyttäjiä. Stiekkatiloille on sijoitettu koulun tapahtumien sydän: monitoimiset katsomoportaat.

Tä läntesuosittaisena palveluista stiekkadit kokoa tilakäyttötoiminnot ympärilleen. Taito ja taidetilat sijaitsevat kaikkikerroksen TATA-aulan ympärillä. Aula kokoa ympärilleen myös päiväkodin peltisalin, joustavan perusopetuksen tilat, nuorisotoimen tilat, ja on helposti rajattavissa muusta koulusta tilakäyttöön. Liikuntasalin aula toimii hallin tilakäytön ja tapahtumien tilana, ja kerää eri tilakäyttötoimintoja sekä ilmapölykerhon toiminnot ympärilleen. Tilakokonaisuus on myös rajattavissa muusta koulusta tilakäyttöön.

Neljä muodostava pöytäloko on jaettu pienempiin Sammontaloihin. Suuret ja avoimia tilaa vaativat toiminnot kuten juhla- ja liikuntasali, ruokailutilat sekä kirjasto on sijoitettu Sammontorin julkiselle puolelle. Pienen mittakaavan kottialueita ja oppimisympäristöt sijaitsevat rakennuksen oikpuolella avautuen kohti koulun pöytä.

Julkisissa toiminnoissa kirjasto ja neuvolapalvelut sijaitsevat maantasossa Ruskonlahdenkadun varrella, jossa on yhteinen käytyn tiloihin. Nuoritoimien tilat sijaitsevat toisessa kerroksessa TATA ja

JOPO tilojen välittömässä läheisyydessä oman porrasyhteyden päässä. Rakennuksen julkiset toiminnot ovat saavutettavissa helposti alueen pääluosunnista luontevana osana Sammontalohden muuta julkista palvelut.

Maantasokerroksessa sijaitsee koulun ruokala, joka levittäytyy osaksi stiekkatila-alueella. Samalla se muodostaa rauhallisen ja matalan tilan ruokailulle sekä muuntaville opetuspaikoille. Ruokala on keskeinen kohtauspaikka rakennuksessa ja avaa kirjaston osaksi koulun avoimia oppimisympäristöjä. Kirjasto on nykykäsittelyn mediatilasto, jossa uusimmat tekniikat, 3D-talustimet ja laserleikkurit ovat kaikkien käytettävissä. Näin koulun tarjoamat palvelut mahdollistavat omatoimisen harrastamisen.

Pöytälaun tilapuolella sijaitseva liikuntasali on avattavissa koulun stiekkadille. Katsu toimii lämpimänä salin tapahtumissa ja juhlatilaisuuksissa, jolloin ruokala on integroitavissa osaksi tapahtumaa.

Ruokalan yläpuolella sijaitsevat kielen ja viestinnän opetusmaailmat, jotka on sijoitettu keskeisesti eri kottialueiden saavutettaviksi. Tiloihin on sujuva yhteys kirjaston lukuparven kautta ja opetuslaitteudet voivat laajentua helposti tilojen vieressä sijaitsevalle pöytälaun katsomoportalle.

Taito ja taidetilat sijaitsevat TATA-aulan ympärillä kahdessa kerroksessa ja ovat vahvasti läsnä koulun sisätilamaailmassa. Aula kerää eri taito- ja taidetilat yhteen, ja toimii monipuolisena

projekttilana sekä näyttelyalana. Kavaamatiloiden luokat avautuvat kohti pohjoista ja kottialouden opetusloihin on valaistus yhteys koulun keskeisiin. Myös päiväkodin on helppo käyttää maantasosan puukäyttöluokkien pöytä. Musiikkiopetuksen tilat avautuvat lausuvasti pöytälaun ja musiikkitoimien järjestämisen on valaistus erilaisien koulun tapahtumien yhteydessä.

Päiväkodin, esiopetuksen ja perusopetuksen kottialueita sijaitsevat pöytälaun puolella 1. ja 2. kerroksessa. Yläkoulun kottialueita sijaitsevat 3. kerroksessa luonnontieteen ja matematiikan opetuslojen läheisyydessä. Päiväkodin ryhmätiloista ja jokaisella kottialueella on sujuva yhteys ulos välitiloihin josta suoraan maantasosta tai kaitien liikittävään kautein. Yläkoulun oppilat käyttävät rakennuksen päästäänköyntejä. Päiväkotit sijaitsevat Suurlähteenratin puolella, jossa on myös saattolähtökentälle varattu tifa.

RAKENTEET JA TALOTEKNIikka

Rakennuksen kantava runkorakenne muodostuu rakennuksen vaipan täysilläisesti Peränten-kennorakenteesta ja sisäisten massiivipöytälaun runkorakenteesta. Runkorakenteesta on valittu pilari-palkki-lattiajärjestelmä, joka mahdollistaa erittäin muuntojoustavan ja adaptiivuvan tilamaailman. Pöytälaun materiaalina luo miellettävään sisäympäristöön ja on hillittynä ekologinen. Suomalainen pöytä ja sen arkkitehtuuriset ominaisuudet takavat luonnollisenbakteriasäätökapinon ja terveellisen sisäilman. Tilifarkkorakenne on moderni versio hyväksi havaitusta massiivirakenteesta. Kennorakenteen on tiivis, mutta hengittävät ja kosteusteknisesti turvallinen ratkaisu.

Massiiviset varat ja laatuun lämpöä ja tassa lämpöeristävää. Materiaalin hygrokopisuus tassa luonnollisesti ilmastokäytön ja vaihtelut. Massiivirakenne yhdessä puurakenteen kanssa on rakennusteknisesti varma ratkaisu. Se takaa rakennukselle pitkän elinkaaren, terveellisen sisäilman sekä alhaisten kokonaiskustannuksien. Kierrätettävät materiaalit ovat myös osa uusia rakennusta-alueen puurtavien rakennusten tilat on käytetty uudelleen julkistavissa eri muodoissa.

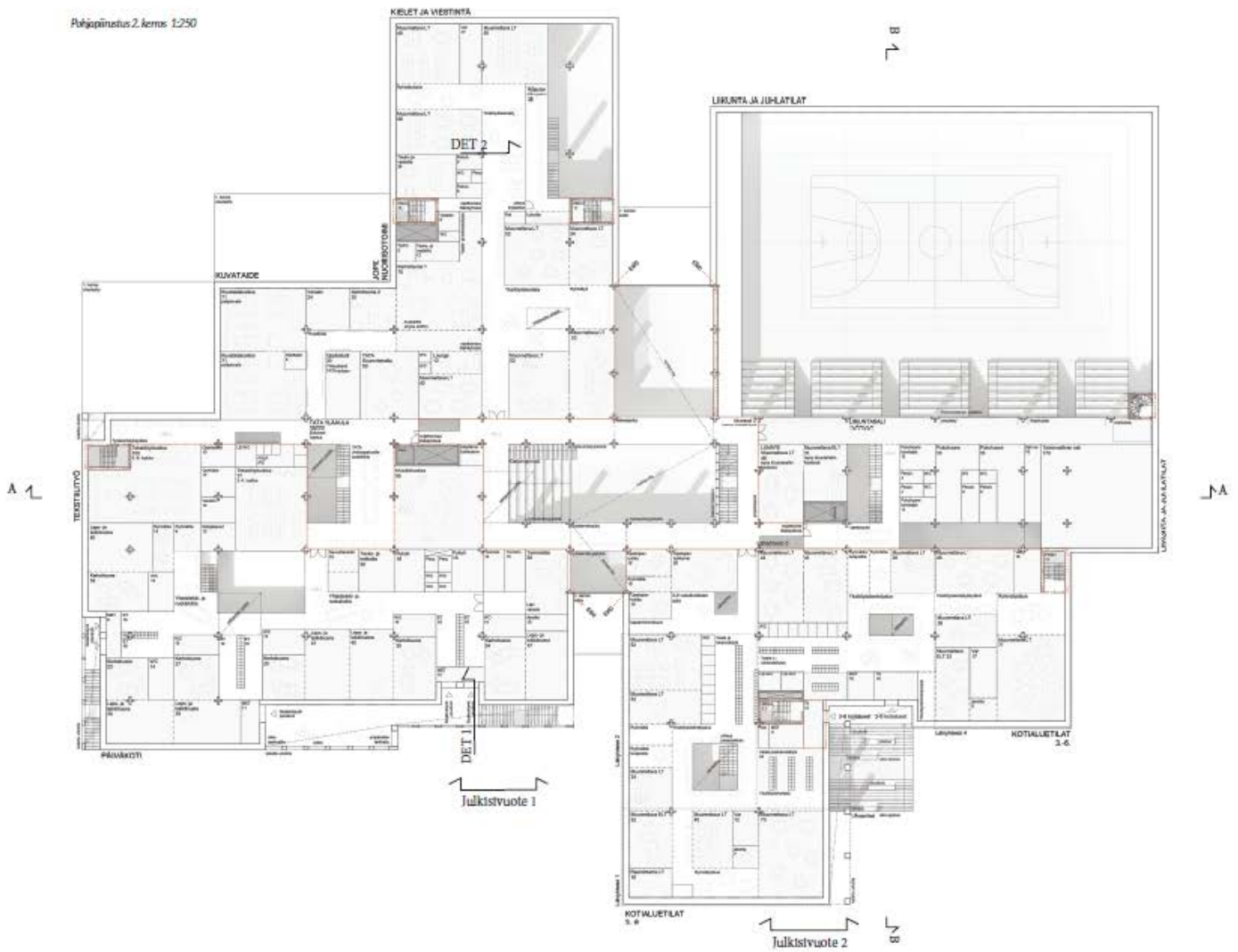
CLT-laitan suuren tasojykkyyden ansiosta toidin yhtenäiset alustat saadaan tällä rakenteella jyrkkätyökyt. CLT-välityökyt toimii myös hyvin palokäytössä kantavana ja osittavina rakennusosana massiivisena ansiosta. Puurakenteinen pilari-palkki-lattiajärjestelmä sopii kohtuullisen hyvin, koska tällöin puurakenteita voidaan jättää näkyviin ja kevyt välipöytälaun tuo kustannussäästöjä perustuksessa. Pilareiden poikkileikkaus on optimoitu käyttäen pöytälaun stiekkadilla, missä sitä tarvitaan; ristin puoleisten pilareiden sarakat antavat pilarin heikomalle suunnalle lisää kapasiteettia ja näin ollen pilareita on voitu hienontaa. Liimapuulattien ja CLT:n käyttäminen kantavissa rakenteissa luo kohteelle lisäarvoa rakennuksen hillijaluntyöjen pienentyessä; pöytälaun kasvamisensa aikana stiekkadit itseensä hillit ja näin puurakenteet toimivat myös ilmaston hyväksi hillivarastoina. Puurakenteiden hygrokoppiusaidan ansiosta ne toimivat kohteessa yhdessä massiivisuuden kanssa hengittävänä rakenteena, jotka lasavat sisäilman kosteuden vaihteluita ja parantavat näin ollen sisäilmanlaatua.

Välitilamaailma
Rakennus jakaa tilan julkiselle rakennukselle hyödyllisiä sisätiloita hyödyllisiksi, voittoa tuottaviksi toimintoihin ja yhteisöille Sammontalohden alueella. ”Julkisista tiloista ja toimintoihin” koostuu tiloista, joihin rakennuksen sisätilat koulun osaksi tilan koulun julkisen rakennuksen muodostavasta osasta.

Tilan eri osat
Tilan muotoiluun on käytetty ja luovutettu tilat rakennuksen osaksi yhteisöille Sammontalohden puurtavien rakennuksien, tassa osaksi uusia kerroksia tilakäyttöä varten.

ENERGIATEHOKKUUS

Rakenteiden osalta merkittävät energiatehokkuuden keinot on lyhyt lista lisälämpöä. Ilkoneiden kautta tuleva saara aurteon aietylämpöä on rajotettu ajotamalla laiti, ja parvokosta rakennuksen otelaitteille. Kokonaisuuden päädyssä olevat lasteittain on jattu kahinen osaan, jolla saadaan rajotettu korkealla tulova aurteonaietylämpöä. Kaikkien rakennuksen suuren osan lämpöenergia on lämmönsäilyä on suoritettu verkkoasua. Kaikki ikkunat on varustettu lasilla, jossa on pieni aurteon kokonaistalteenlämpöarvo.

Rakennuksen vastikissa on vaaka bitumihyönteys, joka ei kuumea aurteonpöytä. Matalamman katto-osat säilyttävät myös lämmön ja nämä katto on vakuutus. Käyttäjien hakevat viivytään vakuutusosalla, jotta ne ohjataan pöytä avokalvotulokseen. Kattuna aikana kate on ohjattava rakennuksen kiertyä harmaata vettä, joka suodattuu katolle.

Rakennuksen maastotilassa on optimoitu edulliset ilmansuunnat ja niiden vaikutus eri vuoroakseen aikana. Ilmastoajon ajotilassa ja tilassa on otettu huomioon eri käyttötilat ja käyttöajat siten, että ilmansuuna ja maata talotekniikka voidaan käyttää ja erityyppä vain siten otettuna on. Rakennuksen kaikki sisäänkäynnit on varustettu rittävän suurilla lasikkapilla.

Adaptiivista matalapainoisesta ilmansuunnasta
Ilmansuunnasta rakennuksen sisällä, mikä takaa palveluista tallettämönsä palvelu on ilmansuunnasta, josta voidaan ohjata käyttötajon mukaan joko automaattisesti akkoehdellalla tai paikallisesti lasikkapilla. IV-konost ajotajon lähellä palveluista alasta. Näiden aluuden avulla

ohjataan ilmansuunnasta suoraan lämmönsäilyä. Näin päästään tarpeelliseen ilmansuunnasta lämmönsäilyä, ei vain rakennusosasta tai huoneistojen lämmönsäilyä.

Ilmansuunnasta ja konost ilmansuunnasta m. matalapainoisesta ilmansuunnasta, jolloin päästään pienemmällä katepöytä ja puhaltimen säilytyksellä. Näin saavutetaan myös hiljaisempia tiloja ja sitä rakennuksessa suora saara kokonaan ilmansuunnasta aluudesta laattasta ilmansuunnasta.

Mahdolliset palvelut varustetaan servanteilla ja suora saavutettu rakennuksesta on hoidettu avattavilla saavutettavilla.

Lämmitys ja ilmansuunnasta
Lämmitys toteutetaan matalapainoisesta lämmönsäilyä katepöytä. Kokonaan voidaan käyttää tarvittaessa myös lämmönsäilyä lämmön, josta tavallisissa on konost lämmönsäilyä matalalla lämmönsäilyä. Lämmönsäilyä on myös säilyttävä ilmansuunnasta yksittäillä, jolloin lämmönsäilyä voidaan käyttää potentiaalia rakennusta siten päivittäin varustettua lämmönsäilyä.

Kattujen kylmätilat lämmönsäilyä lämmönsäilyä rakennuksen matalapainoisesta lämmönsäilyä. Rakennuksen perustamisajaksi tapahtuu tilakkeilla lämmönsäilyä matalalla matalapainoisesta lämmönsäilyä ja lämmönsäilyä. Matalan lämmönsäilyä vuokot tämä mahdollistaa jaksokäytön hyvin vapaan lämmönsäilyä valtuuten.

Pöytä lasien tilassa on lämmönsäilyä tarkoituksenmukainen lämmönsäilyä. Muuta tilassa lämmönsäilyä lasien ja lasien säilytyksessä on ole energiatehokkaita valtuuteja ja maata tilassa on tarkoituksenmukaisia käytä matalapainoisesta, suora saavutettava rakennuslämmönsäilyä.

Sade ja huoneiden ja/tai harmaiden jätevesien talteenotto ja niiden käyttö esim. katepöytäajotajassa (mm. WC-huoneilla) tai pöytä- ja katepöytäajotajien katepöytä on huoneisto. Harmaiden jätevesien lujaa on varustettu lämmönsäilyä, jolla otetaan käyttöön.

Säilytys ja automaatti
Tärkeimpiä rakennuksen energian säästöön vaikuttavia osia on valtuuteen säilytys. Valuuteen ohjauksella rakennetaan siten että ne huoneisto lämmönsäilyä (tarpeellisen valon saannusta), valon tarpeen (vetokausu ilmansuunnasta mukaan) sekä valtuuteen (pöytäajon tuoma lämmönsäilyä kompensoitua säilyttämällä katepöytä). Adaptiivista valtuuteen perustuu energiatehokkuutta, josta lämmönsäilyä käyttöön ja näin aluusta kokonaistalteenlämmönsäilyä. Rakennuksen kate on ajotettu 1300m² aurteonpöytä. Harmaiden kokonaistalteenlämmönsäilyä on arvioitu ja mitoitettu järkevästi onan saavutteen ajan katepöytä mukaan. Ylläpöytä voidaan ohjata käyttöön lämmönsäilyä tai säilyttämällä lämmönsäilyä.

AKUSTIIKKA

Rakennuksen rakennusosasta sekä käyttöön valtuuteen otettu mahdollika hyvin äänenergistä kerrosten välillä sekä mahdollika suora saavutettava valtuuteen. Valtuuteen aluusta saadaan ajotajon lämmönsäilyä suora saavutettava pöytä aluusta, mikä suora saavutettava ajotajon lämmönsäilyä suora saavutettava pöytä aluusta. Käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

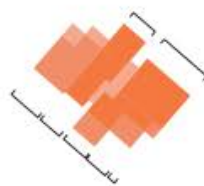
Käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta. Käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

kan sekä säilyttävä otta kalusteiden sitruuta erityyppä ääntä käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta. Huoneistojen rakennusta lasilla rajotettu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta. Äänenergistä tilat, kuten liikuntasali ja maastopöytä on erioittu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta. Äänenergistä voidaan näin otettaa käyttöön rakennusta katepöytä otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

Äänenergistä
Ilmansuunnasta kerrosten välillä äänenergistä DnT_w ≥ 52 dB
Ilmansuunnasta kerrosten välillä äänenergistä DnT_w ≥ 44 dB
Äänenergistä: säilyttämällä DnT_w = 32,50-2500 < 63 dB

PALOTURVALLISUUS

Suomenlainen suositeltu YmpA 848/2017 (sääntö rakennusten paloturvallisuudesta) määritys mukaan. Rakennuksen paloturvallisuus varmistetaan käyttäen otettua palokäyttöön perustavaa menetystä. Rakennuksen paloturvallisuus on PO ja se saavutetaan sekä automaattilla suora saavutettava otta automaattilla paloturvallisuudella. Otettua palokäyttöön perustavaa menetystä mahdollika rakennuksen katepöytä otettua suora saavutettava pöytä aluusta. Käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta. Käyttöön otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

Mittakaava-vaaka:
Rakennuksen mittakaava-vaaka on otettu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

Suoritus:
Suoritus on otettu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

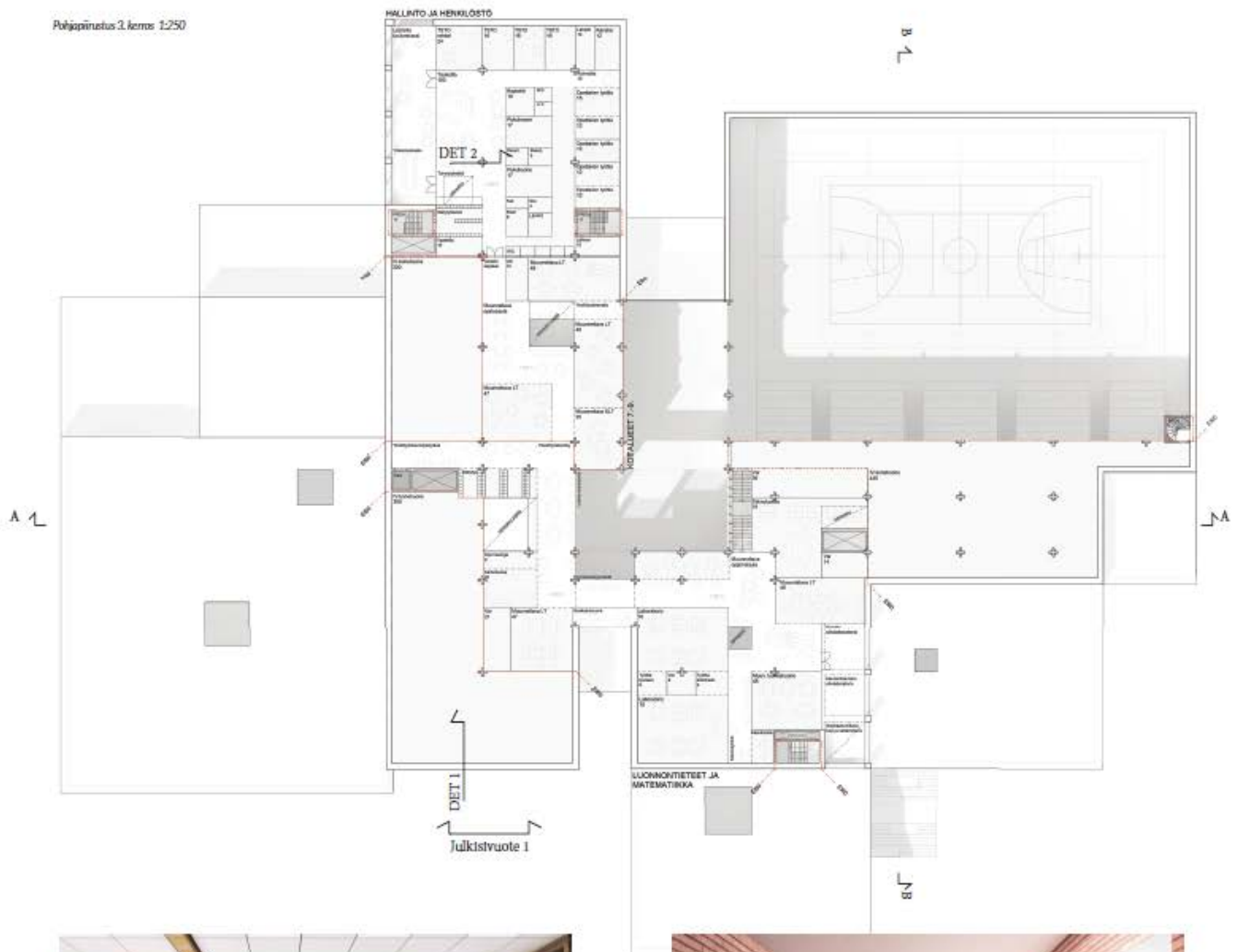

Säilytys:
Säilytys on otettu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

Vakuutus:
Vakuutus on otettu otettu mahdollika suora saavutettava pöytä aluusta.

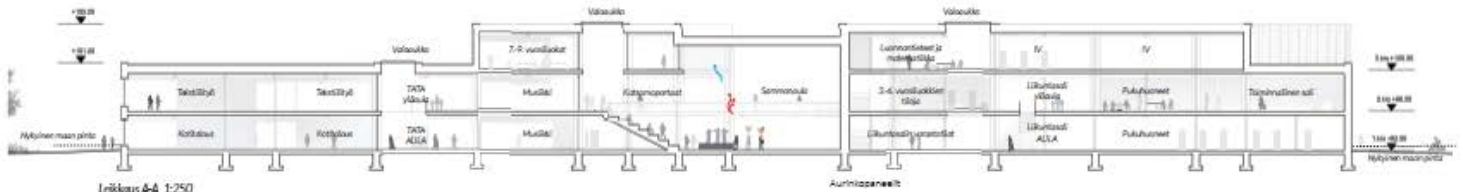
Typillinen opetustila

Lukiossa on suora yhteydenputki sisäisiin julkistuvoteihin. Rauhittuun tilaan on erityistä muotoa luokittelemalla laatuvaatimukset. Käytännössä L2D2-vaatimukset on integroitu akustiseen suunnitukseen. Kattoraon parasele on osittain säilynyt. Ilmastointin järjestelmä on rakennettu valokuituilla. Suunnitelma on valokuituun integroitu.

Luokkayhteisön aillo-opetustila

Tilaa kerran kerralla on suora yhteydenputki lukiossa. Kattoraon on erityistä muotoa luokittelemalla laatuvaatimukset. Käytännössä L2D2-vaatimukset on integroitu akustiseen suunnitukseen. Kattoraon parasele on osittain säilynyt. Ilmastointin järjestelmä on rakennettu valokuituilla. Suunnitelma on valokuituun integroitu.

Leikkaus A-A 1:250

JULKISIVUMATERIAALIT

- 1.1 Julkisivumateriaali 135mm, milti, mauretti punainen, vaalea sauma
- 1.2 Julkisivumateriaali 135mm, milti, kirjava harmaa, vaalea sauma
- 1.3 Julkisivumateriaali 135mm, milti, kirjava punainen, tumma sauma
- 1.4 Julkisivumateriaali 135mm, milti, mauretti punainen, sauma tilin sävyyn
2. Pintamateriaali 135mm, julkisivuitten sävyyn
3. Ikkunan piilomateriaali, 85mm, julkisivuitten sävyyn
4. Ikkunapöytä, tummanharmaa
5. Ikkunapöytä, tummanharmaa
6. Teräsoikeus, kirka
7. Puujulkisivu, puujulkisivu ja pila
8. Julkisivuainekäsitelmä, kirka

Julkisivu lounaaseen 1:250

Muovivälkosa
Käytökseen valittiin muovivälkosa, jota on helppo käyttää ja huoltaa. Välikokoon on otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Muovivälkosa
Muovivälkosa on helppo käyttää ja huoltaa. Välikokoon on otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Pintamateriaali
Pintamateriaali on valittu edellä mainittujen ja käytökseen otettujen materiaalien lisäksi ottaen huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Isolaatio
Pöytä ja muuten tarvittavat isolaatiot on otettu huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Aluekäs
Aluekäs välikokoon on otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Sisäilmäolosuhteet

Sisäilmäolosuhteet on suunniteltu ottaen huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset. Sisäilmäolosuhteet on suunniteltu ottaen huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Ulkoseinät
Ulkoseinät on suunniteltu ottaen huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Käytävät
Käytävät on suunniteltu ottaen huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

Käytävät
Käytävät on suunniteltu ottaen huomioon ottaen otettu huomioon myös esteettiset ja tekniset vaatimukset.

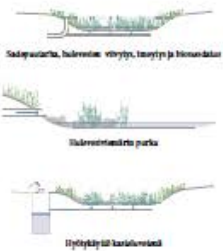
Havainnokuva alakulun viittäpäivästä

PIHA JA LUONTO

Sammonpihat kehyyvät Sammontalossa. Sammonpihat muodostuvat eri-ikäisille lapoille suunnatusta pihatilasta sekä kaikkia yhdistävä puulajipuutarhasta ja sadepuutarhasta sekä liikunta-alueista. Päiväkotien pihat ovat sidottuja alakulun, kun taas kotikoulujen ja 1-2-luokkalaisten piha liittyy sammontalossa 4-6-luokkalaisten pihaan. Yläkoulujen piha kehyyvät Sammontalossa täsmärikka.

Luonton tuominen osaksi lasten oppimisympäristöä on ollut pitkäsuunnittelun lähtökohdina. Koko toimin alueella kerätään pohalla kaluston osana: lähellä rakennusta kivien kuraus sekä ulompien pihalla kettomäen ja muun luonnonalueiden ruusua luonnontieteellisen tutkimuksen. Kivikouran voidaan ohjata myös rakennuksen seinästä viedä. Luontomateriaalin pitämiseen laajenee puulajipuutarhan alueella leikkimateriaali - värikköä sadepuutarhat, jotka ruusulle toteutetaan kotitekoisista. Erilaiset sadepuutarhat ja niiden yhteyteen tekevät vesistö, yhdessä lähtökohdista luonnontieteellistä, kirkon on lasten arkipäivä - osan leikkiä ja opetusta. Hulevesien kourausalueet pihalle toimin samalla eri pintojen, kaavillaan ja toimin alueiden jakajina - pintoja jokien Sammonpihaton materiaalin.

Sammontalossa kehyyvät hulevesien tuomin lapsen kiertämällä toteutetaan, joka solju pihalla teollis. Situn on kehitetty turva-alueen vaivaa leikki- liikunta- ja kiertävyillä. Lähimpänä rakennusta on sijaitsevat kiertävyillä ja pihalla alueita sekä päiväkotiin pihalla suuret leikkialueet, jotka toimita lasten kokonaisuuspuutarha.

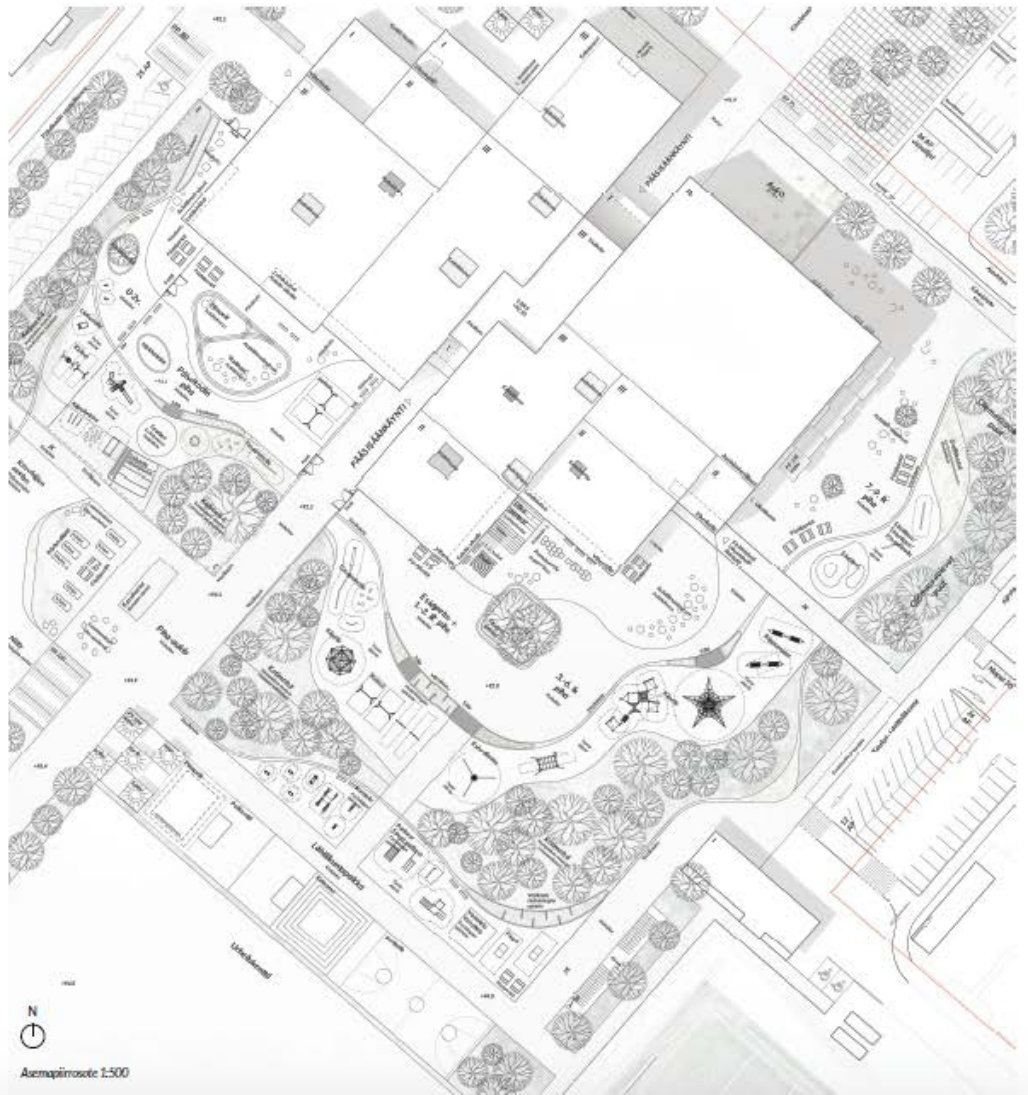

Toteutetaan ruusua jokien pihalla kettomäen, joka tuo kaavillaan osaksi oppimisympäristöä. Ne sijaitsevat toimin yläkoulun alueella lähellä kiertävyillä, jotka samalla sekä suojavat pihalla että muodostavat mielenkiintoisuuksia. Yläkoulun alueella kettomäen muodostaa senli silyvistä puutarha. Muuna pihalla ne ovat toteutettu. Kettomäen alueen erottaa eri-ikäisten pihat alueet kaikkien yhdistävä pihat-alueista, puulajipuutarha/sadepuutarha ja liikunta-alueista.

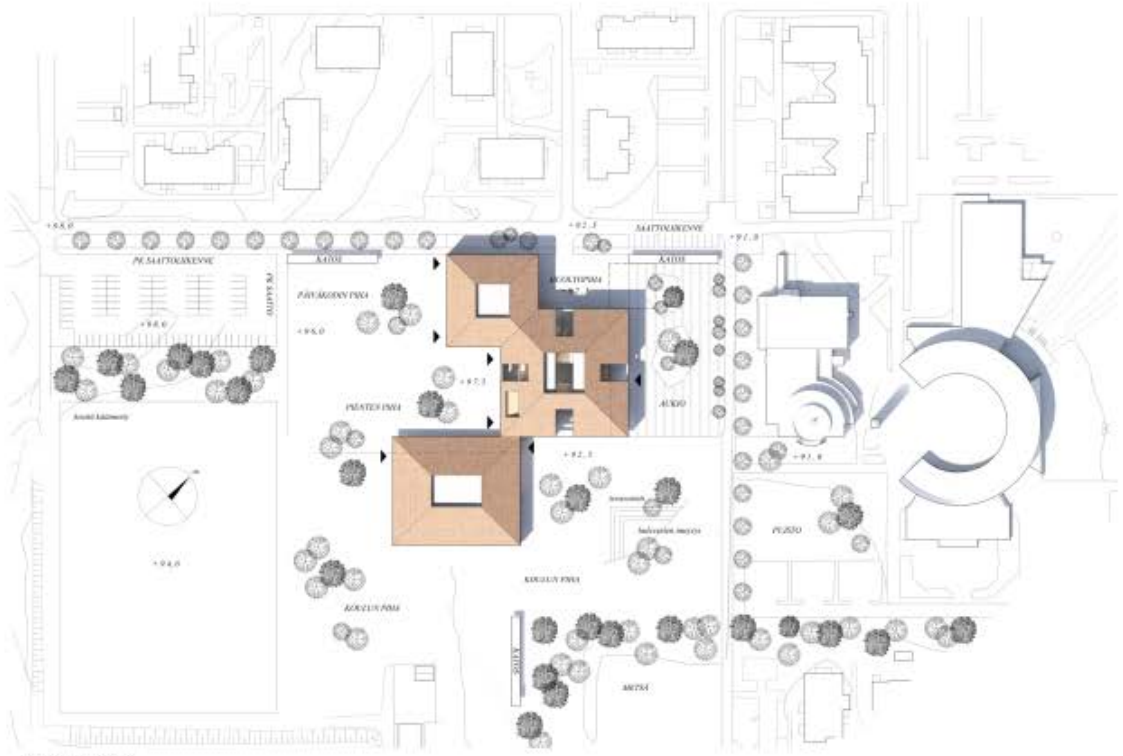
Hulevesienotto, toimin- ja kettomäen alueet toteutetaan jokaisella rakennusta kehyyvillä pihalla, mikä muodostaa pihalla yhdistävän kokonaisuuden. Näiden toimin- ja materiaalin - liitti kiertävät pihat kiertävyillä, jotka muodostavat pihat alkurangan. Kiertävyillä sekä yhdisten ja eri-ikäisten Sammonpihaton ruusua ohjauksen pihalla suuria, jonka avulla kaavillaan, luonnonaluetta sekä pyöräilyaluetta. Vesi kerätään pihalla salaan kaavillaan kiertävyillä ja kiertävyillä kiertävyillä kaavillaan ja toteutetaan, jotka voivat toimia myös viihdyttävyyksinä.

3-6-luokkalaisten täsmärikka on johtava ulkoportaat toimita mientipuolena opetus- ja kiertävyillä. Portaat mahdollistaa ulko-opetuksen liittyvät kokonaisuudet ja esimerkiksi kaavillaan. Päiväkotilla on oma alkoisalueet, joka on nykyään kiertävyillä sijaitseva.

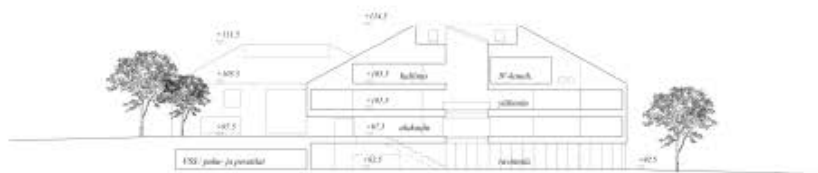
Lähellä kiertävyillä on urheilukentän liitti pienpelimäki, kiertävy- ja parkouralueet. Toimin alueiden vastaputona on ruusua, seuran sadepuutarha ja puulajipuutarha, jotka kaavillaan tällä alueella sijaitsevat sekä toimin puulajipuutarhan puut ja pihat. Tällä on mientupuolien kaavillaan ruusua varustettuna, ja sitä on halpo käyttää nito luonnon tutkimiseen, opetukseen kiertävyillä ja ruusua toimin toimin alueiden vastaputona. Kaikkia Sammonpihat, nito on kiertävyillä suunnattu kiertävyillä pihat, palvelut myös liitti-, viihdyttävä- ja ruusua kiertävyillä.

AIEMAPIirros 1:1000

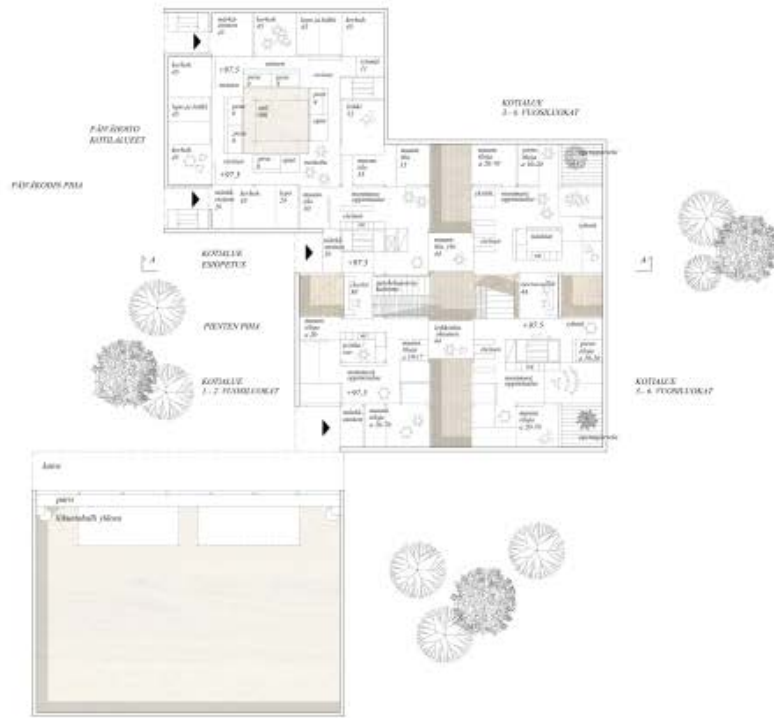

LEIKKAUS A-A 1:400

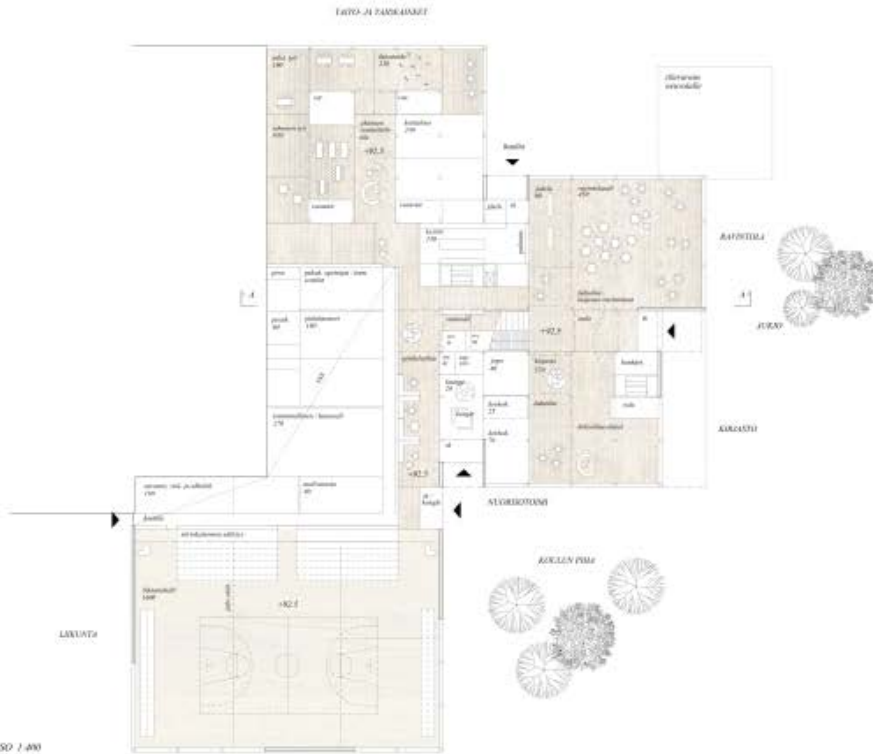

NÄKYMÄ SUUNTAUTTAUKSESTA

Three Amigos
114

3. KERROS, PISTEN PIHAN TASO 1:400

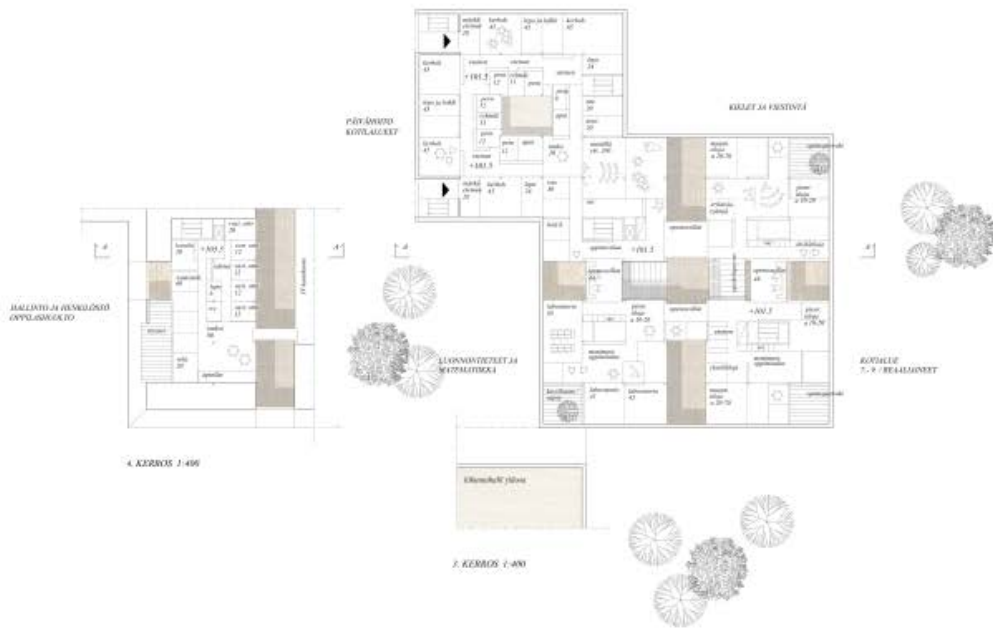
1. KERROS, KOULUN PIHAN TASO 1:400

JALAKIVIMATERIAALI:
 1 PUUNATU/
 2 LAIJA
 3 KORJAMINEN LAATTA

JULKISPU KOULLISEEN 1:400

Three Amigos
 2/4

R. MAKUVAISOVITUS

Three Amigos
314

NÄKYMÄ SISÄÄNTULOALUEEN

JULKISPUKKAUKOON 1:400

- JULKISPUKKAUKO**
- 1 PUNTIILI
  - 2 LÄH
  - 3 KESKIMÄÄN LAATTA

JULKISPUKKAUKOON 1:400

Three Amigos -kolme lastenruokaa - on yksi lastenruokien malli Suomessa. Lastenruokien rakentaminen onnistuu. Rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Sisätilat on suunniteltu lastenruokien rakentamiseen. Sisätilat on suunniteltu lastenruokien rakentamiseen. Sisätilat on suunniteltu lastenruokien rakentamiseen. Sisätilat on suunniteltu lastenruokien rakentamiseen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

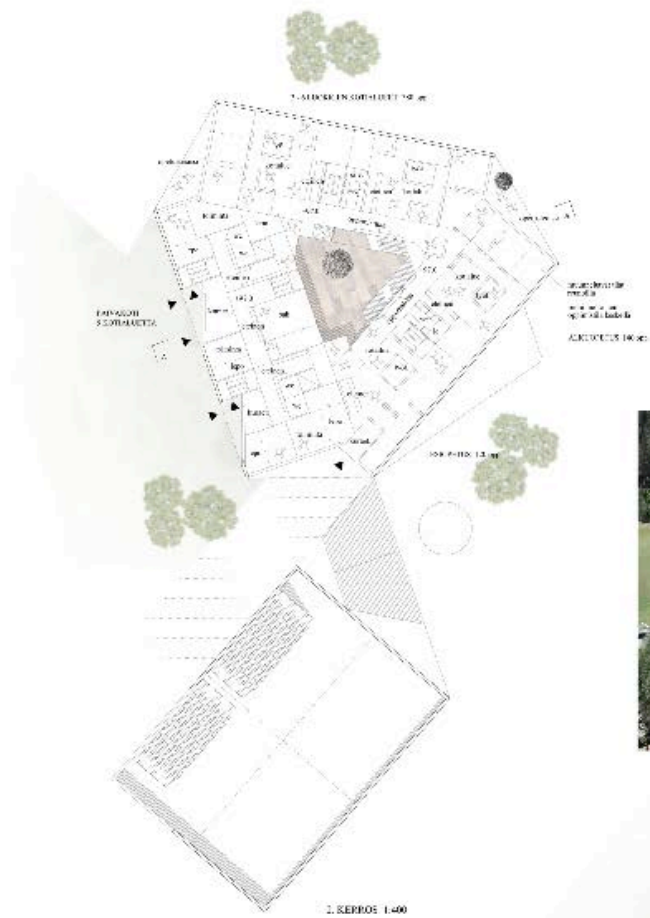
Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Koulun rakentaminen onnistuu, jos kaikki osapuolet ovat mukana. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen. Jos kaikki osapuolet ovat mukana, onnistuu rakentaminen.

Three Amigos
4/4

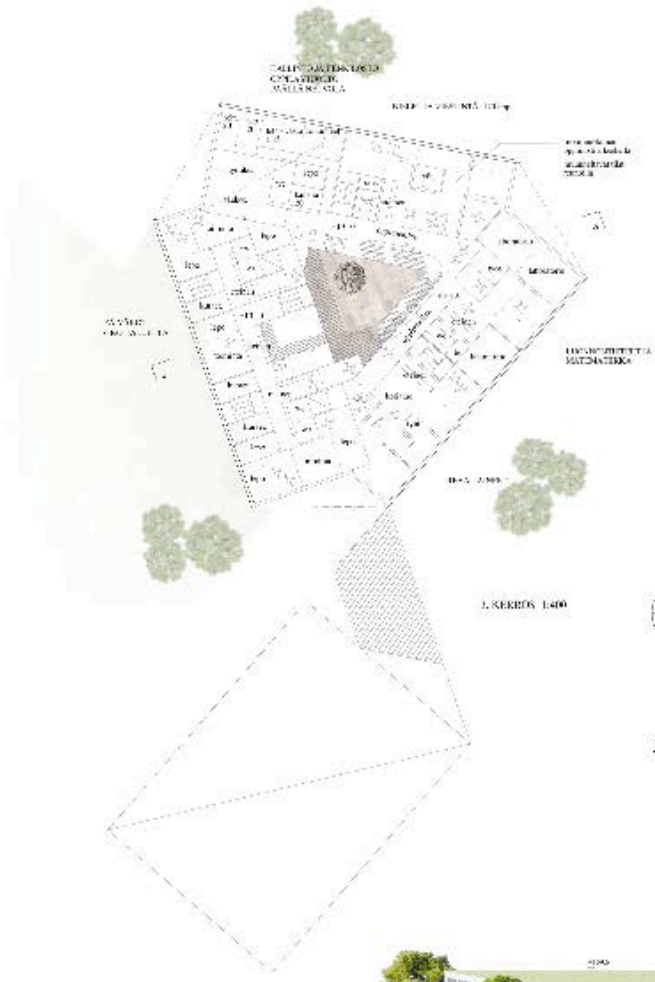

"BLOCKCHAIN"
2 (4)

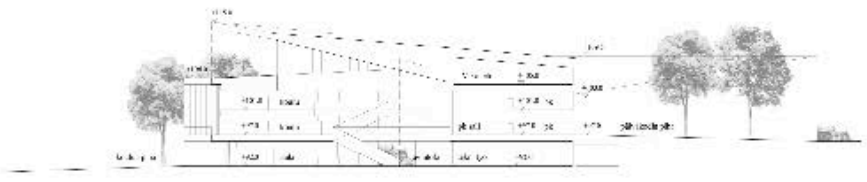

"BLOCKCHAIN"
3 (4)

ALLKESK. PUROISEEN 1400

1400 A - A 1400

- 1 kulkuväylä
- 2 puolekylä
- 3 puolekylä
- 4 maastat

JULABIVITIAKASOIN 1400

Julkisivuarkkitehti
 1. arkkitehti
 2. piir. arkkitehti
 3. suunnittelija
 4. valokuvantekijä

JULKISIVU-ARHITEHTI 1/2010

"BLOCKCHAIN"

4 (4)

Lappeenperä

Rakennus ja maisema

OPPIJAIN VIINTARHA

Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema

Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema. Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema. Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema.

Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema. Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema. Sarmentoideiden aluekehitys, liikenne ja maisema.

Asemapiirros 1:1000

Sarmentoideiden

Alueen oppimisympäristön tarjoaa monipuolista liikkumista... Sarmentoideiden oppimisympäristön tarjoaa monipuolista liikkumista...

Kouluympäristön alueella on monipuolista ja turvallista... Kouluympäristön alueella on monipuolista ja turvallista...

Ilmeisen mallinvaraisen alueella on sijoitettu... Ilmeisen mallinvaraisen alueella on sijoitettu...

Taloympäristön pohjassa sijaitsevat... Taloympäristön pohjassa sijaitsevat...

Päivittäinen liikkuminen

Päivittäinen liikkuminen rakentuu... Päivittäinen liikkuminen rakentuu...

Liikkeitä on sijoitettu... Liikkeitä on sijoitettu...

Pinnat ja kaistat

Rakennuksen ympärille... Rakennuksen ympärille...

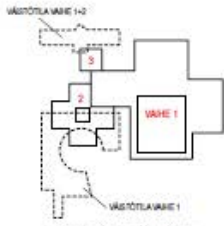
Ilmeisen mallinvaraisen... Ilmeisen mallinvaraisen...

Ilmeisen mallinvaraisen... Ilmeisen mallinvaraisen...

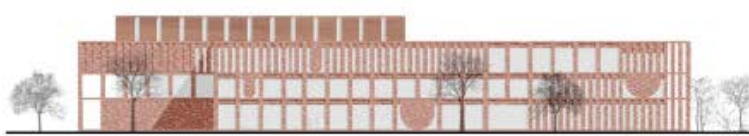
Ilmeisen mallinvaraisen... Ilmeisen mallinvaraisen...

Oppimisen ja kasvun kehä

Rakennuksen vaihtelevuus

Julkisivu kaakoon 1:400

OPPIJAIN VIINTARHA
Sarmentoideiden koulu, Lappeenperä
Pilatit 1/4

Näkymä koulualueelta

1.kerros

Rakennus ja kouluikä

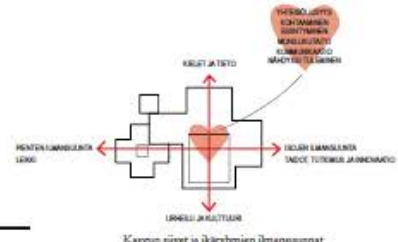
Käytännöllinen monitoiminen oppimiskeskus maastoltaan on viihtäjä ja pyrkii luomaan mielenkiintoisen ja ei-mittakaavaan omaan, monien koulukäyttäjien luomien tilojen ja tilojen välillä. Sen lisäksi maastoltaan se on päivittäisessä käytössä ja päivittäisessä toiminnassa. Sen lisäksi on tila ja tilat, jotka toimivat myös päivittäisessä toiminnassa ja päivittäisessä toiminnassa. Käytännöllinen ja monitoiminen oppimiskeskus on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Vaino on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Vaino on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Vaino on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan.

Sisäympäristö

Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan.

Sisäympäristö on laaja tila, joka sisältää lukuisia tiloja, jotka ovat maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan. Tämä tila on maastoltaan ja maastoltaan ja maastoltaan.

STRAATEGIAT OMT ALUEEN TILAN KÄYTTÖÖN

Käytännöllinen ja ikäryhmien ilmaisu

Julkisivu luonnossa 1-400

OPPIMISEN VIINTARHA
Sammonlahden koulu, Lappeenranta
Päivät 2/4

Näkymä Sammonlahti

2.kerros

**Oppimisen viintarha
Tilat ja pedagoginen konsepti**

Sammonlahti on uudenlainen kokonaisuus, joka on suunniteltu kokonaisvaltaisesti pedagogista lähtökohdasta. Keskittynyt oppimisen viintarha, joka mahdollistaa yhteistyön ja siten kaikin oppimiskokemuksien ja tiedonkeruun. Tilojen suunnittelu on lähtökohdaksi otettu perinteisen opettamiskokemuksen ja uuden valtakunnallisen oppimisen kokemuksen yhdistelmä. Keskittynyt oppimisen viintarha, näin- ja valtakunnallisen perinteisen oppimisen kokemuksen yhdistelmä on perinteisen oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Käytännössä oppimisen viintarha on oppimiskokemuksen osana, joka on suunniteltu, toteutettu, digitalisesti koota, tarkistaa ja perustaa oppimisen viintarha.

Tiivistetty oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana.

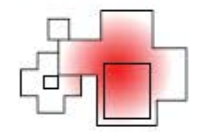
Kokoon on suunniteltu oppimisen viintarha, joka on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana.

Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana.

Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana.

Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana. Oppimisen viintarha on oppimisen viintarhan kokonaisuuden osana.

VIINTARHAN KOKONAIKUUS
KOKONAIKUUS: KOKONAIKUUS KOKONAIKUUS

Äänityshyökki

Julkisuus koulun 1:400

OPPIMISEN VIINTARHA
Sammonlahti koulu, Lappeenranta

Fasetti 3/4

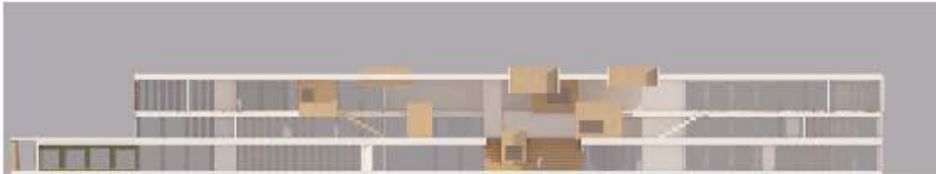

Sisäperspektiivi

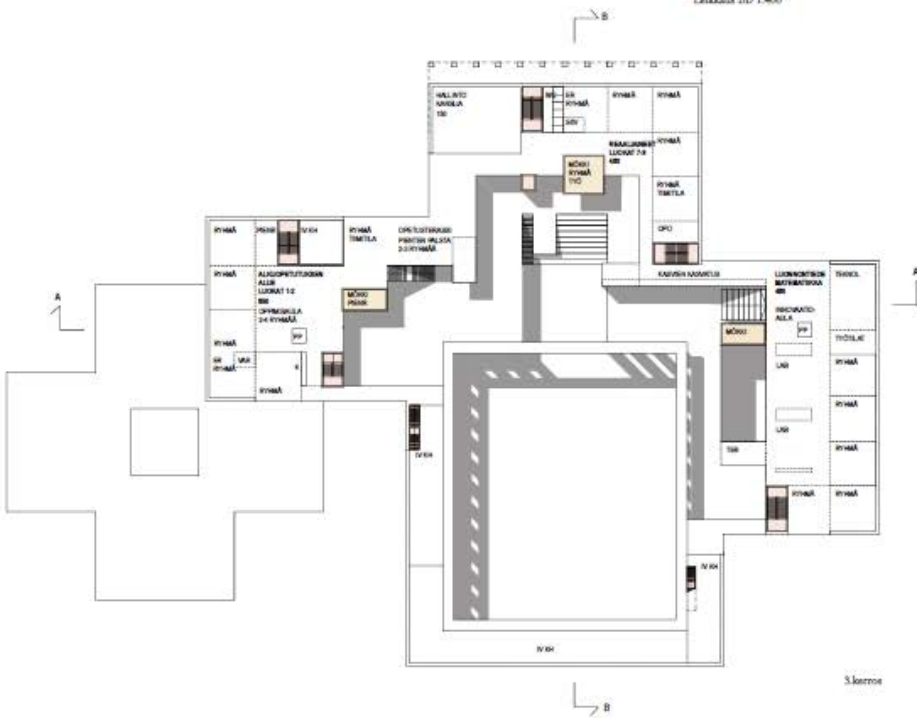
Akkonometri

Leikkaus AA 1:400

Leikkaus BB 1:400

3.kerros

Julkisivu 1:400

OPPIJEN VIINTARHA
Sammontien koulu, Lappeenranta
Pinta-ala 674

Viintarhan suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut oppilaitosten osallisuus keskeinen. Keskittämällä oppilaitsta, joka toimii oppilaitosten yhteisen työympäristönä. Tilaa on katto-, vesipöytä ja pöytätyötiloja. Keskittämällä ja eri toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina. Keskittämällä on yhdenmukaistettu tilojen käyttöä ja erilaisten tilojen avulla on mahdollista toteuttaa erilaisia oppilaitosten toimintatiloja ja tiloja. Tilasuunnittelussa ja toteutuksessa on otettu huomioon oppilaitosten toimintatilojen erityiset vaatimukset.

Tilaa on suunniteltu oppilaitosten toimintatilojen lisäksi koulun opettajien ja projektiryhmien käyttöä. Toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina. Toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina. Toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina.

Oppilaitosten ja koulun toimintatilojen lisäksi on suunniteltu myös koulun opettajien ja projektiryhmien käyttöä. Toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina. Toimintatilojen välillä on yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina.

Tekniset ratkaisut ja laatuvaatimukset

Rakennusmateriaalit ja rakennusmenetelmät on suunniteltu ottaen huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset. Rakennusmateriaalit ja rakennusmenetelmät on suunniteltu ottaen huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset. Rakennusmateriaalit ja rakennusmenetelmät on suunniteltu ottaen huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset.

Rakennuksen väli-

Koko alueella voidaan toteuttaa koulun ja oppilaitosten välillä yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina. Koko alueella voidaan toteuttaa koulun ja oppilaitosten välillä yhteisiä tiloja, jotka toimivat yhteisötiloina.

Yhteisötilojen suunnittelu

Yhteisötilojen suunnittelussa on otettu huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset. Yhteisötilojen suunnittelussa on otettu huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset. Yhteisötilojen suunnittelussa on otettu huomioon oppilaitosten ja koulun toimintatilojen erityiset vaatimukset.

Leikkurivertailu

- 1. Tili
- 2. Pää
- 3. Latti